Fanzin za fantazijo, znanstveno fantastiko in horor ter svet Drugotnosti
ISSN 1855-6434 | marec 2013 | letnik 6 | številka 26

Jašubeg en Jered

novice iz Drugotnosti

- NOVICE SPEKULATIVNE
- PLANET HUMOR
- HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE – OCENA
- MARKO VITAS: 2084 – OCENA
- TANJA MENCIN: VARUHI-ENAJSTERICA – OCENA
- PRVI POGLED NA … MODRA DROGA
- VESOLJSKE MEDZVEZDNICE – BABILONSKA PLOVILA
- SLOVENSKI ZF&F FILMI
- IZUMI IZ ZF KNJIG IN FILMOV
- DRAŽILNIK – TANJA MENCIN: TARTOS
- SF ZGODBA – MATJAŽ ŠTRANCAR: KJE JE LORDKONA?
- SF ZGODBA – VID PEČJAK: VRNITEV NA DOMAČI SVET
- PREGLED JEJ – LETNIK 5

Jašubeg en Jered
ISSN 1855 - 6434
Fanzin za fantazijo, znanstveno fantastiko in horor ter svet Drugotnosti

Izdajatelj in urednik:
Bojan Ekselenski
Ljubljanska cesta 5A, 3000 Celje
Društvo Zvezdni prah Maribor
Stritarjeva 24, 2000 Maribor

GSM: +386 40 642 356 (Bojan)
E-pošta: bojan.ekselenski@gmail.com
Internet: **www.drugotnost.si**

Preostalniki:
Oblikovanje: Andrej Ivanuša
Uredniški odbor: Amedeja M. Ličen

Naslovnica:
Kindred Spirits, Woodland Dragon
(Dragon Friendship series)
© Anne Stokes, www.annestokes.com

Copyright © 2013 Bojan Ekselenski
Vse pravice pridržane.

Besedila, slike in oblikovne rešitve je prepovedano kopirati na kakršenkoli način brez dovoljenja izdajatelja.

NOVOPEČENI

▪ Kje ste novi avtorji?

Verjamem, da je v Sloveniji precej ljubiteljev in ljubiteljic fantazije, znanstvene fantastike in hororja, ki imajo tudi ustvarjalno energijo. Žal nimamo nobenega periodičnega glasila, ki bi redno objavljalo in s svetovanjem pomagalo avtorjem pri njihovih prvih korakih v svet ustvarjalnosti. Prav Jašubeg en Jered torej orje ledino.

▪ Kaj lahko avtorji pričakujete?

Vsako delo bo šlo skozi nekaj rok. Prvo sito je pravopisno, torej skladnja in pomenoslovje. Nadalje gre skozi vsebinsko pretresanje. Ne bomo iskali napak, temveč kvaliteto. Objavili bomo dve ali tri najkvalitetnejše zgodbe. Objavili bomo zgoščeno oceno vsakega prispelega dela, pri čemer bomo avtorjem svetovali, kako naprej.

▪ Kam poslati svoje umetnine?

Svoje umetnine pošljite na e-naslov:
bojan.ekselenski@gmail.com

PREBERITE V TEJ ŠTEVILKI ...

Novice spekulativne prinašajo med drugim prispevek o novem evropskem SF portalu. V rubriki O življenju, Vesolju in sploh Vsem prinašamo nekaj 'astronomskih' novic. Spomnili smo se dveh velikanov ZF, ki sta preminula v letu 2012.

⇨ ***Več na straneh od 4 do 6***

Ocene filmov v kinu in DVD so tokrat o Hobit: nepričakovano potovanje; Zmaj; in Vzpon viteza teme. V rubriki Retromanija Bojan Ekselenski ocenjuje še druga dva filma iz Batmanove trilogije.

⇨ ***Več na straneh od 8 do 13.***

Rubrika Prebrano za vas – oceni knjig Marka Vitasa 2084 in Tanje Mencin Varuhi – Enajsterica. V rubriki Prvi pogled na ... smo prebrali še preostale zgodbe v letnem zbiru slovenske fikcije Zvezdni prah 2012 in majhno knjižici Modra droga in druge zgodbe izpod tipkovnice Matjaža Štrancarja.

⇨ ***Več na straneh od 14 do 19.***

Rubrika Izobraževanje. Sledi že peto nadaljevanje o 'medzvezdnicah', tokrat je govora o plovilih iz serije Babylon 5. V rubriki najdete še 8 korakov, ki pojasnjujejo kako napisati ZF zgodbo. Preberite tudi nasvete, ampak ni jih potrebno upoštevati. Samo pišite!

⇨ ***Več na straneh od 20 do 25.***

Rubrika Pogledi prinaša dva prispevka. Prvi je kratek pregled slovenskih ZF&F filmov v zadnjem času, drugi pa nas seznani z izumi, ki so jih navdihnili ZF filmi in knjige.

⇨ ***Več na straneh od 26 do 27.***

V dražilniku je zgodba Tanje Mencin TARTOS: DEŽELA MNOGIH JEZER IN KAMNITOGLAVCI, za njo je celotna zgodba KJE JE LORDKONA? Matjaža Štrancarja. Zgodba je objavljena v knjigi Modra droga in druge zgodbe. Za konec pa je zgodba Vida Pečjaka VRNITEV NA DOMAČI SVET iz zbirke zgodb Podobe prihodnosti, ki še ni bila objavljena in je poslana posebej za naš fanzin.

⇨ ***Več na straneh od 28 do 25.***

Na koncu najdete pregled člankov in prispevkov v JeJ iz prejšnjega, petega letnika.

OCENJEVALNI STANDARDI

Za ocenjevanje filmov v kinu in na DVD ter knjig uporabljamo naslednja merila:

Film v kinu:
- 2,0 - zgodba (njena izvirnost, izvedba v scenarističnem pomenu, ipd.),
- 1,5 - izvedba (glasba, režiserski prijemi, kamera, posebni učinki),
- 1,0 - igra (verodostojnost igre, vživetost v vlogo, prepričljivost, ipd.),
- 0,5 - tehnična kvaliteta izvedbe (3D, kvaliteta slike, zvoka).

DVD film:
- 2,0 - zgodba (isto, kot pri filmu v kinu),
- 1,0 - igra (isto, kot prej),
- 0,5 - oprema škatle (bonusi, kvaliteta ovitka, dodatne vsebine),
- 0,5 - razmerje cena / kvaliteta (kaj dobiš za zahtevan denar),
- 1,0 - tehnična kvaliteta dobljenega (kvaliteta slike, zvoka).

Knjiga :
- ***VSEBINA (max. 5,0)***
- 3,0 - zgodba (njena izvirnost in njeno vodenje od začetka do zadnje strani),
- 1,0 - izvedba ideje (žanrska umeščenost, preseganje ali stapljanje žanrov)
- 1,0 - podajanje zgodbe (jezikovna všečnost, izvirnost, jezikovna barvitost v skladu z zgodbo, ipd.),
- ***OBLIKA (max. 5,0)***
- 2,0 - oblikovanje (kako je knjiga oblikovana, prelom knjige, ipd.),
- 2,0 - spletna podpora in vsebinski dodatni bonbončki,
- 1,0 - dobljeno za denar ali razmerje cena / kvaliteta (kaj dobiš za svoj denar v primerjavi s primerljivo konkurenco).

Najvišja možna ocena v vseh primerih je 5! Tako, zdaj veste kakšna so merila. Pri vsakem opisu bo analiza, kje je izdelek dobil in kje izgubil ter seveda skupna ocena.

TOPEL POZDRAV NESKONČNOSTI

Andrej Ivanuša

Člani uredniškega odbora JeJ toplo pozdravljamo ponovno 'vstajenje' revije Neskončnost, ki jo pripravljajo člani Društva ljubiteljev znanstvene fantastike in fantazije Prizma pod taktirko novega urednika Mihe 'Lucas Kane' Pleskoviča. Trinajsta številka je izšla drugega februarja letos. V pripravi je štirinajsta, ki bo kmalu ugledala 'luč sveta'.

Če bi ne bilo tega, bi bil znova osamljeni jezdeci na slovenskem planetu znanstvene fantastike in fantazije. Kljub trudu se scena nikakor ne premakne v želeno (zeleno) smer. Kot kakšen napol mrtev dinozaver čemi na mestu in se zaradi debele kože sploh ne zmeni za dreganje s sulico. Morda bi potrebovali večjo gorjačo!

Pred nami je letošnja konvencija ESFS EUROCON 2013 KIJEV v Ukrajini, ki bo od 11. do 14. aprila 2013, na sejmišču EXPO Plaza Kiev. Če bo šlo vse po sreči, bo Slovenija tudi zastopana z enim delegatom. Vsekakor bomo o njej poročali v naslednji številki. Prav tako bomo poročali o udeležbi slovenskih predstavnikov na raznih konvencijah v tujini, predvsem na Hrvaškem. Prva je zagotovo ISTRAKON 2013 v Pazinu v času od 22. do 24.3.2013.

Za evropsko konvencijo smo pripravili posebno številko fanzina v angleškem jeziku. V njej smo zložili najboljše prispevke iz vseh štirih lanskih številk. Mimogrede, lani je skupaj izšlo šest številk, od tega tudi ena posebna v angleščini. Ta je dosegla dober odmev v evropskem občestvu, celo v Ameriki so nekaj slišali o znanstveni fantastiki v Sloveniji. Kul, vam rečem!

Vse avtorice in avtorje toplo vabimo, da si preberejo spodnji razpis za objavo spekulativnih zgodb in pesmi v zbirki ZVEZDNI PRAH 2013. Pišite in pošljite! Lanska zbirka sicer gre v prodajo, žal pa bolj sameva na policah naših knjižnic. A zagotovo je vredna, da jo primete v svoj šesti par rok in vržete kakšno sedmo ali osmo oko na njo. Velja tako za vilince/vilinke kot za grdavše/nagravže pa tudi za buliokce.

Na zadnji strani boste našli seznam lanske bere ZF in F proze, ki so jo uspele izdati naše založbe. V letu 2011 je izšlo 22 del, lani pa le 14. Se pozna, da se 'lakota' in 'kriza' motata okoli naših domov. A upajmo, da bo kmalu kaj bolje.

No, da bo, smo poskrbeli kar sami. V tej številki imamo 18 gosto-tipkanih strani dobre in odlične fantazije in znanstvene fantastike. Hvala avtorjem, da so jo brezplačno odstopili za objavo. Če pa se vam kje valja kakšna neobjavljena (pa tudi že objavljena) zgodba, nam jo kar pošljite. V tej številki smo objavili tudi nekaj nasvetov, kako napisati dobro ZF zgodbo. Seveda pa pri tem ne pozabite na standarde za oblikovanje besedila v Wordu. Na kratko, brez okraskov in oblikovanja, ker to naredimo znova v vsakem primeru mi sami.

Želim vam, da vas čim prej obišče Vesna (pomlad) in najavi prihod matere vsega, boginje življenja Noreje!

RAZPIS ZA OBJAVO
SPEKULATIVNIH ZGODB IN PESMI 2013

ZVEZDNI PRAH 2013
Letni zbir slovenske fikcije

Novembra 2012 smo uspešno izdali prvo zbirko spekulativnih zgodb in pesmi **ZVEZDNI PRAH 2012 - letni zbir slovenske fikcije.**

RAZPIS ZA LETO 2013

Društvo ustvarjalcev spekulativnih umetnosti ZVEZDNI PRAH, Stritarjeva 24, Maribor, razpisuje netekmovalni natečaj za objavo spekulativnih zgodb in pesmi za drugo zbirko spekulativnih zgodb **ZVEZDNI PRAH 2013 - letni zbir slovenske fikcije.** Namen natečaja je pridobiti kvalitetna dela za objavo.

Zaključek drugega natečaja je

30. september 2013.

Zbirka bo izšla predvidoma v novembru 2013. Na natečaj pošljite vašo zgodbo ali pesmi s področij:

- znanstvena fantastika,
- fantazija,
- horor (grozljivka),
- in/ali kriminalka.

Zgodba naj bo dolžine največ 24.000 besed (ali 96 strani ali 6 avtorskih pol ali 172.800 znakov s presledki). Pesmi naj bodo največ tri, poljubne dolžine. Besedilo naj bo v elektronski obliki (DOC, DOCX, ODT, ipd.) in naj bo pripravljeno skladno s standardi, ki so objavljeni na naši internetni strani **www.zvezdni-prah.si** (Delavnica Prva stran).

Komisija v sestavi Amedeja M. Ličen, Ruža M. Barič, Bojan Ekselenski in Andrej Ivanuša, ki so vsi člani društva, bo ocenila vse prispele zgodbe ali pesmi in se odločila o uvrstitvi besedila v izbor. Na njihovo odločitev pritožba ni možna. Avtorji prejmejo kratko sporočilo o izboru/neizboru v roku 30 dni od dneva zaključka natečaja. Z izbranimi avtorji bomo sklenili ustrezno avtorsko pogodbo o brezplačnem odstopu besedila.

Gradivo pošljite v elektronski obliki na e-naslov **info@zvezdni-prah.si** ali v drugi digitalni obliki (USB ključek, CD) na naslov:

Društvo ZVEZDNI PRAH
Stritarjeva 24, 2000 Maribor.

SLOVENIJA SE VRAČA V EVROPO IN SVET

Pred kakšnimi šestimi meseci se je na novo oblikoval evropski ZF portal, ki ga je mogoče najti na ***http://scifiportal.eu/***. Na njegov »zemljevid« se je vpisala tudi Slovenija. Bojan Ekselenski, član društva avtorjev spekulativnih umetnosti Zvezdni prah je postal njihov 'SF Contributor' in s tem njihov dopisnik. Tako smo dobili možnost neposrednega objavljanja na enem od najpomembnejših evropskih središč ZFF. V kolikor želite objavljati na tem portalu, se obrnite na Bojana preko internetne strani ***www.drugotnost.si***.

SCIFIPORTAL.EU

»Evropska ZF je dobila nov internetni portal v angleškem jeziku,« je 9. avgusta 2012 zapisal njegov prvi urednik Marian Truta iz Romunije. Uredniški odbor sestavljajo Debora Montanari iz Italije, Dirk van den Boom iz Nemčije, Nina Horvath iz Avstrije in Nina Munteanu iz Kanade. Ob tem so določeni še 'SF contributors' iz različnih evropskih držav. Iz Slovenije je to Bojan Ekselenski. Portal je na naslovu ***http://scifiportal.eu/.***

Osnovna zamisel je, da tudi v Evropi pripravimo portal, ki bo sproti obveščal o evropski SF&F produkkciji, dogodkih in aktivnostih. Upajmo, da se jim bodo pridružili člani iz vseh evropskih dežel.

Na portalu so odprte teme:

- Editorial - mesečni splošni članek o evropski SF6F;
- On the spot - kratki prispevki o pomembnih nacionalnih ali evropskih dogodkih (festivali, konvencije, knjižni sejmi, konference, itd.);
- News - kratke vestičke o večjih in manjših evropskih ali svetovnih dogodkih;
- Events - koledar, ki vsebuje le naziv in datum dogodka;
- Reports - članki o končanih nacionalnih ali evropskih dogodkih;
- Films & Books Reviews - ocene knjig in filmov;
- Authors, Publishers and Magazines - opisi, ocene, predstavitve, itd.

Ob tem bodo pripravili še zanimive intervjuje, panelne diskusije, objavili eseje, predstavili TV seroje, itd. Tako bodo kasneje dodajani še drugi tematski sklopi. Na portalu vabijo vse, ki jih to zanima, da se prijavijo kot avtorji.

VITEZI IN ČAROVNIKI VOTLINA SKRIVNOSTI V ANTIKI

Najnovejši roman Bojana Ekselenskega iz slovenskega fantazijskega epa Vitezi in Čarovniki je bil prvič javno predstavljen 5. februarja 2013 v antikvariatu in knjigarni Antika v avtorjevem domačem mestu Celju pred okoli 15 obiskovalci. Po predstavitvi se je razvila živahna debata o položaju znanstvene fantastike in fantazije pri nas v Sloveniji. Avtor je odgovarjal na vprašanja in pojasnil, kako je nastala ideja o fantzatijskem epu, V končni obliki bo obsegal 4 romane.

BILTEN DRUGOTNOSTI

Fantazijski projekt Vitezi in Čarovniki je dobil spremljevalni fanzin Bilten Drugotnosti, ki ga je mogoče dobiti v PDF obliki na ***www.vitezicarovniki.com***, ki je prav tako uradna stran fantazijskega epa. Kot verjetno veste, je Jašubeg in Jered rojen kot takšen spremljevalni bilten in je kmalu prerastel v slovenski SF&F&H fanzin. Avtor se je odločil, da projekt ne more brez lastnega podpornega fanzina in je začel z novo edicijo. Želimo mu veliko uspeha!

ALAMUT VLADIMIRJA BARTOLA NA FILMSKEM TRAKU

Pri založbi Sanje so po številnih ne preveč 'resnih' ponudbah našli skupni jezik s francoskim scenaristom in režiserjem Guillaumeom Martinezom, ki bo na filmsko platno prelil

svetovno znan zgodovinski fantazijski roman ALAMUT, slovenskega pisatelja Vladimirja Bartola. Da bi ga le posnel čim prej!

<vse ANI>

ODPOTOVALI V DRUGA VESOLJA

RAY BRADBURY (1920–2012)

V začetku junija 2012 je v 92. letu starosti umrl avtor enega od najbolj znanih ZF antiutopičnih romanov **Fahrenheit 451**. Kdor ga ne pozna, potem tudi ne ve, kaj je znanstvena fantastika. Le tako, na kratko, tale njegova zgodba govori o kurjenju knjig in nas kar naprej opozarja kam lahko zdrvi naša civilizacija.

Svojo prvo zgodbo The Pendulum je objavil novembra 1941 v reviji Super Science Stories. Po vojni se je »izkrcal na Marsu«. Napisal je serijo romanov, ki se dogajajo na Marsu in so poimenovani s skupnim imenom The Martian Chronicles (Marsovske kronike).

Rojen je bil v kraju Waukegan, Illinois, ZDA, ki se ga je spominjal z nostalgijo in ga je tudi večkrat uporabil kot mesto dogajanja v svojih romanih. Pisal je tudi scenarije za film. Najbolj znan je scenarij za film Johna Hustona Moby Dick. Za svoje delo je prejel številna priznanja, med njimi: National Medal of Arts USA, the World Fantasy Award, Life SF Hall of Fame Living Inductee in tudi Retro-Hugo for Fahrenheit 451.

John Scalzi, predsednik Science Fiction and Fantasy Writers of America, je dejal:

»Preprosto rečeno, Ray je bil več kakor le eden izmed pisateljev, bil je veliki mojster ZF. Je steber naše združbe in ni slučajno, da se ena izmed nagrad tudi imenuje po njem. Ni mogoče našteti pisateljev, ki so se zgledovali po njem in njegovih delih. Bil je pisec z neverjetnimi idejami, ki so bile tako močne, da so premikale tudi naše zavedanje o svetu. Zapustil nam je neverjetne svetove, ki bodo vedno ostali središče vsakega pisatelja znanstvene fantastike.«

<>

KRSTO A. MAŽURANIĆ (1948?–2012)

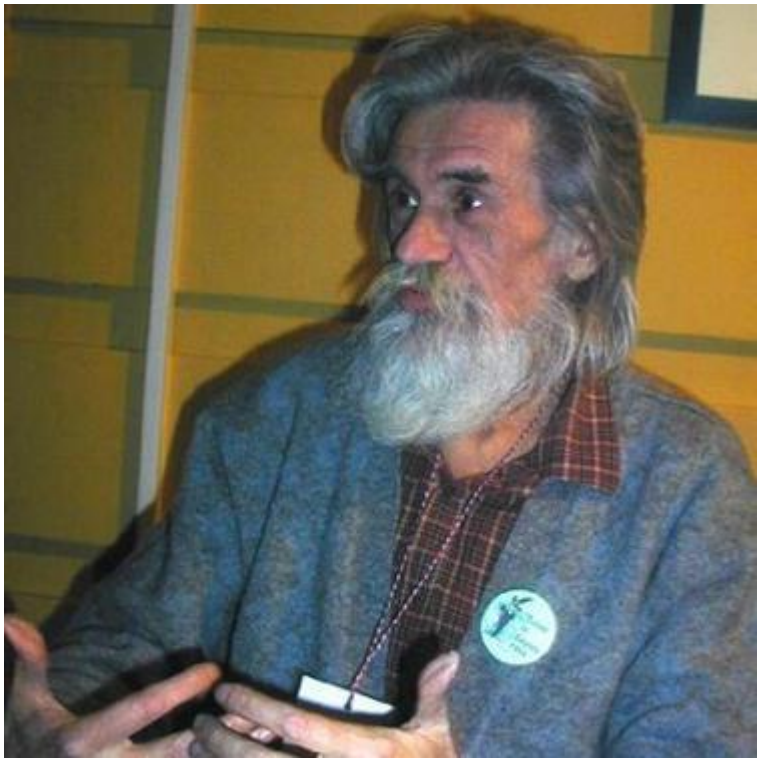

Decembra 2012 je umrl urednik SF&F časopisa Future, pobudnik zagrebškega društva ljubiteljev znanstvene fantastike SFere in prevajalec Krsto A. Mažuranić iz Zagreba, Hrvaška.

V mnogih medijih se je pojavljal kot luciden komentator pod imenom Friendly Alien. V sosednji državi je več kakor dve in pol desetletji gibalo hrvaške, oziroma še prej jugoslovanske znanstvene fantastike.

Marko Fančovič, novinar in prevajalec je zapisal:

»R.I.P. dobri duh hrvaške znanstvene fantastike ... Odšel je človek-legenda, en in edini Krsto Mažuranić. Bil je na vseh konih v preteklem stoletju in vsi so vedeli kdo je Friendly Alien. Bil je redka osebnost tudi po svetovnih fandomskih merilih. Na ti je bil z večino svetovnih pisateljev ZF, postavil je Jugo in tudi Hrvaško na svetovni zemljevid. Bil je neuničljiv in je vedno znova poskušal, da tudi doma organizira posebne dogodke. Bil je član uredništva Siriusa, urednik Future, šarmer, fan in poznavalec ZF brez konkurence. Zbogom, dragi Krsto, nikoli te ne bomo pozabili.«

O ŽIVLJENJU, VESOLJU IN SPLOH VSEM

VOYAGER-1 JE (VERJETNO) ZAPUSTIL OSONČJE

Voyager-1, vesoljska sonda, ki jo je NASA poslala v vesolje, je po 35 letih potovanja (verjetno) zapustil Osončje. To je plovilo, ki jo je človeštvo doslej poslalo najdlje. Znanstveniki ocenjujejo, da je zapustila območje sončevega vpliva, imenovano heliosfera. Ta praktično predstavlja mejo našega Osončja, ki ga tvorijo sonce, planeti, lune asteroidi, kometi in druge vrste nebesna telesa.

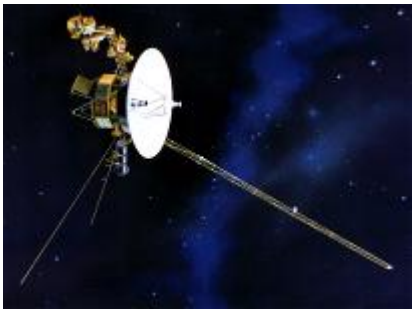

Avgusta 2012 so zabeležili bistveno spremembo v hitrosti, naboju in smeri visoko-nabitih vesoljskih delcev imenovanih 'kozmični žarki'. Sicer bi lahko še potoval po 'vmesni coni', ki so jo zabeležili z merilnimi instrumenti na sondi pred nekaj meseci. O obstoju te cone doslej ni bilo nič znanega.

Sonda je bila 17,7 milijard kilomterov stran od Zemlje, ko so zabeležili prve spremembe in je moč sončevega vetra padla samo na 1% prejšnjih vrednosti. Ob tem so se začele pojavljati anomalije v meritvah galaktičnih kozmičnih žarkov.

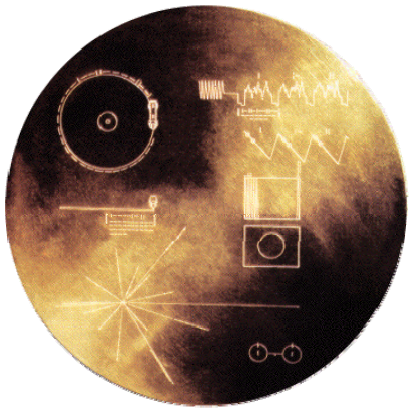

Več bo znano, ko bo v to področje prispel še Voyager 2, ki so ga leta 1977 izstrelili pet tednov kasneje kot prvega, vendar potuje po drugačni trajektoriji.

Obe sondi nosita z zlatom prevlečeni bakreni plošči, ki vsebujeta zvoke in slike z Zemlje. Na njiju je diagram, ki s sliko pojasnjuje, kako z njih dobiti informacije in od kod prihajata sondi. Za vsak slučaj, če ju kadarkoli odkrije kakšna izvenzemeljska inteligentna vrsta.

NIČESAR NAS NI STRAH, RAZEN, DA NAM NEBO PADE NA GLAVO

Tako pravijo Galci iz stripa o Asterixu in Obelixu. Prav to se je zgodilo 15. februarja 2013, ko je 'kos neba' padel na glavo prebivalcem sibirskega mesta Čeljabinsk. Meteor je imel premer okrog 15 metrov in je tehtal okrog 10.000 ton. V atmosfero je priletel s hitrostjo okrog 65.000 km/h in pred razpadom potoval 32,5 sekunde skozi zrak. Ob razpadu je nastala močna eksplozija, ki je bila pravi vzrok za poškodbe. Poškodovala je nekaj sto stavb in ranil okrog 1.000 ljudi.

Ocenjujejo, da je pri tem bila sproščena energija, ki ustreza 30-kratniku moči atomske bombe, ki je uničila Hirošimo v drugi svetovni vojni. Večjo moč je imela eksplozija ob razpadu meteorja nad pokrajino Tunguska, tudi v Rusiji, leta 1908. Takrat je razpadel objekt s premerom 40 m. Moč eksplozije je porušila vsa drevesa na površini okrog 2.200 kvadratnih kilometrov. Še večji meteorji pa so zadeli zemeljsko površino pred vzponom človeške vrste. Krater s premer 1,2 km v Arizoni je povzročil meteor s premerom 46 metrov, ki je treščil pred 50.000 leti.

PLUTONOV 'HAREM'

Ko smo prvič 'pogledali' proti Plutonu se nam je zdel osamljen planet. Nato je postal mali planet in je 'dobil' luno Haron. A zadnje fotografije razkrivajo, da ima Pluton vsaj kakšnih deset ali celo ducat lun. Te naj bi imele premer od 1 do 3 km. Julija 2015 bo do malega planeta prispela sonda New Horizons.

Te male lunice bodo zelo otežile mimolet sonde in njeno utirjenje v krožnico. Sedaj izdelujejo simulacije, da vidijo, kaj bi lahko sondo doletelo pri utirjenju okrog Plutona. Največja luna Haron je premera 1.043 km, Nix in Hidra imata premer od 50 do100 km, P4 13-34 km, P5 pa 10-25 km.

BREZ BESED

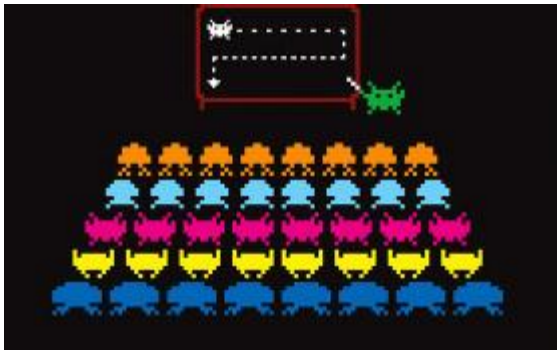

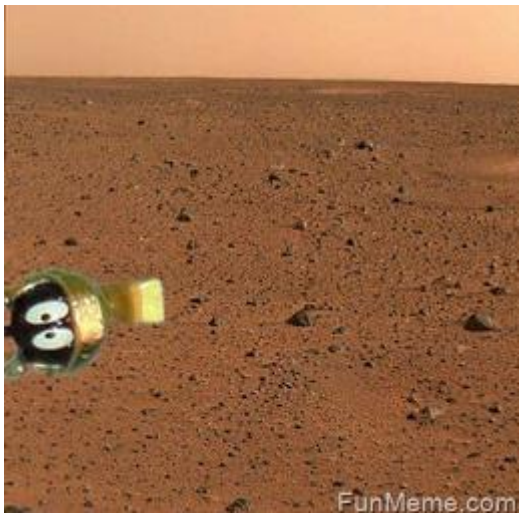

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE
THE HOBBIT: AN UNEXPECTED JOURNEY

Za vas gledal Bojan Ekselenski

Podatki o filmu
New Line Cinema, Metro-Goldwyn -Mayer (MGM) , WingNut Film
14. december 2012
Dolžina: 169 minut * PG-13

Režiser:
Peter Jackson

Scenarista:
Fran Walsh, Philippa Boyens

Igralci:
Martin Freeman, Ian McKellen, Richard Armitage, idr.

Kratek opis
O tem, kako se je v Srednjem svetu vse skupaj začelo, kje je bil najden prstan Eden in Edini. Ampak samo prvi del potovanja do Tja in Nazaj. Še prej pa »v duplini je živel hobit«. Vsekakor kultno, zelo kultno.

Gospodar Prstanov je ena najveličastnejših filmskih stvaritev obče. Peter Jackson je opravil izjemno delo. Bilo je samo vprašanje časa, kdaj se bodo kravatarji lotili še predzgodbe Hobit. 3 milijarde USD, kolikor so zaslužili s trilogijo Gospodarja, je bilo preveč mamljivo, da ne bi do nezavesti izmolzli licence za Tolkienov svet. Kako se molze Tolkienov svet, odlično založniki računalniške zabave. Ti znajo iz licence izžeti zadnji cent možnega in tudi nemožnega.

Po nekaj peripetijah je režiserki korobač znova poprijel Peter Jackson. Znova so snemali na Novi Zelandiji z bogato s fantastično pokrajino. Dežela je poleg tega razvita in ni neka vukojebina, ki sovraži vsak poseg na svoj vrtiček.

Z režiserjem se vrača tudi avtor glasbe Howard Shore in vsi igralci izvirne trilogije. Vsaj tisti z vlogo v tej novi trilogiji (Frodo, ostareli Bilbo, Gandalf, Galadriel, Saruman ipd). Nov je recimo Bilbo v mladih letih in vsi člani škratje druščine (13 škratov).

Najprej bom kakšno razdrl o zgodbi. Najbolj zagrizene čistune Tolkienovega sveta bo iztirilo precej odstopanj od evangelija Srednjega sveta. Morebiti je najdrastičnejši odmik vloga malce zmešanega orčjega vladarja Azoga. Tudi vešča Redagasta so upodobili precej hipijevsko. Tolkienovi knjižni liki so namreč morebiti celo malce viktorijansko dolgočasni.

Trilogija Hobit ne vsebuje zgolj povesti Hobit, temveč je ta razširjena s Tolkienovimi zapiski in navedbami v drugih delih, ki se bolj ali manj ohlapno navezujejo na Hobita. Ravno zaradi tega dodatnega

obilja hvaležno molzne robe so lahko iz 200+ bukvice ustvarili trilogijo, dolžinsko enakovredno Gospodarju prstanov.

Vse skupaj se začne s pripovedjo Bilba svojemu nečaku Frodu tik pred zabavo, ki smo ji priča na začetku Gospodarja prstanov. Bilbo izreče znamenite besede, ki so spremenile literarni svet (vsaj v razvitem svetu):

»V duplini je živel hobit.«

Potem gre pripoved tja, kamor mora iti.

V velikem škratjem kraljestvu Erebor sta se cedila med in mleko. Samotna gora je bila veličastna trdnjava škratjega kralja. Kralj postane prostaško bogat in poklonijo se mu celo Vilini. Opisuje tudi propad zaradi pohlepa, ko zlato postane pomembno zgolj zaradi še več zlata. Nekega dne nad kraljestvo prileti strašen zmaj Smaug in terminira škratje kraljestvo. Vilini so vse skupaj opazovali od daleč, saj se jim ni zdelo vredno žrtvovanja svojih nesmrtnih lepih trupelc za tuje zlato.

V naslednjem kadru smo priča boju škratov z orki pod vodstvom malce zmešanega psihopata Azoga. Thorin Hrastoščit je Azogu odsekal bledolično roko. Kako da ne, saj mu je ta fental fotra, mimogredno tudi škratjega kralja.

Končno nas zgodba popelje v udobni svet hobitov. Gandalf izbere Bilba za zmikavta odprave. Ta naj bi povrnila škratje kraljestvo Erebor, vključno z nesramno obilnim zakladom Samotne gore. Začne se popotovanje od Šajerske mimo Rezendela do razgledišča pred Samotno goro. Vmes smo priča mnogim zabavnim, spletkarskim, hipijevskim in napetim dogodivščinam naše vesele druščine. Srečamo se z legendarnimi osebami Gospodarja, kot so Galadriel, Saruman in Elrond. Vilini v tem kosu zgodovine Srednjega sveta še niso bežeči pusiji, temveč neusmiljeni terminatorji orčje zalege. V podobi nekromanta se Pojavi Sauron in njegovi kožo ježeči Nazguli. Trenutno je v fazi zasedbe propadajočega Barad-Dura.

Zgodba je lepa šola podajanja knjižne vsebine v filmski obliki. Film je drugačen medij od knjige in golo prekopiranje medplatničnih črk na filmski trak bi bilo videti precej bedno. Scenaristična ekipa je odlično opravila delo.

Film je dolg nekako za slabe tri ure in kinooperater ga je zaradi prodaje kokic in osladnih pijač razdelil na dva dela s 15 minutno pavzo. Na voljo sta 3D in običajna 2D verzija. Pri nas kvalitetnejšega 3D z 48 sličicami na sekundo ni, ker Slovenija še ne sodi med civilizirane države. Torej smo deležni verzije 3D s 24 sličicami na sekundo.

Kako se to obnese? 3D sliki občasno zmanjka ostrine, tudi kakšna zamazanost te zbode in ne vem, je to posledica tehnične opreme ali traku? Osebno bi na osnovi svoje izkušnje priporočil kar 2D.

Glasba je prepoznavna, saj je mnogo melodij pobrano iz Gospodarja. Tudi novi del glasbe je prepoznavno »gospodarjevski«. Vizualije so takisto prepoznavne. Posebni učinki so fenomenalni, dasiravno 3D ni tako razkošen, kot je bil v Avatarju. Ves film preveva duh Gospodarja in to je dobro. Vidi se, da med Hobitovo in Gospodarjevo trilogijo ni takšnega vizualnega prepada, kot je recimo pri Vojni Zvezd (pustimo ob strani Lucasove trike z ekstra molžo).

Igra vseh je zelo dobra. Stari znanci so suvereni in dobro odigrajo svoje vloge. Sicer nisem namensko iskal slabosti, a tudi prišleki so večinoma odlični ali vsaj zelo dobri. Vsak lik ima svojo dušo in ta je ves čas v zraku. Scenaristi so se morali potruditi s 13 škrati, kajti knjiga jim tukaj ni dala razkošno veliko gradiva. Morebiti so še najbolj posrečeni digitalni igralci – že legendarni Golum, pa Azog in bizarni kralj trolov. Vsak od njih nosi v sebi nekaj izvirno norega in tudi komičnega.

Zdaj pa konkluzija:

Konkluzija in ocena	
Zgodba	1,8/2
Izvedba	1,5/1,5
Igra	0,9/1
Tehnična izvedba	0,3/0,5

SKUPAJ 4,5/5

Veličastnih 4,5/5, torej gre za odličen film. Izvedba skoraj ne bi mogla biti boljša. Pri tehnični izvedbi pa so me motile zameglitve in občasna nejasnina. Tudi »Z« os ni tako spektakularna, da bi bila edina izbira za ogled v kinu.

ZMAJ
DRAGON
Za vas gledal Bojan Ekselenski

Podatki o filmu
Asylum
12. december 2006
Dolžina: 84 minut * NR

Režiser:
Leigh Scott

Scenarista:
Leigh Scott, Eliza Swenson

Igralci:
Amelia Jackson-Gray, Matthew Wolf, Jon-Paul Gates, idr.

Kratek opis
Zmaji bi ta film pobruhali z ognjem!

Studio Asylum rado bljuva koščke filmskega kakca, ki se šlepa na znane naslove. Očitno so našli ravnovesje med vložkom in dobičkom.

Zmaja dobite v paketu z **Iskanjem zmaja** (Dragon Quest) za 3 €. Torej poldrugi evro za film. Če kupite tri takšne pakete, imate šest podstavkov za skodelice.

Polovica naslovnice vas poskuša nategniti z napisom:

»Naj se začne epska zgodba polna mečev in čarovnikov!« (Napis bi lahko vsaj nekdo prebral, saj drugače ne bi manjkala vejica.

Ampak nehajmo se norčevati. Film ima zgodbo. Ta govori o princesi Vanir, ki mora najti pomoč za oblegano kraljestvo. Napadajo ga škrati, ki so nekakšni grdini iz Gospodarja prstanov. Znajde se v gozdu, kjer vlada nekromantka s svojim zmajem, ki nadvse rad malica ljudi. Kmalu se zbere kompletna druščina sinjega galeba, ki jo sestavlja princesa, kraljev vitez, vojak, trije majhni prevaranti, na koncu se jim pridruži še nekromantka.

Je pomembno, kaj se zgodi? V 81 minutah nas napade zehajoča akcija, smešni posebni učinki in okorna igra. Še slovenski filmi ne pokažejo tako malo nevzdušne igre. Igralcev, ki so posodili svoja gnijoča trupla za ta filmski izcedek, ne bom omenjal. Pravzaprav ne bom nikogar omenjal, saj nihče ni vreden pasovne širine. Naj omenim še dolgočasno zvočno onesnaževanje, ki ji rečejo filmska glasba in nerodno režijo?

Raje se podajmo na kvest konkluzije!

Konkluzija in ocena	
Zgodba	0,5/2
Igra	0,2/1
Tehnična izvedba	0,2/1
Kvaliteta paketa	0,2/0,5
Vrednost za denar	0,3/0,5

SKUPAJ 1,4/5

To pomeni bedno izkušnjo. Vrednost za denar je 0,3 samo zato, ker lahko plošček s filmom uporabite za podstavek za kozarec, tarčo za streljanje z zračno puško, za ozadje ure ipd. Film boste itak samo enkrat pogledali. Ogled vam priporoča, ko vas tarejo želodčne težave in vzrok težav noče ven. Verjemite, film bo odlično odvajalo.

VZPON VITEZA TEME
THE DARK KNIGHT RISES
Za vas gledal Bojan Ekselenski

Podatki o filmu
Warner Bros. Pictures , Legendary Pictures , DC Entertainment
20. julij 2012
Dolžina: 195 minut * PG-13

Režiser:
Christopher Nolan
Scenarist:
Jonathan in Christopher Nolan

Igralci:
Christian Bale, Tom Hardy, Anne Hathaway, idr.

Kratek opis
Je mogoče najti bolj psihotičnega morilca od Jokerja? Sicer pa o tem, kako je sploh nastal zamaskirani človek-netopir.

Vzpon viteza teme je imel že v startu hudo težko nalogo – kako se vsaj izenačiti z Vitezom teme? Je lahko še bolj psihotični negativec od legendarnega Jokerja? Je možen takšen zasuk, kot je prehod poosebljane zakonite dobričine Harveya Denta v diaboličnega Two Facea?

Vzpon viteza teme seveda ne more preseči diabolične perfekcije v telesu Jokerja in preobrat od pravičnika do norega maščevalneža. Je zato slab film?

Nikakor! Igralci in igralke vsak zase odlično opravi vlogo. Vrnili so se vsi, ki so preživeli Viteza teme in dodali so nam še Anne Hathaway v vlogi tatice Seline, Toma Hardya v vlogi Banea in Marion Cotillard za trupelce Mirande.

Zgodba se nadaljuje tam, kjer se zaključi Vitez Teme. Batman je nekakšna zgodovina, saj velja za morilca idealnega pravičnika Harveya Denta, a nad Gotham prihaja nova grožnja. V stilu Spidermanove trilogije sveže fekalije prihajajo iz Lige senc (Batmanova vrnitev), konkretno od izobčenega bivšega člana lige Banea. Vse skupaj se začne s krajo Bruce Waynovih prstnih odtisov. Z njimi konkurenčna korporacija poneveri borzne mahinacije, ki Wayne Enterprise spravijo v bankrot in posledično nadzor prevzame Miranda. Bruc ji preda nadzor nad firmo zaradi fuzijskega reaktorja.

Bruce se je prisiljen znova preleviti v Batmana. A žal pade v past ...

Tako, to je vse, kar vam razkrijem o skoraj 3 ure trajajočem toboganu letenja in padanja.

O igri lahko rečem samo – na ravni predhodnika, razen Jokerja, njega ni nihče prisegel. Zgodba je glede na Viteza teme kljub vsemu korak nazaj. V njej ni tistega naboja, ki je krasila osrednji del trilogije. Takoj se spomnim na Vojno zvezd, konkretno prvo trilogijo. Tam smo imeli kultni »Luke, I'm your father!« a v Vitezu teme smo imeli »Norost je kot gravitacija, vedno deluje.« Obe nadaljevanji pa ne postrežeta s takšnim vrhuncem.

Vizualije in glasbena spremljava je na ravni Viteza teme. Tu ni nič novega ali drugačnega. To je kar dobro.

Zdaj pa zaključek. Film sem si omislil na DVD-ju, Paket me je prijetno presenetil, saj za razumno ceno dobimo 2 ploščka. Eden je namenjen filmu, drugi pa raznim dodatkom, ki dostojno zaključijo odlično trilogijo.

Zato se naj ob koncu teta konkluzija izkašlja:

Konkluzija in ocena	
Zgodba	1,7/2
Igra	0,8/1
Tehnična izvedba	0,8/0,1
Kvaliteta paketa	0,4/0,5
Vrednost za denar	0,4/0,5

SKUPAJ 4,1/5

Res veličastnih 4,1/5, kar pomeni vrhunsko filmsko izkušnjo in seveda upravičen strošek za nakup DVD.
Ko smo že pri številkah, na IMDB ima film 8,7/5.

BATMANOVA TRILOGIJA

Za vas gledal Bojan Ekselenski

Vzpon viteza teme
The Dark Knight Rises

O tem delu sem pripravil oceno, ki je objavljena na prejšnji strani.

Vitez teme
The Dark Knight

Preden sem si ogledal Vzpon Viteza teme, sem si še enkrat za osvežitev ogledal Vitez Teme. Vzrok temu je, ker Viteza teme nismo ocenili v nam ljubem fanzinu.

Viteza teme je Nolan posnel leta 2008. Ogledal sem si ga v kinu, vendar sem si nabavil tudi DVD, kar filmu z IMDB 9/10 tudi pritiče.

V Vitezu teme spremljamo nastop nove Gothamske nadloge – psihotičnega Jokerja. Ta si z noro inteligentnostjo in brezobzirnostjo podredi mafijo. Istočasno spremljamo novega tožilca Harveya Denta, ki se spoprime z mafijo in mu tudi uspeva. več vam ne izdam, saj vam priporočam nakup filma, ki je zdaj dobavljiv po precej ugodni ceni.

Glavna zvezda je Heath Lodger v psihotičnem telesu Jokerja. Filmski svet verjetno še ni videl tako verodostojno odigrane norosti. Viteza teme po umeščenosti v trilogijo primerjam z Epizodo V enako kultne Vojne Zvezd. Glede na Batmanovo vrnitev so za truplo Rachel zamenjali precej leseno Katie Holmes z bistveno boljšo Maggie Gallenhaal.

Seveda pa zdaj konkluzija tega hitrega preleta Viteza Teme:

Konkluzija in ocena	
Zgodba	2,0/2
Igra	1,0/1
Tehnična izvedba	0,9/1
Kvaliteta paketa	0,3/0,5
Vrednost za denar	0,5/0,5

SKUPAJ 4,7/5

Vrhunsko; pri čemer imamo šampiona pri igri, zgodbi in vrednosti za denar. Še noben film do zdaj ni za igro in zgodbo dobil polnega izkupička. Film je nekaj, kar bi morali videti vsi, ki mislijo, da imajo radi dober film.

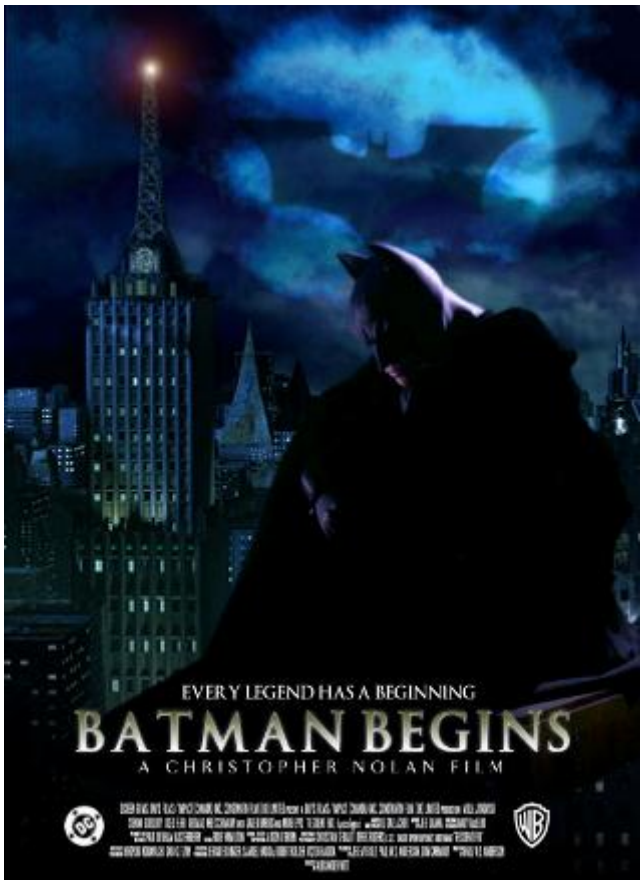

Batmanova vrnitev

Batman begins

Batmanovo vrnitev (tako so ga prevedli) je leta 2005 na novo osvežil Batmanovo licenco. Za razliko od mnogih ne ravno uspešnih ponovnih zagonov, je nov Batman presegel izvirno serijo, ki je postala sam sebi namen.

Spremljamo mladega Bruca Wayne, ki na svoje oči vidi smrt staršev in potem spremljamo njegovo urjenje pri Ligi senc. Lige senc se vračajo tudi v filmu Vzpon temnega viteza. Liga hoče uničiti Gotham, a Bruce se v vlogi Batmana s tem ne strinja. V tem filmu se Batman šele oblikuje in komaj proti koncu postane pravi »mamojebni« terminator zalege. No, znova vas ne bom v tej kratki obnovi moril s podrobnostmi.

Vizualije in glasbeno ozadje, ki so nastali v tem filmu, so stalnica vseh delov trilogije. Igra je zelo dobra, samo lesena Katie Holmes nekako negativno odstopa.

Z malce sreče si nabavite DVD, saj je film vreden nakupa. Dobra vila konkluzija bo zdaj povedala svoje za magični DVD:

Konkluzija in ocena	
Zgodba	1,8/2
Igra	0,7/1
Tehnična izvedba	0,8/1
Kvaliteta paketa	0,3/0,5
Vrednost za denar	0,4/0,5

SKUPAJ 4,0/5

Film je tudi po IMDB (8,3/10) »najslabši« od vseh treh filmov. No, gre za ocene v elitnem razredu nad 8. Hitro lahko potegnemo vzporednice z izvirno Vojno Zvezd.

Batmanska konkluzija

Vsi trije filmi so polnomastni izdelki, vredni nakupa. malo je trilogij, ki so tako odlične, kot je Batman. Na um mi pade izvirna Star Wars (vsi trije filmi imajo IMDB preko 8) in Gospodar prstanov (takisto vsi preko 8). Čeprav konec Vzpona viteza teme nakazuje na nadaljevanje franšize z Robinom, nekako dvomim, da bomo deležni podobnega filmskega razkošja.

Skratka, iztekla se je lepa filmska zgodba.

O življenju, vesolju in sploh vsem
www.andros.si/vesolje/

- podroben opis Sonca in planetov Osončja,
- nastanek in mehanika galaksij,
- rojstvo, življenje in smrt zvezd,
- bigbang, struktura vesolja in njegov konec,
- o možnostih življenja na različnih planetih,
- potovanja na Mars, izza meja Osončja in še dlje,
- pojmovnik, pojasnilo manj znanih pojmov, formule.

MARKO VITAS: 2084
SPOMIN NA »1984«
Prebral Bojan Ekselenski

Marko Vitas na prvi predstavitvi knjige 2084 18. oktobra 2012 v Borovnici.

Knjiga s preprostim naslovom po imenu spominja na 1984. Dejansko gre za »neformalno« nadaljevanje Orwellove mojstrovine. Dodajanje je postavljeno v leto 2084, v obdobje po propadu treh totalitarizmov. Kakšni so bili ti totalitarizmi, nas je zabaval izvirnik 1984. Zastrašujoča vizija popolnega nadzora nad človekom je žal vse bližje svoji uresničitvi. Namesto Velikega brata imamo »demokratično izvoljeno« oblast.

Zgodba spremlja hecnega kljukca, ki ga lahko prepoznamo kot klasičnega pripadnika srednjega razreda. Ima spodobno službo, ljubico, ženo in dva otroka. Uvodni del novele nas uvede v krasni novi post-antiutopični svet in avtor si ne more kaj, da ne opisuje tehničnih čudes v maniri ZF izpred 40 in več let. Mimogrede se obilno vrača na izročilo 1984.

Temu kljukcu se zgodi zasuk, ki je po mojem mnenju malce za lase privlečen. Tudi reakcija junakove žene je precej nelogična. Ljudje se tako ne odzivajo. vsaj ne takšni z normalnim odzivanjem na svet okoli sebe. Posledično naš junak po prelomu zdrsne na dno družbene lestvice. Ta je sicer prikazan fino, a takšen šit se ljudem kljub smoli na kvadrat ne dogaja. Vsaj ne na tako opisan način. Tudi konec zgodbe je malce neživljenjski.

Ker gre za novelo, nam zgodba ne postreže s kakšnim zapletenejšim zgodbovnim lokom. Karakterji, razen z izjemo glavnega, so lepenkasti liki. Ker ni časa za njih razvoj in predstavitev, to niti ni zamera. Bolj je moteče opisovanje tehnike. Ljudje na takšen način, kot je podan, ne dojemajo stvari. Tudi mi rečemo samo avto in ni važno, če je dizelski, bencinar ali mogoče na elektriko. Vozimo se po cestah in ne navajamo, če je cesta državna ali regionalna.

Slogu pisanja ne bi smel zaradi kratkosti dela veliko zameriti. Zgodba se lepo bere in lektura je bila korektno opravljena.

Oprema knjige je minimalistična. Skupaj 120 strani mehke vezave z enobarvno naslovnico vam ne bo padlo v oči. Na srečo vam nima kje pasti v oči, saj je najbrž ne morete nikjer kupiti. Tudi glede prisotnosti na spletu boste v temi. Če poguglate za 2084, dobite film z istim naslovom. Seveda ne gre za film po knjigi ali za knjigo po filmu. Tudi na Facebooku je podobna suša. Tam najdeš samo Marka Vitasa, a je vprašanje, če je avtor.

O tem ni nikjer ničesar. Čisti »zero«. Po domače, nima spletne podpore. Tudi v knjižnicah boste imeli salamensko srečo, da se dokopljete do svojega izvoda. Ko sem iskal po COBISS-u, sem ugotovil, da knjiga nima spodobne distribucije, saj jo je moč dobiti v nekako 15 knjižnicah. še ena zgodba o partizanski produkciji in distribuciji.

Spoznajmo zdaj teto konkulzijo, ki pravi:

V delu, ki je vezan na zgodbo in njeno podajanje, imamo 2,8/5. Nobene pretresljivosti,a tudi ne bolečih malusov.

Oblikovalski del prinaša bornih 0,8/5. To je posledica šlamparij, povezanih z distribucijo, opremo in podporo.

Knjiga nima nobene spletne podpore, niti brezplačne fejsičeve strani. Oblikovanje in oprema knjige je partizanska, pač v maniri slovenske žanrske produkciji po liniji najcenenejšega. Knjige ne morete niti kupiti, vsaj ne brez znatnega truda, čeprav gre za svežo robo (letnik 2012). Torej 0 tudi za vrednost za denar. Nekaj, česar ne moreš kupiti, pač ne more imeti ocene.

Kaj naj rečem? Če v vaši knjižnici slučajno najdete to majhno temno knjižico, ki vam zagotovo ne bo padla v oči, jo preberite. Ni naporna za branje in prinaša opozorilo, kaj se ti zgodi, če gledaš samo nase.

<>

Konkluzija in ocena (vsebina)	
Zgodba	21,73
Izvedba ideje	0,5/1
Umeščenost	0,6/1
VSEBINA	**2,8/5**
Zgodba se lepo bere, le liki so malo bolj »lepenkasti«.	

Konkluzija in ocena (oblika)	
Oprema, oblikovanje	0,8/2
Spletna podpora	0,0/2
Vrednost za denar	0,0/1
OBLIKA	**0,8/5**
Ni podpore, »partizanska« izdaja«.	

MARKO VITAS - NADALJEVANJE »1984«

Pripravil Andrej Ivanuša

Bojanov prispevek me je toliko pritegnil, da sem vseeno želel zvedeti nekaj več o avtorju Marku Vitasu. Hitro se je izkazalo, da ima vsaka zgodba več plati. Na internetnem naslovu:

http://www.mojaobcina.si/borovnica/novice/kultura/orwellov-1984-je-dobil-nadaljevanje.html

sem našel prispevek Damjana Debevca, ki poroča o izidu nove knjige.

Orwellov »1984« je dobil nadaljevanje

MOJAOBČINA.SI/BOROVNICA

KULTURA |30.11.2012 | 9:20 AA

Pretekli mesec je izpod peresa našega domačina **Marka Vitasa** izšla knjiga z naslovom ***2084***, ki je postavljena na mesto, kjer je znameniti angleški pisec **George Orwell** končal svojo slovito negativno utopijo ***1984***.

»Junaki živijo v okolju, ki je nastalo na tak način, kot bi se zgodovina odvila tako, kot jo je George Orwell opisal v svoji sloviti negativni utopiji. Toda Neoboljševizem v Evraziji, Angsoc v Oceaniji in kult Razveljavljenja jaza v Eastaziji, so leta 2084 stvar preteklosti,« povzema vsebino Vitas. Poleg tega se Orwellov 1984 dogaja v Oceaniji, Vitasov 2084 pa v Evraziji, kamor sodi tudi območje Slovenije, iz katere prihajajo glavni junaki.

46-letni Marko Vitas nikakor ne odgovarja stereotipnemu piscu 'znanstvene fantastike', kot bi človek ob zapisanem sprva pomislil, temveč gre za naravoslovca, strokovnjaka, ki je leta 1999 ubranil doktorat znanosti s področja biokemije in molekularne biologije na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani. Njegova velika strast do književnosti, filozofije in zgodovine pa ga je potegnila tudi v svet leposlovja.

Tako je leta 2007 izdal svojo prvo knjigo ***Vetrovi stepe***, ki govori o legendarnem kralju Atili, kmalu zatem pa še drugo, ki je izšla pod psevdonimom (**Živko Ivančič*, Prometheus,*** *op. A. Ivanuša*). Negativna utopija 2084, ki jo je, kot prvemu, javno predstavil borovniškemu občinstvu 18. oktobra letos, je tako njegova tretja knjiga.

In kaj ga je navdihnilo za pisanje nadaljevanja Orwellove franšize 1984?

»Malo me je mikala ideja, da se zgodovina pač zgodi. Da gre iz točke A v točko B, samo pot je neodvisna. Pravim, da se bo zgodovina odvila tudi na ta način. Četudi je Orwell napačno napovedal, bo končni rezultat enak,« meni Vitas, knjigo pa posebej priporoča »vsem, ki so prebrali Orwellov 1984. Brez tega dela tudi ni tako enostavno razumeti to, kar je napisano. Razumeš že, ampak pravi užitek je šele, če prebereš 1984.«

Bralce pa že naprej opominja, da »junaki leta 2084 ne uporabljajo dvojine, se ne vikajo in ne pišejo sičnikov in šumnikov, poleg tega pa izpuščajo nekatere soglasnike. Ko bo to nekdo bral, da ne bo mislil, da gre za napako.«

Knjiga 2084 je sicer izšla v samozaložbi v 100 izvodih. Vsi, ki si branja knjig ne morejo predstavljati brez šumenja listov in opojnega vonja svežega tiska, boste zanjo odšteli 16 evrov, za vse ostale pa je na voljo v spletni knjižnici ***www.dlib.si***. <>

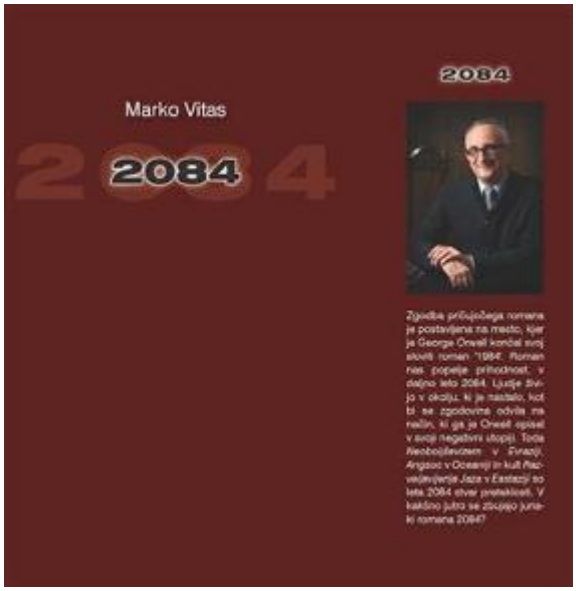

www.drugotnost.si

Kar ni mogoče najti v tej številki, je zagotovo na naši spletni strani. Tudi stare številke Jašubeg en Jered od prazgodovine (beri: od prve številke) do danes in to v PDF!

TANJA MENCIN: VARUHI - ENAJSTERICA

Prebral Bojan Ekselenski

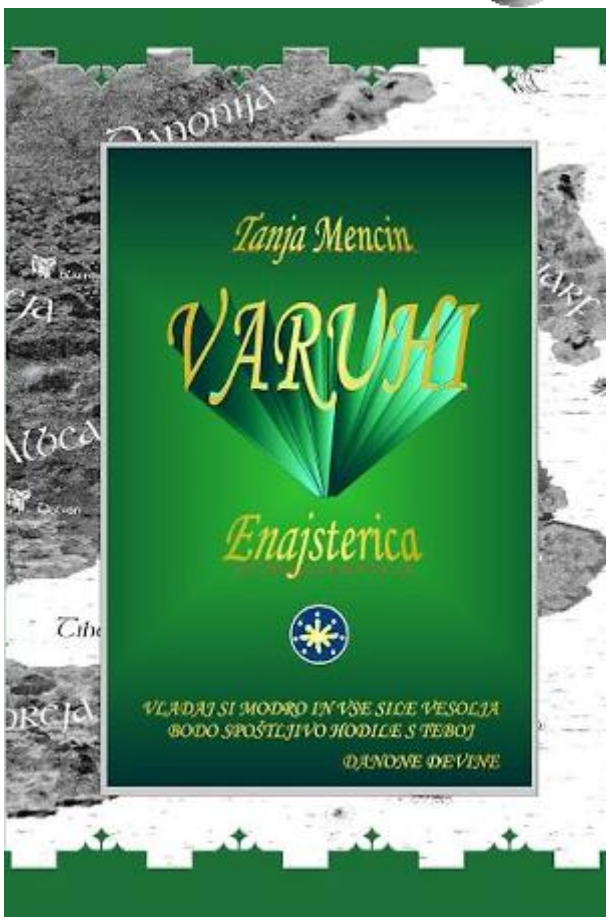

Tanja Mencin je spisala tetraknjižni roman Varuhi. Že pri prvi knjigi sem negodoval zaradi konca, saj ni niti konkretne epizodne narave. Sem v drugo pričakoval kaj več? Niti ne!

V slovenskem založništvu se slovenska ZF&F dela, če slučajno presegajo obseg mladinskega romana (350 strani), razsekajo na več delov. Takšnega posega se spomnim pri konkretnem 1100+ strani špehnatem romanu Dangober: Spopad pri Opozorilniku Mare R. Sirako. Takšen (raz)rez slabo vpliva tako na prodajo, kot tudi izposojo v knjižnicah, da ne omenjam bralne izkušnje.

Je to logično? Za založnika je, saj namesto 1 x 45 € poskuša pokasirati 4 x 28 € (Varuhi) ali celo 3 x 40 € (Dangober). Seveda takšen založnik računa samo na ležerno prodajo v knjižnice. Trg takšnega pristopa zagotovo ne požegna. Kaj mislite, bi bilo Martinovanje tudi v Sloveniji uspešno, če bi vsako od knjig sage Pesmi ledu in ognja razrezali na 3 – 4 knjige in vsako prodajali po 30 €? Zagotovo ne.

No, na tem mestu ne bom več razpredal o takšni rezalni tehnologiji slovenskih založnikov. Je slabo za želodec in slabo za posel z domačimi avtorji in še slabše za avtorje. Ta prispevek je namenjen 2. delu štiriedinega romana Varuhi.

Zgodba se nadaljuje tam, kjer se je zaključila Viharna princesa. Spremljamo četico Danonijcev od Litije do Čateža, pardon preko Albeje, Zerbije in Rubeje v jeziku Šarlaha, izmišljenega sveta dogajanja.

Kaj nam dostavi avtorica, ki je sicer izdala že kar nekaj knjig?

Hočete na kratko? Evo! Imamo nekaj bojevanja, moraliziranja, prepričevanja in veliko premikanja. Seveda s tem hitrostrelnim zapisom niste zadovoljni. Avtorica si vzame veliko časa za opisovanje, rada pokaže pesniške sposobnosti tvorjenja raznih bolj ali manj posrečenih prispodob in metafor. Zlasti rada kaže svoj slog pisanja, kamor vtke popotovanje Danonijske četice Sinjega galeba. Zgodba nima vejitev, torej imamo samo eno rdečo nit in ravno to se pokaže kot morebitna teža-

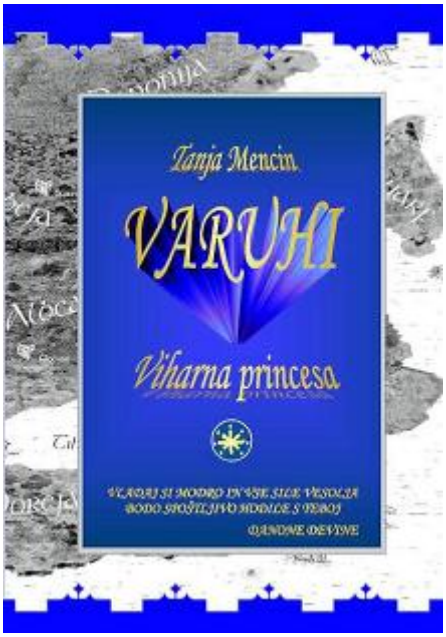

va. Zakaj? Za moj okus je zgodba malce preveč ležerna. Količnik med številom besed in dogajanjem je v primerjavi z najboljšimi v žanru odločno prenizek. Veliko je poudarka na stanju, impresijah in manj na dogodkih. Dežele so logične, niso nadležne in bivalci njih so takisto živa bitja. Psihološki profili so precej nespremenljivi, brez želje po napredovanju in spremembah. Ako uzremo kakšno tovrstno napredovanje, je nenaporno predvidljivo. Pri opisovanju bitk se ne zapleta v neumnosti in se izogne podrobnejšim finesam orožnega križanja mečev. To je zlasti opazno pri opisu organiziranega vojevanja velike količine mesene sile. Ampak to ni moteče, morebiti celo pri delu ljubiteljske publike celo zaželeno. Vsi pač ne marajo neprekinjene akcije. Mnogi avtorji radi utrujajo z nekajstranskimi bojevalnimi odseki z opisom razreza slehernega nesrečnika. Takšna vojaška pornografija leže samo nekaterim.

Morebiti bi ponovil zamero še iz Viharne princese glede manjka domišljije pri imenovanju flore in favne Šarlaha. Po prebranem Ivanuševem Svetodrevu sem postal neznansko razvajen glede tovrstnih opisov. Opisovanje tujskega sveta od avtorja zahteva nekaj domišljije in morebiti s tem povezanih znanj (osnove ksenobiologije, astrofizike ipd.). Zgolj imena sveta, dežel in stanovalcev so bistveno premalo za verodostojno gradnjo tujega sveta. Ta del loči odlično prizorišče od zgolj (pod)povprečnega. V mojih očeh bi avtoričino delo glede prizorišča dobilo bistveno višjo oceno, če bi opisovala dogajanje v alternativni zgodovini našega sveta.

Konec je (znova) (pol)epizodne narave. Osebno nisem pristaš takšnega načina podajanja zgodbe in prinaša privzeto črno piko.

Skratka, drugo delo v ničemer ne odstopa od začetne zasnove, videne v Viharni princesi. Avtorica je vse skupaj spisala v enem kosu literarne pečenke, nakar je založnik, najbrž brez resnega urednikovanja, ta kos sesekljal na manjše zrezke.

Zgodbi v celoti vzeto ne morem očitati kakšnih težjih mimosukov. Klasične lektorske napake so minimalne, neopazne, opazi jih sam razvajen zateženec mojega kalibra. Če vam je bila všeč Viharna princesa, potem vam bo tudi to. Morebiti je Enajsterica še malce bolj tekoča, ker gre za del sredinskega paketa celote. Zgodba bo odlično legla zlasti v dušo publike, ki ji več pomeni poetičnost in manj gola pest na gobec z adrenalinskim zaporedjem dogodkov. Tudi ljubitelji ne preveč prepletenih zgodb bodo prišli na svoj račun. Tu ni nobenega mešanja in prepletanja mnogih zgodbovnih niti in malega milijona likov. Če vam je Martinovanje ali Gospodarjenje preobširno s preveč vsega, so Varuhi ravno prav, pravzaprav priporočljivo branje. Tukaj si morate zapomniti nekako 20 in ne 20.000 ljudekov.

Morebiti je videti opis literarnega dela Enajsterice precej kritičen. Moj opis je v okvirih žanra junaške fantazije, kamor delo nedvomno sodi.

Zdaj pa recimo še kakšno o čisto obrtniških zadevah. Na ta del avtorica nima večjega vpliva, vendar je še kako pomemben za morebitne potrošnike.

Videz naslovnice je tipična levoročna partizanščina, skregano s temelji oblikovanja. Tudi zemljevid je polovičarski zmazek. Dobimo zgolj fleho malce nespretnega fotošopanja in to je to. Oblikovanju se na prvi pogled vidi skreganost z osnovami in podrejenje najnižjim stroškom produkcije. Knjiga nima nobene spletne podpore, niti brezplačnega fejsičovega kotička. Tisto, kar je na ne preveč okusni spletni strani založbe, je bolj slaba uteha. Cena skoraj 30 € pa je posledica realnosti slovenskega trga. Tudi če si knjigo poželite v fizični obliki, vam bo to težko uspelo. Jaz sem za vajo poskusil, pa mi ni uspelo. Dobil sem prazen OpenOffice Calc dokument. Takšnega polovičarstva si resna založba ne bi smela dovoliti.

Konkluzija je sledeča:

Skupaj imamo 3/5, torej užitno povprečje. Knjiga vsebinsko ni presežnik, je pa solidno branje, če vam leži takšen tip junaške fantazije. Sedla bo poetičnim dušam, ki jim ni mar za adrenalinski tempo dogajanja in množico stranskih kvestov. Varuhi lepo zaokrožujejo ponudbo slovenskih avtorjev, saj je to edina junaška fantazija klasične sorte.

Obrtniški del pa zaradi neobstoja danes nujne spletne podpore in partizanskega oblikovanja žal doseže zgolj 1,4/5. Cena za izvod sploh ni nizka, zato je nekako povprečen nakup s stališča dobljeno za cekin. Seveda pa knjige skoraj ne morete kupiti, zato si jo boste sposodili v knjižnici.

<>

Konkluzija in ocena (zgodba)	
Zgodba	1,9/3
Izvedba ideje	0,5/1
Podajanje zgodbe	0,8/1
VSEBINA	**3,0/5**
	Užitno povprečje

Konkluzija in ocena (oblika)	
Oprema, oblikovanje	0,7/2
Spletna podpora	0,2/2
Vrednost za denar	0,5/1
OBLIKA	**1,4/5**
	Brez spletne podpora, »partizansko oblikovanje«.

ZVEZDNI PRAH 2012 (2)
LETNI ZBIR SLOVENSKE FIKCIJE
Pripravil Andrej Ivanuša

V prejšnji številki JEJ sem pripravil kratek pregled objavljenih zgodb. Za oceno so ostale še tri, dve domačih avtorjev in ena tujega avtorja. Tukaj je nadaljevanje.

Primož Jenko ◊ OGRLICA Z BISEROM

To ni prva objava te kratke zgodbe, je pa v zbirki njena popravljena in dopolnjena verzija. Zgodba odlično riše odnos med možem in ženo, ki sta že nekaj časa poročena. Mož verjame tehničnim pomagalom, medtem ko žena verjame tudi v 'nadnaravno'. Prav nasprotje med tema dvema poloma je najboljši del zgodbe.

Ocena 3,8/5,0

Majda Arhnauer Subašič ◊ NEPORAVNAN DOLG

Avtorica verjame, da nas usmerjajo 'vesoljske sile', ki skrbijo, da zdaj, kasneje ali v naslednjih generacijah sami in nekdo drug poplača dolg, ki smo ga naredili. Morda bi bilo potrebno le tu in tam dodati kakšen stavek, ki bi malo bolj pojasnil 'skrivnostno eterično bitje', ki potuje med človeškimi dušami. Sicer je to zanimiva fantastična zgodba v stilu »twillight zone«.

Ocena 3,4/5,0

Frank Roger ◊ KRIOPIKNIK
(prevedel Martin Vavpotič)

Franka Rogerja smo že gostili v fanzinu JeJ (posebna številka Eurocon 2012 Zagreb, junij 2012) z njegovo zgodbo Smrtna nevarnost. V Zvezdnem prahu 2012 se je znašel, ker smo za vsako zbirko predvideli po en tuj prevod za primerjavo z domačimi avtorji kot dodatek na koncu. Ob tem je tudi njegova zgodba šokantno kruta. Zanimiva je njegova ideja, kaj se lahko pripeti bogatinom, ki so se odločili za kriogensko zamrznitev v upanju, da bo nekoč medicina rešila njihova neozdravljivo bolna telesa. Podobno sporočilo nosi zgodba Mihe Mazzinija Vstajenje, ki je bila objavljena v prejšnji številki Jej (JeJ, št. 25, december 2012). Prav tako je prav, da tujega avtorja ne ocenim, saj je objavljen 'izven konkurence'.

Ocena - brez ocene

Na koncu poglejmo še skupno oceno zbirke. Najprej: lastnega prispevka nisem ocenil, ker bi bilo to neprimerno in vabim bralce **letnega zbira slovenske fikcije Zvezdni prah 2012**, da sami podajo oceno, ki jo bomo objavili v kateri od naslednjih številk JeJ.

Vsekakor je pravi pregled prinesel nekaj zanimivih zgodb tudi novih avtorjev. Ob tem so se izkazali tudi uveljavljeni avtorji ZF&F&H. Še posebej sem vesel poslanih pesmi, ki so na našem področju dokaj redke. Vsekakor je bera prijetna za branje in vas tako vabim, da se udeležite naslednjega letnega zbira. Na tretji strani te številke je objavljen razpis. Vabimo vas, da zgodbo pošljete najkasneje do 30. septembra 2013. Sama zbirka pa bo izšla ob naslednji konvenciji SI.CON v mesecu novembru 2013.

Veselimo se tudi vsakega, ki bo z nami podelil navdušenje ali pa zapisal kaj kritičnega o zbirki za fanzin JeJ.

KAZALO
Edo Rodošek ◊ VESOLJSKA SFINGA
Vid Pečjak ◊ PODOBE IZ PRIHODNOSTI
Andrej Ivanuša ◊ VANDROVEC
Miha Mazzini ◊ ČAKAJOČ V WINNEMUCKI (JEZUS II)
Tanja Mencin ◊ KAZNILNICA PLANET NIČ
Tanja Mencin ◊ 3 PESMI
Bojan Ekselenski ◊ ZVEZDNI OTROK
Miha Pleskovič alias Lucas Kane ◊ KONEC POTI?
Nejc Kavka ◊ SPOPAD FRENGLOV
Uroš Potočnik ◊ SOLFFEGIO
Oneya B. Rajšel ◊ MAVRIČNO LETO 2013 / 3013
Primož Jenko ◊ OGRLICA Z BISEROM
Majda Arhnauer Subašič ◊ NEPORAVNAN DOLG
Tamara Zaner ◊ MISLI
Frank Roger ◊ KRIOPIKNIK (prevod Martin Vavpotič)

MODRA DROGA
IN DRUGE ZGODBE
Pripravil Andrej Ivanuša

V oceno sem prejel drobno knjižico z zelo zanimivim naslovom MODRA DROGA IN DRUGE ZGODBE, ki jo je konec leta 2012 napisal, oblikoval in založil avtor sam. Avtor je Matjaž Štrancar, ki se sicer ukvarja s povsem drugačno literaturo, torej s priročniki za vse mogoče iNaprave. Morda ima v svojem opusu še kakšno literarno zadevo, a COBISS to ne pokaže. Prvenec torej?

Vprašaj na koncu je zato, ker so zgodbe zrele in dobre, ne morem jih uvrstiti v kategorijo prvenca. A gremo lepo po vrsti.

Modra droga

Prva zgodba je daleč najboljša izmed vseh in je resnično mojstrsko napisana. V njenem branju sem prav užival, ker nam ponuja dvakratni miselni zasuk in konec, ki je popolnoma nepričakovan. Zgodba je čista znanstvena fantastika, ki obravnava polje zadevanja človeških možganov, vendar na drugačni osnovi.

Korporacija

To je kratka satira z ZF podlago. Vendar je »hec« čisto na drugi osnovi. Je dobra, a ne preveč inovativna.

Poc

Sicer je variacija na temo katastrofičnega konca sveta, a tokrat je zgodba sveža in zanimiva. Vidimo jo skozi oči belega, neumnega, generala »največjega svetovnega policaja«, ki verjame, da je vsemu kos s svojim »pišmeuhovskim« odnosom. »Mars Attack« na neverjetno usekan način.

Kje je LordKona?

Zgodba iz blogersko-forumaške scene z zanimivim obratom, oziroma osnovno idejo. Preberemo lahko, kaj se »pogovarjajo« uporabniki v bodočnosti, kjer je mogoče potovati skozi čas nazaj. Obljubim, na forumih ne bom več sodeloval *(imam prekrižane prste na hrbtu!).*

V2.1

Poskus zgodbe v alternativni zgodovini. Tukaj je malo slabši pripovedni lok. Ob tem pa je zelo težko slediti zgodbi, kjer ni nobenega premega govora. Ampak tisto, kar glavna oseba govori, pa ni od muh.

Lucidadijo, Maratonec, Vice in Draga Hermina

Štiri kratke domislice, ki pa so prekratke, da bi lahko bile kaj več kot odbit vic iz psihotičnih sanj. So zanimive, vendar nikakor ne presežejo Modre droge in zgodbe Poc. Vsaka od njih obravnava poseben »slučaj«.

Ocena—skupaj

Zbirka zgodb je v majhni knjižici, ki ima skupaj 78 strani. Vsekakor med devetimi zgodbani izstopata Modra droga, ki je brez dvoma vrhunska, in Poc, ki je nekako »druga« kategorija. Ostale so kratke in zato ne presegajo nivoja fantazijske ali ZF domislice. Nekaterim manjka kakšen stavek ali dva, da bi bile razumljivejše. Vendar omenjeni dve zgodbi rešujeta vse skupaj in toplo priporočam knjižico v branje. Stane samo 11,90€, vendar je to pač tako, ker v Sloveniji naklade niso velike in je potrebno stroške razdeliti na manjše število knjig.

Zunanjost je oblikovana skladno z vsebino. Žal pa notranji prelom besedila nikakor ne ustreza. Avtor se je popolnoma »oglušil« ob vsa pravila »gutenbergove« galaksije. Še vedno veljajo njegova pravila, ko stavimo knjigo, ne glede na to, da jo prelamljamo z računalnikom. Pri literaturi nikakor ne puščamo za vsakim odstavkom pol ali morda celo vrstico. No, to je šele prva zamera. Knjiga je broširana, a taka je pač naša realnost. Če odmislimo neposrečen prelom, je vsebino mogoče prebrati z užitkom.

Da ne bom ostal le pri besedah, na strani 40 lahko preberete zgodbo *Kje je LordKona?* In si sami ustvarite svoje mnenje. Knjiga je dosegljiva tudi v ePub obliki na ***www.smashwords.com/books/view/293418***.

Ocena: 4,0/5,0

FILMSKE MEDZVEZDNICE (5) – BABILONSKA PLOVILA

Pripravil Andrej Ivanuša

Vse skupaj nima nobene povezave z Babilonom v Mezopotamiji na Zemlji. Tukaj so prikazane vesoljske ladje v TV-seriji Babylon 5 (1993-1998, 5 sezon, 110 epizod in 6 filmov), ki je po mojem mnenju ena od najboljših ZF serij na TV. Mnogo jih prisega na Battlestar Galactica, vendar menim, da jo vesoljska postaja Babylon 5 poseka.

To je ameriška ZF TV-serija, ki jo je oblikoval, napisal in režiral J. Michael Straczynski. Zgodba je osredotočena na vesoljsko postajo Babylon 5, ki je prostor za srečevanja politikov, diplomatov in vojakov različni vesoljskih ras med leti 2257 – 2262. To so Humanoidi (Ljudje), Minbariji, Centauriji, Narniji in Vorloni ter še nekaj drugih ras, ki niso v Veliki zvezi proti Shadows (Senčnikom). Zgodba je odlična in mnogi ji pravijo kar »televizijski roman«.

Vesoljska postaja Babylon 5 — zadnje upanje za mirno reševanje »vesoljskih« sporov.

VESOLJSKA POSTAJA BABYLON 5

Vsako nadaljevanje serije se prične z besedilom:

»Ob zori Tretje dobe Človeštva, deset let po vojni med Zemljo in Minbarijo, so ustvarili projekt Babylon, ki je dovolil nove sanje. Njegov cilj: preprečiti novo vojno in zgraditi mesto, kjer bi se lahko v miru srečevali Zemljani in Nezemljani. Mesto, kjer bi po diplomatski poti zgladili nesoglasja, nevtralen prostor za vse diplomate, delavce, podjetnike in vandrovce: Humanoide in Nehumanoide. Zgradili so vesoljsko ambasado, dva milijona in pol ton rotirajoče kovine v temi vesolja. Mnogokrat je to nevarno mesto, vendar je edino upanje za mirno reševanje sporov. To je zgodba o zadnji vesoljski postaji iz serije Babylon. Piše se leto 2258, njeno ime je Babylon 5.«

Vsekakor je teh 2,5 milijona ton videti resnično impresivnih na TV ekranu. Velika je, res je velika. Oblikovalci serije so jo naredili na osnovi O'Neillovega cilindra (glej > opombo v posebnem okvirju).

Skladno z zgodbo je bila postaja Babylon 5 zgrajena kot »zadnje in največje upanje za mir«. Prejšnje postaje so menda sesuli teroristi, oziroma je, kakor Babylon 4, izginila brez sledu. Postajo naseljuje 250.000 prebivalcev, od tega je 100.000 Homanoidov (Ljudi). S postajo upravljamo Zemljani. Posadka šteje 2000 oseb. Valj je sestavljen iz različnih območij, poslovno, rezidenčni del s stanovanji za veleposlanike in drugo diplomatsko osebje ter rekreativni del. Seveda je na postaji tudi raja, ki je zaposlena kot podporno osebje. Teh delov je šest in vsak je označen s svojo barvo. Za zaščito postaje so predvideli različno lastno oborožitev (navadni, laserski, plazma topovi, itd.) in zaščitne lahke vesoljske lovce tipa Starfury, ki so organizirani v tri skvadrone. V kolikor pride na obisk zemeljski predsednik Luis Santiago, dodajo še en lovski skvadron. Ko leta 2259 pride na postajo nov poveljnik kapitan John Sheridan, dodajo še bojno vesoljsko križarko klase Centauri Primus.

O'NEILLOV CILINDER

Imenujejo ga tudi O'Neillova kolonija; to je vesoljska naselbina, ki jo je predlagal ameriški fizik **Gerard K. O'Neill** leta 1976 v knjigi **The High Frontier: Human Colonies in Space** (Visoka meja: človeške naselbine v vesolju). V njej predlaga izdelavo človeške kolonije v vesolju ob koncu 21. stoletja iz gradiva, ki bi ga izkopali na Luni in kasneje še na asteroidih. Sestoji se iz dveh rotirajočih cilindrov. Vsak bi bil premera 8 km (5 milj) in 32 km (20 milj) dolg. Med seboj bi bila povezana na enem koncu s čvrstimi gredmi. Rotacija pa bi bila omogočena z gigantskim »krogličnim« ležajem. Tako bi bila znotraj cilindrov ustvarjena umetna gravitacija in bi bila udobna za bivanje.

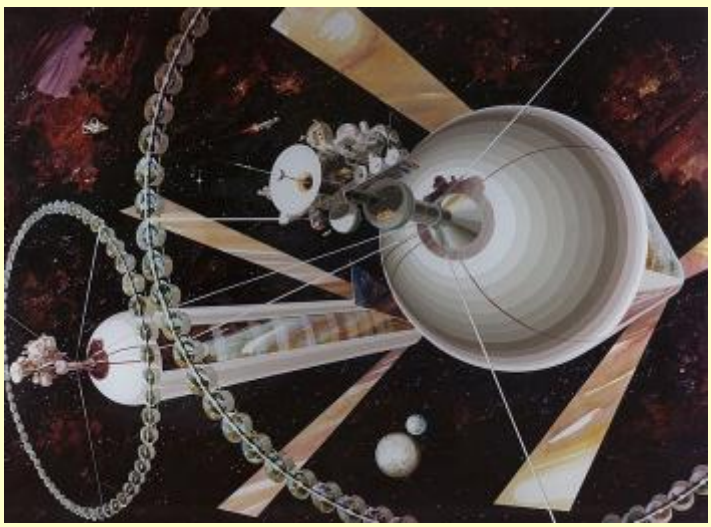

STARFURY

Starfury (zvezdna furija aka zvezdni bes) je glavni vesoljski bojni stroj - lovec vojaških enot Earth-Alliance. Je izredno okreten, saj se obrne za 360 stopinj v manj kakor sekundi. Je najboljši vesoljski lovec, ki ga je naredila mlajša rasa v zvezdnem zavezništvu, edina izjema so mogoče vesoljski lovci rase Minbari. Starfury je hiter, z veliko ognjeno močjo in zelo okreten.

Warner Brothers je že pričel s produkcijo nadaljevanke, ko so prišli na idejo, da bi vesoljsko postajo branili okretni lovci. Osnovno zamisel za plovilo je dal Steve Burg (samostojni oblikovalec), ki ga je oblikoval na osnovi nikoli uresničenega stroja iz filma Terminator 2. Osnovno zamisel je dopolnil Ron Thornton iz podjetja Foundation Imaging in pri tem je moral upoštevati procesorske in spominske možnosti Amiginih računalnikov na katerih so renderirali posemezne sekvence filma.

Starfury lovec, ki ščiti vesoljsko postajo babylon 5 v akciji..

Thornton si je zamislil dramatično izstreljevanje lovcev s krova vesoljske postaje, podobno kakor to počnejo z letali na letalonosilki. Vendar so to idejo že uporabili v Battlestar Galactica. Tako so si zamislili Cobra-bay. Ker vesoljska postaja Babylon 5 itak rotira, so njeno centrifugalno silo uporabili za »realističen« prikaz izstreljevanja lovcev v vesolje. Tako je vsak lovec na nagibnih saneh. Ko odpustijo prižemke, se sani nagnejo in lovec zdrsne iz ohišja posatje. Centrifugalna sila pa ga vrže v vesolje.

V nadaljevanki so uporabili še nekaj različic teh lovcev, kar je bilo skladno s scenarijem in da je vse skupaj delovali prepričljiveje.

VORLONSKE LADJE

Vorloni so pripadniki First Ones (Ta Prvih), skupine ras, ki so med prvimi začeli potovati med galaksijami. V prisotnosti drugih ras nosijo posebna zaščitna oblačila in jih v vsej seriji nikoli ne vidimo v njihovi pravi obliki.

Vorlonske vesoljske ladje so organske in imajo določeno lastno inteligenco. Za Zemljane so podobne mehkušcem, ki živijo v oceanu (hobotnice, sipe, lignji). Imajo barvno spreminjajočo se kožo in potnike sprejemajo tako, da jih nekako »pojedo«. Ob tem »pojejo« in to ima določen hipnotični učinek na druge vesoljske rase. Za skoke skozi vesolje uporabljajo jumpgates (preskočna vrata). Ta način premikanja čez velike vesoljske razdalje uporabljajo ladje vseh ras, razen Shadows (Senčniki). Prav vorlonske bojne ladje so edine, ki lahko parirajo moči in okretnosti ladij rase Shadows. Glavno orožje so lovke, tentakli, ki jih združijo pred seboj in iz njih švigne uničujoči žarek.

Oborožen transporter

Največkrat je v nadaljevanki prikazana njihova transportna vesoljska ladja, ki je dolga preko 130 metrov in je močno oborožena. Krmar ladje je z njo simbiotično povezan. Ladja se ne umakne iz bitke razen, če je krmar neposredno ogrožen. V kolikor krmar ladje umre, ladja žaluje za njim, zapade v katatonično stanje in izvede samovžig.

Enoosebni lovec

Glede na navedbe v seriji naj bi bil dolg okrog 25 metrov. Sicer o njih ni kaj dosti znanega. Nimajo nobenega izpuha in verjetno delujejo na gravimetrični pogon, torej se nekako upirajo na samo strukturo vesolja (teorijo predstavljajo Millisovi hipotetični pogoni). Če delujejo v skupini lahko prizadenejo precejšnjo škodo vesoljskim ladjam rase Shadows. Ob tem imajo še lastna miniaturna jumpgates in se tako nenadoma pojavijo v vesolju na poljubni točki. Je pa tudi vprašanje, če imajo vsi njihovi lovci simbiotskega krmarja-pilota. Zdi se, da včasih delujejo kakor živalska čreda.

Glavna(capital) ladja

To so velikanske ladje, dolge več kakor 1.300 metrov. So klase Star Dreadnoughts in nosijo velikanske količine enoosebnih lovcev, ob tem pa še popolne posadke Vorlonov, kot je v enem izmed intervjujev dejal avtor J. Michael Straczynski.

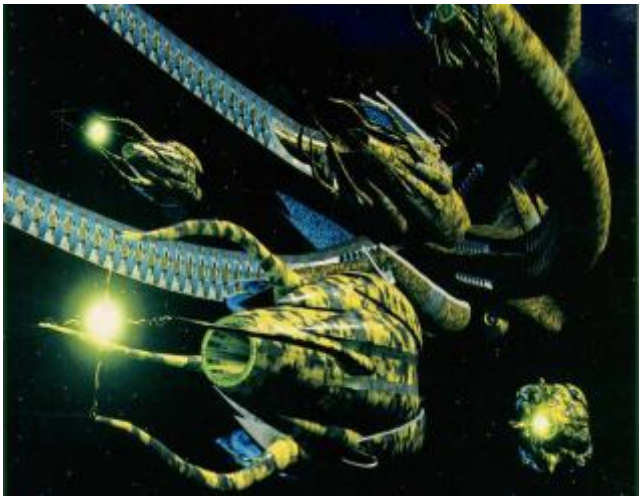

Flota vorlonskih ladij na poti skozi vesoljska prostranstva.

Levo: Vorlonska ubijalka planetov in desno: Oboroženа transportna ladja

Ubijalka planetov

Največje ladje iz Vorlonske flote so Vorlon Planet Killers, ki so sposobne sesuti planet. Menda bi naj bile dolge od 42 do 58 km. Prvi planet, ki ga je doletela ta kruta usoda, je bil Arcata 7. Nihče od drugih ras še ni bil nikoli na nobeni od teh ladij, prav tako ni znano njihovo dejansko število. Tako je tudi tehnologija skrbno prikrita in čuvana. O njej ne zvemo ničesar v vsej nadaljevanki.

MINBARIJSKA FLOTA

Zgodovinsko osnovo nadaljevanke Babylon 5 predstavlja vojna med Zemljani in Minbarijci. Prav zato so bile ustanovljene diplomatske vesoljske postaje med katere sodi tudi »glavna junakinja« nadaljevanke. Vojna se je končala, ko so bili Zemljani že skoraj poraženi, vendar so uporabili kot zadnjo obrambo genetska orožja, ki so prisilila Minbarijce k pogajanjem (Na podlagi scenarija TV filma Babylon 5: In the Beginning).

Sharlin Class Warcruiser

To je glavna vojaška vesoljska ladja Minbarijske Federacije. Njena velikost ni podana v nobeni izmed nadaljevank, navdušenci nad serijo ocenjujejo, da je dolga 1600 in široka 1900 metrov. Te podatke je uporabil Brandon Bray, ko je programiral RPG igro Official Babylon 5 (Mongoose Publishing). Pogon ladje je na kombinacijo gravitacijskih in elekromagnetnih polj, avtorji serije ga imenujejo gravimetrični pogon (epizoda Mediations on the Abyss). Osnovno energijo pa menda zagotavljajo fuzijski reaktorji. V RPG igri pa so ladjo opremili z generatorji na umetno kvantno singularnostjo, fuzijski reaktorji pa so nekako samo podporni »motorji« za preostale ladijske sisteme.

Oborožena je odlično z gravitacijskimi in magnetnimi topovi. V TV filmu In the Beginning je videti kako ladja uplini Zemeljsko vesoljsko postajo, ki ima volumen 3770 kubičnih metrov, za kar porabijo 265 Terawattov (63,3 kilotone na sekundo) energije. Ladja ima tudi prikrivno napravo, ki moti skenerje in merilne sisteme tehnološko manj razvitih ras. V miru je na ladji največ 190 oseb. Ob manjših praskah ji dodajo 60 oseb, kot so piloti, topničarji in drugi. Prevaža pa lahko do 8000 vojakov za planetna izkrcavanja.

Na krovu imajo holografsko sobo, ki omogoča 360 stopinjski trodimenzionalni prikaz prostora okrog ladje. Uporablja se kot komandni center v času bitke. Menijo, da ji ni enake v flotah mlajših povesoljskih civilizacij, kamor ob Zemljanih sodijo tudi Minbarijci. Vendar se nikakor ne more meriti z ladjo First Ones civilizacije Shadows.

Še druge vesoljske ladje

Nekatere vesoljske ladje iz te klase so posebne. Drala Fi (Black Star) je glavna poveljniška ladja v Minbarijsko – Zemeljski vojni, ki jo uniči kapitan John Sheridan. Zato ga Minbarijsci poimenujejo »Starkiller«, saj je edini kapitan, ki je uničil minbarijsko vesoljsko ladjo in preživel. V eni od epizod mu ena od članic minbarijske delegacije podari kos te ladje, da ga opomni, da ni nič nemogoče.

Trigati je pravzaprav uporniška ladja. Ob koncu vojne njen kapitan ni želel končati vojne in se umakniti. Raje je storil samomor, ladja sama pa je izginila. Ko John Sheridan prevzame poveljstvo nad Babylon 5, se znova pojavi in provocira poveljnika vesoljske postaje.

Bojna križarka klase Sharlin (Minbarijska flota)

Posadka znova skuša zanetiti vojno. Problem rešijo Minbarijci sami, saj z drugo bojno ladjo onesposobijo ladijski pogon. Posadka raje naredi kolektivni samomor kakor, da bi se predala. Ker je ladja nefunkcionalna, jo Minbarijci pustijo, da brezciljno tava po vesolju.

Valen'tha je posebej prirejena križarka za transport Sivega Sveta (Grey Council). To je bila tudi prva ladja, ki je bila napadena s strani zemljanov in poškodovana. Ob tem je bil ubit minbarijski vodja Dukhat. To pa je bil povod za začetek vojne med Minbarijci in Zemljani.

Ladja Dogato, ki sta jo pilotirala John Sheridan in Delenn iz Minbarija, je vodila Army of Light in sodelovala v prvi bitki proti Shadows (Senčnikom) v Sektorju 83. Tu je bila še ladja Enfili.

Valerius - Centaurijska bojna vesoljska ladja klase Primus.

VESOLJSKE LADJE CENTAURIJEV IN NARNIJANCEV

Centauriji so tekmeci Minbarijcev in enako stara vesoljska rasa. Uporabljajo enako tehnologijo, uporabljajo gravimetrični pogon, zakrivno tehnologijo in način preskoka skozi vesolje. Razlikujejo se le v tem, da so sposobni mentalnega vplivanja in prenosa misli na kratke razdalje. Menda uporabljajo posebne psihotične moči, ki lahko inteligentna bitja prisilijo, da naredijo stvari tako, kakor sami želijo. Menda.

Plovil je več vrst, starejše linijske ladje klase Primus, novejše Vorchan, bojni lovci klase Sentri, itd. Izpostaviti je potrebno le vesoljsko ladjo Valerius (klasa Primus), ki je bila še posebej dobro oborožena. Največ so jo uporabljali v Centaurijsko – Narnijski vojni. Imela je dodatni pogon na negativno maso. Kaj to je, mi ne zastavljajte vprašanj, saj nisem centaurijski atomski fizik! Vsekakor se je usidrala v orbito asteroidnega pasu pred Narnijskim domačim planetom. Potem so naredili gravitacijski hokus-pokus in zasuli sovražni planet z asteroidi. To so počeli toliko časa, dokler se niso Narnijci brezpogojno predali.

V seriji imajo za moj okus Narnijanci še bolj 'kulske' vesoljske ladje od Centarurijev in menim, da je nepravično, da so izgubili vojno. Morda pa je le pravici zadoščeno, saj so menda oni prvi izstrelili projektil na Centauri. Vsekakor mi je zelo všeč njihova težka križarka klase G'Quan. Je nosilka njihove vesoljske flote in je bila izdelana v nebeških ladjedelnicah Ma'Kan Industries na planetu G'Lan. Večina ladij je bila v vojni uničenih, največje izgube so utrpeli v bitki pri planetu Gorash VII. Pravzaprav se je prav tem času v bližini našlo nekaj manjših vesoljskih ladij Senčnikov, ki so z veseljem sesule za njih majhen plen. Takole, za vajo!

Ob koncu vojne so se reševali tako, da so iz večih uničenih ladij sestavili eno delujočo. Ob pomoči Zemeljske federacije in spretne diplomacije so na koncu ostali z eno ladjo, imenovano G'Tok. Njeno posadko so sestav-

Narnijanska težka križarka klase G'Quan, ki je bila izdelana v nebeških ladjedelnicah Ma'Kan Industries na planetu G'Lan.

ljali v glavnem preživeli v napadu Senčnikov. Tako so s svojimi izkušnjami odigrali ključno vlogo v bitki združenih civilizacij proti Senčnikom ob koncu nadaljevanke Babylon 5. Težka križarka ima posadko 200 oseb, pogon tvorijo trije fuzijski motorji Versal, lahko naredi prostorski skok in je oborožena z dvema teškima X-žarkovnima laserskima topovoma, z dvema dvojnima topovoma na atomske delce in z dvema lanserjema energijskim min. (Mimogrede, na fiziko lahko kar pozabite, vse je bolj fantazija!)

THE SHADOW VESSEL

Ta prihaja kot glavna sovražna vesoljska ladja v TV seriji Babylon 5. Shadows (Senčniki) so tujska vrsta, ki prihaja iz planeta Z'ha'dum. So tekmeci Vorlonov, ki vpleteje Ljudi v vojno s Senčniki. Vorlonska filozofija temelji na vprašanju 'Kdo si?', medtem ko Senčniki temeljijo svojo filozofijo na 'Kaj hočeš?' Oboji uporabljajo organske vesoljske ladje.

So najbolj podobne rakovicam, so različnih velikosti in imajo različno močna orožja. Že njen izgled in način prikazovanja služita za zastraševanje nasprotnika. Največja vesoljska ladja ima kot glavno orožje nekakšen žarkovni top, ki se nahaja nekje na sprednji spodnji strani plovila. Ko žarek zadene cilj, ta ne eksplodira in se ne stopi, temveč razpade na nekakšne 'rezine'. S tem žarkom lahko razreže tudi manjše planetoide. Ob stalnem obstreljevanju planetnega površja ga spremeni v puščavo. Imajo tudi sledilna torpeda, ki se prilepijo na površino cilja in ga razstrelijo. Ko enkrat nameri tarčo, ji lahko nemoteno sledi in uniči. Imajo tudi zakrivno tehnologijo (cloaking device), ki temelji na faznem zamiku med resničnim vesoljem in prvim nivojem hipervesolja. Ko je v prikritem stadiju, ne more uporabiti svojih orožij. Menda jo je takrat mogoče odkriti le ob uporabi gravitacijskih valov. Njena posadka bi naj štela do 40 bojevnikov.

»Najboljša« slika glavne bojne ladje Senčnikov. Je organska vesoljska ladja in o njej ni mogoče najti nobenih pravih podatkov.

Naslednjič:
Medzvezdnice (6) - z vseh krakov galaksije (zadnji del).

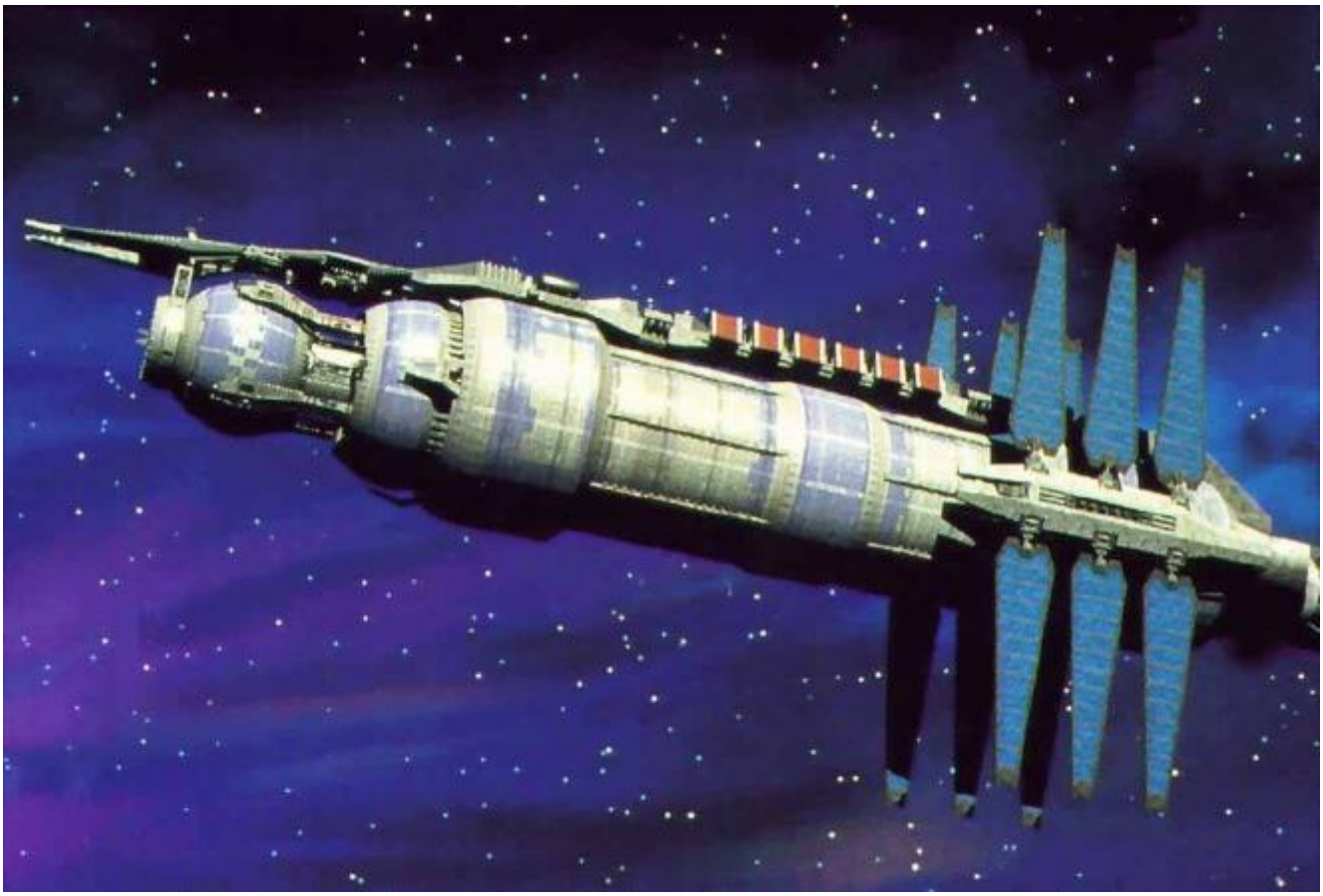

KAKO NAPISATI ZF ZGODBO
V 8 KORAKIH IN NEKAJ NASVETOV

Pripravil Andrej Ivanuša

❶

Prvi korak je, da najdemo osnovno idejo o čem bo zgodba pripovedovala. (To sicer velja za vsako vrsto zgodbe.) Če želite pisati znanstveno fantastiko (=ZF), je neizogibno vsaj minimalno znanje o znanstvenih dejstvih. Torej se moramo prebiti skozi nekaj dolgočasnih znanstvenih knjig in razprav. No, vsaj znanstvene članke na internetu je potrebno spremljati. Če je vse to preveč duhamorno, moramo najti vsaj kakšnega znanstvenika na najbližji univerzi in ga povabiti na čaj, kavo ali pivo. Ob tem ne pozabimo sami ostati trezni in pripraviti beležko in pisalo (pardon, iTablico). Ob tem si zapišemo vse, kar vsaj malo diši po znanstveni senzaciji. Zagotovo bo to prava tema za zgodbo.

❷

Takoj na začetku zgodbe se moramo vprašati: »Kaj, če bi ...?« Ne pozabite, pišemo namreč znanstveno fantastiko. Vsekakor moramo ostati znotraj 'fizikalno pravoverne' razlage, ampak malo se pa lahko 'odštekamo'. Na primer: menda znanost še ne zmore klonirati človeka, ampak mi se pa le vprašajmo, če pa bi mogoče le ...?

❸

V tretjem koraku se moramo odločiti kakšen konflikt bomo uporabili v zgodbi, recimo: Človek proti Tehnologiji, Človek proti Človek, ipd. Alijeni (=Izvenzemeljski) so sicer najbolj popularni sovražniki v ZF in ob tem seveda Tehnologija, ki jo zvito 'izumi' glavni človeški junak, da jih potolče, vendar lahko stopimo z razmišljanjem tudi izven škatle (=Out od The Box).

❹

Sledi določitev prizorišča in časovnega obdobja. Večina ZF se sicer dogaja v bližnji bodočnosti in obsega še kaj več kakor naš ubogi planetek, ampak na voljo imamo veliko različnih podzvrsti ZF. Tako s svojimi idejami nismo priklenjeni na tovrstni scenarij. Pri tem morate poskrbeti za 'verjetnost' tehnologije. Če govorite o svetu čez pet let, potem nikakor ne boste mogli v zgodbi uporabiti letečih avtomobilov. Seveda, če jih pač nek 'nori' znanstvenik ne izumi prav v času, ko vi pišete zgodbo. V tem primeru ste si sami krivi, kaj pa niste poiskali dovolj informiranega znanstvenika z lokalne univerze in ga povabili na čaj, kavo ali pivo.

❺

Tole pa je težko! Ma, ne ... mleko, mehek biskvit, ... ups, napača! Namreč, določiti moramo osebe, njihove karakterje, značilnosti in podobno šaro. Če niste preveč natančni in metodični, je zdaj že čas, da pričnete pisati prolog in prvo poglavje. Vso srečo vam želim!

❻

V tem koraku bomo obdelali razliko med znanstveno fantastiko (0ZF) in fantazijo (=F). Pri ZF imamo vsekakor neko tehnologijo, pa alijene in še mogoče 'usekane' izume. Vendar se vse dogaja v tem Vesolju (no, dobro, morda v teh vzporednih Vesoljih) in na tem Planetu, ob tem pa mora biti še 'fizikalno' verjetno.

Pri F pa vse to odpade. To, kar bomo pisali v F svetu, ni verjetno. Vsekakor se tukaj najdejo še čarovniki, magija, vilinci in nagravžni Ogri. Fizika je 'leva', vendar moramo na začetku sami postaviti 'zakone' in se jih potem dosledno držati. Če meča ni mogoče potegniti 'iz zraka', potem to velja za vse ljudi, vilince in čarovnike.

❼

Malo se morate spoznati še na strukturiranje zgodbe. Vsaka zgodba namreč začne z neko uvodno neprijetnostjo ali dogodkom, ki sproži dogajanje in postavi glavnega junaka/junakinjo na preizkušnjo. Še najboljše je, če skoraj umre, a potem premaga vse in na koncu zmaga. Saj vem, zveni zelo 'oguljeno', vendar prav takšne zgodbe najraje poslušamo/beremo. Skozi zgodbo mora protagonist rasti in se izgrajevati, da na koncu sesuje glavnega grdavša.

❽

Prepričajte se, da vam je popolnoma jasno, če ste predvideli vse potrebne junake in njihove značilnosti. Osebe v zgodbi imajo nek cilj ali željo in to je njihov temelj za karakter. Nekdo želi doseči ljubezen in občudovanje svojega so-bitja in potem se zgodba vrti okrog njegove dvojne želje.

Prikorakali smo in zdaj pišemo zgodbo. A še nekaj, preden začnete(mo)! Na začetku zgodbe se izogibajte dveh vrst začetkov, prvi je vremenska napoved, drugi pa prebujanje. Prosim, res lepo prosim, nikar naj se glavni junak ne prebudi in pretegne v prvem odstavku zgodbe. Prav tako naj ne vozi avtomobila v temni, viharni noči med vesoljnim potopom že takoj v prvem stavku.

Naslednji nasvet. Pišite in ne opisujte, pripovedujte zgodbo in ne pišite obnove. Dialogi so nujno potrebni. Morajo biti že na prvi strani.

Junaka/junakinjo postavite sredo zgodbe in šele nato dodajajte okolje, začetek zapleta in dodatna pojasnjevalna besedila. Pri tem ne smete biti preveč natančni,, nekaj lahko vedno prepustite bralčevi domišljiji.

Če le gre, 'ta glavnemu' dodajte novega prijatelja, ki 'ne razume čisto dobro' in mu mora 'šef' pojasnjevati zadeve. To v bistvu vi komunicirate z bralcem in mu tako razjasnite vsa vprašanja, ki jih je pač potrebno razjasniti.

Vendar pa! Pozabite na vse nasvete in korake in pišite. Najslabša je tista zgodba, ki je niste nikoli napisali do konca. Če ste zgodbo napisali, pa lahko samo upate, da se kje najde založnik za njo.

A to je že druga zgodba!

SLOVENSKI ZF&F FILMI

Pripravil Andrej Ivanuša

Presenečeni! Da, tudi to obstaja v tem vesolju! Bera ni velika in tukaj ne bom predstavil čisto vseh. Nekaj zadnjih pa bom vseeno opisal. Podatke o filmih so s strani Slovenskega filmskega centra. Je pa težko priti do slik iz filmov, še slabše pa je, da na internetu ni filmskih plakatov, kar je sicer praksa za vse tuje filme.

Maja in vesoljček (1988)

Otroški igrani celovečerni film

Igrajo: Ana Papež, Dario Ajdovec, Maša Bole, Marko Derganc, Milena Zupančič, Gojmir Lešnjak, Vesna Jevnikar

Režiser: Jane Kavčič

Scenarista: Emil Filipčič, Jane Kavčič

Zgodba pripoveduje o razredu vesoljčkov, ki z raziskovalno vesoljsko ladjo pridejo kot 'šola v naravi' na ogled življenja na Zemlji. Ker imajo na sebi šnurke - nekakšne svetleče priponke, so za zemljane nevidni. Toda želja, da bi se spoznal z zemeljskim bitjem, je pri vesoljčku Gubangu tako močna, da se ji ne more upreti. Spoprijatelji se z deklico Majo in ji da šnurko-priponko, da bi ga lahko videla. S tem pa povzroči celo vrsto zapletov. Tako na Zemlji kot v vesoljski ladji. Seveda pa se vse dobro konča.

Ječarji (1990)

Celovečerni igrani ZF film

Igrajo: Maks Furijan, Gojmir Lešnjak Tanja Ribič, Judita Zidar, Ivan Godnič, Vesna Lubej, idr.

Režiser: Marjan Ciglič

Scenarist: Željko Kozinc

V neznanem mestu v prihodnosti na nepojasnjen način izginjajo mladi moški. Skrivnostna loža starcev se kot oblast v senci ohranja in obnavlja z vampirskim sistemom. Ko jim zmanjkuje energije, si jo jemljejo pri mladih moških, ki jih hranijo v posebnih laboratorijih za pretapljanje energije. Policija je ugrabiteljem na sledi, vendar ti uspejo zajeti poizvedovalca Pavla. Ječarka Kristina se vanj zaljubi in končno zruši ta grozljivi energetski vampirizem.

Morana (1993)

Grozljivka

Igrajo: Branko Završan, Tanja Dimitrijevska, Vojko Zidar, Damjana Grašič, Urška Hlebec, Iztok Jereb, Zoran More, Nataša Tič Ralijan, Pavle Ravnohrib, Borut Veselko

Režiser: Aleš Verbič

Scenarist: Samo Kuščer

Skupina devetih ljudi, treh parov in treh posameznikov, se odloči, da bo visoke gore osvojila na precej nenavaden način z dvema džipoma, kros motorjem in s sodobno tehniko, ki ji zaupajo. Nenadoma pa se začne oprema kvariti, vse gre narobe in vedno več je nesreč. Tisti, ki so preživeli, se ne morejo več zanesti na ostale. Na koncu spoznajo, da je vse odvisno le od njih samih in narave ...

Tea (2006)

Igrani fantazijski film

Igrajo: Nikolaj Burger, Pina Bitenc, Marko Mandič, Sandi Krošl, Manca Dorrer, Tanja Šojić, Senad Bašić, Žan Marolt, Špela Petkovšek, Gruša Kočica, Maj Klemenc, Jan Bučar, Meta Vranič, Lidija Saje

Režiserka in scenaristka: Hanna A. W. Slak

Martin je star deset let in ravno na njegov rojstni dan se začnejo v starodavnem gozdu dogajati čudne stvari. V gozd se priselita nenavadni tujki iz mesta, deklica Tea in njena mama. Njuna zlovešča prisotnost pa najavlja veliko hujšo katastrofo: v gozdu je čutiti napetost, drevesa so nemirna, celo prastari kostanj, Martinov prijatelj, je videti zaskrbljen. Na drevesih se pojavijo znamenja. Je mogoče, da nameravajo starodavna drevesa, zatočišče gozdnih škratov, posekati, zato da zgradijo novo cesto? Martin nujno potrebuje pravega prijatelja iz mesa in krvi, ki bi mu pomagal rešiti gozd. V gozdu sta čarobni in resnični svet neločljivo povezana. Da bi ubranil prastaro čarovnijo, se mora Martin najprej soočiti z resničnim svetom. Na svoji poti bo spoznal nekaj nenavadnega: čarovnija ne prebiva v gozdu, temveč v srcih ljudi.

IZUMI IZ SF KNJIG IN FILMOV

Pripravil Andrej Ivanuša

Mobitel

Ko so se pojavili prvi preklopni mobilni telefoni, sem takoj pomislil na podobne napravice, ki so jih uporabljali McCoy, Spock, kapitan Kirk in drugi v nadaljevanki Star Trek. Res, oblikovalca Martina Cooperja so navdihnile prav te filmske napravice.

Komunikator iz Star Trek (1966) in sodobni preklopni mobitel (2002).

Podmornica

Ideje so sicer obstajale že prej, vendar je mnoge znanstvenike in inženirje posebej navdihnila knjiga 20.000 milj pod morjem francoskega pisatelja Julesa Verna. Šele od takrat so razmišljali, da je mogoče narediti takšno plovilo.

E-bralnik

Lastnike Amazon-a je pri oblikovanju bralnika Kindle vodila knjiga Douglasa Adamsa Štoparski vodič po Galaksiji. V njem alijenski junak Ford Perfect uporablja e-bralnik, ki vsebuje samo eno knjigo – inkriminirani Štoparski vodič ...

Univerzalni prevajalnik

V že omenjenem Štoparskem vodiču po Galaksiji obstaja riba Babilonka, ki zmore prevajati vse jezike v vse jezike po vsem vesolju. Torej nikakor ni slučaj, da je imel prvi univerzalni računalniški prevajalnik podjetja AltaVista isto ime.

Avtomatska vrata

Ko je lastnik verige prodajaln Walmart v ZDA v nadaljevanki Star Trek videl vrata, ki se samodejno –vušš odpirajo, je takoj klical v studio in se pozanimal, kje so jih kupili. Razložili so mu, da jih na skrivaj odpirata dva 'črnca'. A ni se dal pregnati. Svojim inženirjem je naročil, da mu izdelajo takšna vrata. Čez šest mesecev so prva instalirali v enega od njegovih supermarketov.

Računalniški virusi in črvi

Raziskovalci so leta 1975 bolj kot ne po nesreči naredili prvi računalniški virus. Kodo, ki so jo ustvarili so poimenovali 'črv' po opisu podobnega 'izuma' v zgodbi The Shockwave Rider, ki jo je napisal John Brunners.

Geostacionarni sateliti

Ideja sicer prihaja od Hermana Potočnika in iz njegove znanstvene knjige Problemi vožnje po vesolju, vendar jo je populariziral Arthur C. Clarke leta 1945 v svojem članku So pa tovrstni sateliti opisani v kratki zgodbi The Brick Moon, ki jo je napisal Edward Everett Hale leta 1934.

VRC/DVD predavjalnik

Okrog leta 1890 so vsi občudovali prve filme, a H.G. Wells je že razmišljal, kam bo to pripeljalo. V svoji noveli When the Sleeper Wakes je opisal izumitelja, ki je sestavil napravo, ki lahko shranjuje in predvaja enoosebne filme za zabavo.

Žepni računalnik

Leta 1974, ko so bili računalniki tako veliki, da so zanje gradili posebne sobe, je Larry Niven v zgodbi The Mote in Gods Eye opisal žepni računalnik. Videti je, kakor da je že takrat vedel, kako bosta čez nekaj desetletij videti Blackberry in iPhone.

Roboti

Ideja o umetnih ljudeh je stara mnogo stoletij. A robote v sedanjem smislu je prvi opisal češki pisatelj Karel Čapek v svoji gledališki igri R.U.R. (1927). Tam je dal tem 'napravam' ime, ki ga še danes uporabljamo v vseh jezikih – roboti.

Internet

William Gibsons je s svojo knjigo Neuromancer kar dvakrat zadel 'žebljico na glavico'. Izumil je pojem »cyberpunk« in opisal »internet«. V njegovem antiutopičnem svetu ima skoraj vsakdo dostop do globalnega računalniškega omrežja s pomočjo posebnih miselnih vmesnikov in si lahko trenutno izmenjuje informacije. Se sliši znano?

Neinvazivne medicinske preiskave

V nadaljevanki Star Trek ladijski zdravnik McCoy uporablja majhne napravice za brezkontaktno preiskovanje človeškega telesa. Z napravo samo nekaj centimetrov nad telesom pacienta 'potuje' vzdolž telesa in prebere diagnozo bolezni. Sodobni tomografi počnejo isto, le malce bolj okorni so. Se pa že pojavljajo priročne naprave, ki so podobne filmskim.

Komunikacijska oficirka, poročnica Uhuru ima v ušesu Bluetoothu podobno napravo (epizoda iz leta 1966).

TARTOS

DEŽELA MNOGIH JEZER IN KAMNITOGLAVCI

Tanja Mencin

Že ves dan sta hodila po prostrani krtinasti širjavi. Maeve so že pošteno bolele noge, vendar ni stokala, niti zaostajala. Sledila je Tartosu v korak.

Ko je padel mrak sta taborila na odprtem in izmenjaje stražila.

Gorel je taborni ogenj in Maeve si je grela dlani in jih obračala levo, desno. Čutila je, da jo Tartos ocenjujoče gleda.

„Kaj je?“ je vprašala, ko ji je gledanje postalo malce zoprno in ji je zadrega segla v zavest.

„Gledam te,“ ji je rekel. „Obsijana z ognjem se zdiš kakor pravljično bitje.“

Maeve je sramežljivo povesila oči.

„Nisem pravljično bitje,“ je odvrnila.

„Si. S svojimi očmi si kakor pravljično bitje.“

„Z mojimi očmi?“

„Ja. Tvoja modrina v odsevu ognja postane vijolično morje.“

„Tega ne vem.“

„Zdaj veš,“ se je nasmehnil.

Potem je Tartos zaspal in morala je stražiti. Sredi noči ga je zbudila in nasledil jo je na straži. Z minevajočimi urami se je Maeve navadila na trdo zemljo pod seboj, hrbet jo je prenehal boleti in tudi dremala je bolje, bolj sproščeno.

Potem ju je zjutraj napadla lačna jezerska levinja. Imela je rdeč kožuh in divje rumene oči. Maeve je kriknila in zavrtela palico, a levinja se ni dala odgnati. Tartos je izvlekel meč in čakal. Levinja se je prihulila k tlom in poravnala rep, ter prišpičila ušesa. Bilo je očitno, da se bo zagnala vanj. In res se je. Tartos se ji je spretno izmaknil, levinja je šavsnila proti njemu in zgrešila. Potem se je zasukala nazaj vanj. Z elegantnim skokom se je odrinila od tal in poletela proti njemu, Tartsov meč je zamahnil in jo oplazil po stegnu. Levinja je zarjula od bolečine in še bolj srdito napadla. Precej dolgo sta se bojevala. Naposled je levinja omagala in klonila. Tartos jo je z divjim udarcem pokončal. Maeve je zaprla oči in zavzdihnila.

„Ni bilo potrebno, da si jo pokončal,“ je rekla z sočutjem v glasu.

Tartos si je v travo obrisal krvavi meč.

„In zakaj ne? Ko bi si opomogla, bi napadla znova. Tega pa ne moreva tvegati, mar ne?“

„Krut si.“

„Krut?“

„Ja. Omagala je. Ne bi naju več napadla.“

„Kako veš?“

„Ker je začutila, da si zanjo premočan nasprotnik. Zato.“

Tartosu je ušel zdihljaj.

„Zdaj je, kar je. Dokončal sem njeno usodo. Vendar pa ni časa za njeno pomilovanje. Naprej morava.“

Odšla sta naprej.

Potem sta v tišini prehodila nekaj milj.

Zrak se je ogrel, postajalo je vse bolj vroče. Maeve si je slekla črno pregrinjalo.

„Žejna sem,“ je rekla Tartosu.

Ta ji je dal piti iz svojega usnjenega meha. Ko se je napila postane vode, mu je vrnila meh.

„Hvala.“

„Če boš tako pila, bova kmalu ostala brez vode,“ je rekel.

„Ne morem si pomagati. Ko pa je tako vroče.“

„Najhujše naju šele čaka,“ je odvrnil.

Maeve je še hotela nekaj reči, ko ji je Tartos nenadoma z dlanjo pokril usta in jo potisnil k tlom.

„Šššt,“ je rekel in se napel kakor zver na preži.

„Kaj je?“ je zašepetala.

„Nekdo je v bližini.“

Sklonjena k tlom sta stekla malce naprej in kmalu naletela na tabor. Prihulila sta se v travo. Bil je lovski tabor neznanega plemena.

Maeve se je zadrgnilo grlo.

„Kaj bova storila?“ je zašepetala.

„Obšla jih bova,“ je odvrnil Tartos.

Zasukala sta se nazaj. Tedaj je pred njima zraslo pet dobro oboroženih moških in jima zaprlo pot.

Bila sta ujeta.

Dvignila sta se iz trave. Zdaj so iz tabora pritekli še drugi lovci in ju obstopili.

„Na poti h Kamnitim glavam sva,“ je takoj dejal Tartos.

Možakar, očitno vodja lovcev, se je zasrepel vanj.

„H Kamnitim glavam? Kaj pa bosta tam?“

„Pomoč iščeva.“

„Kakšno?“

„Pomoč v boju,“ je odvrnil Tartos.

Možakar se je premaknil in z prstom pokazal na Maeve: „In ona?“

Tartos je pogledal Maeve in zopet možakarja.

„Z menoj je.“

„S teboj je? Ampak po oznakah sodeč nisi ravno iz naših krajev.“

„Prišel sem iz davnega kraljestva Olimija.“

„To je legenda. Takšno kraljestvo ne obstaja.“

„Obstaja.“

Možakar je dvignil dlan, odločno in ukazovalno.

„Z nama gresta.“

Tartos je molčal. Možje so se zganili, se strnili v četo in odkorakali nazaj v lovski tabor. S seboj so odgnali tudi Tartosa in Maeve.

V taboru ju je glavni odgnal v njegov šotor in jima povedal, da ju bodo vzeli s seboj, ker ju ne misli izpustiti, saj sta zdaj njihova ujetnika.

Tartos je privzdignil obrvi.

„Vaša ujetnika sva? Zakaj?“

„Ker sta tujca. Tujci tu pri nas ne žanjejo posebnega zaupanja. Poleg tega pa me z pripovedovanjem od kod si, nisi prepričal. Olimija je mit.“

„Olimija je resnična.“

„Boš še naprej trdil svojo neresnico?“

„Ne bom te prepričeval.“

„Zakaj želita h kamnitoglavcem?“

„Povedal sem že. Potrebujem pomoč v boju.“

„Zakaj?“

Tartos je malce pomišljaj.

„Iščem Hadesovo žezlo moči.“

Vodja je otrpnil. Na njegovem obrazu se je zarisala kamnita osuplost.

„Hadesovo žezlo moči iščeš?“

„Ja. Izvedel sem, da ga ima čarovnik Titen. Toda za boj proti njemu potrebujem pomoč.“

Skrotovičena prizanesljivost je zdaj zdrsnila v vodjo lovcev.

„Slišal sem za Titena,“ je odvrnil, „vendar ti odsvetujem spopad z njim. Čarovnik ima mogočne moči.“

„Čarovnik ima moči zaradi žezla,“ je dejal Tartos. „Žezlo moči se mora vrniti bogovom. Ne sodi v ta svet.“

„Vidim, da res nisi od tu. Zanima pa me ali si tudi povsem neškodljiv.“

„Povsem neškodljiv sem,“ je odvrnil Tartos. „Tebi in tvojemu plemenu nič nočem.“

„In belolasa?“

„Moja je, povedal sem že.“

„Tvoja?“

„Moja.“

Maeve se je zdrznila. Tega, da jo ima Tartos za svojo ni vedela.

„Jaz sem iz vasi Stiks,“ se je zdaj vmešala v pogovor,“ iz kraljevine Magnolija.“

Lovec jo je premeril z strokovnim očesom.

„Podanica kralja Korosa, torej.“

„Ja.“

„Magnolijčani tu niso dobrodošli. Vedno, ko kdo od njih pride k nam, so težave.“

Tartosa je obšel hlad. Če je kralj Koros za njima poslal zasledovalce, potem težave bodo, je pomislil.

„Spusti naju naprej in ne bo nobenih težav,“ je rekel z spravljivim tonom v glasu.

A lovec je odkimal.

„Povedal sem, da gresta z nami. Prav zdajle se vračamo v glavni plemenski tabor. Mislim, da vaju bo nekdo želel spoznati.“

„Kdo?“

„Videl boš.“

Možje so res takoj zatem podrli svoj lovski tabor, zbrali na kup svoj ulov tedna in se začeli vračati proti domu.

Maeve in Tartos sta se zastražena gibala z njimi. Šli so po dolgi nepregledni ravnici in kmalu zavili na zahod, kjer so se videle majhne zaplate gozda. Hodili so ves dan vse do večera.

Gozdni tabor je bil videti majhen. Med drevjem so se bočile koče pokrite z ločjem. Bile so odprte na eni strani medtem, ko je ostale tri stene zastiral bambus. Z Maeve sta izvedela, da je to manjše pleme Zaporožcev, pleme lovcev.

„Za to pleme sem že slišala,“ je zdaj rekla Maeve. „Stric mi je o njih pripovedoval naravnost grozljive zgodbe. Baje lobanje svojih sovražnikov nataknejo na kole.“

Tartos jo je pogledal postrani in navzdol.

„Sliši se malce srhljivo, vendar pa midva nisva njihova sovražnika.“

„V to jih bova morala šele prepričati.“

„Drži.“

K vodji lovcev je pristopil ostarel možakar, očitno poglavar plemena.

„Liam,“ je dejal z skrhanim glasom,“vidim, da si pripeljal ujetnike.“

Liam je s pogledom ošvrknil Maeve in Tartosa in kimnil z glavo.

„Tako je. Ujeli sva ju blizu našega lovskega tabora. Zdaj moramo odločiti, kaj bomo z jima.“

„O tem bo povedala vračarica.“

„Peljal ju boš k Antei?“

„Ja. Antea je rada o vsem na tekočem.“

Tartos se je napel, kakor zver na preži.

„Kdo je Antea?“ je vprašal lovca Liama.

Liam se je zasukal k njemu.

„Naša vračarica. Ona bo odločila o vama.“

„Z Maeve nisva vaša sovražnika. Izpustite naju.“

„O tem bo odločila Antea.“

Tartosu je ušel prikrit zdihljaj. Nagnil se je k Maeve in ji zašepetal.

„Mislim, da bova morala pobegniti,“ je tiho rekel.

„Ampak – kako? Vas je polna oboroženih mož.“

„Si bom že kaj izmislil. Ti samo bodi pripravljena.“

„Prav,“ je pokimala.

Potem so ju odgnali v votlino, ki je kakor široka luknja zevala takoj za zadnjimi kočami in ju zastražili.

Tega večera je v plemenu teklo slavje v počastitev vrnitev lovcev. Medtem, ko so ženske z venčki na glavah in z poslikanimi telesi plesale okrog edinega bobna, so se možje vdajali sladki alkoholni omami. Med njimi sta v privzdignjeni koči sedela ostareli poglavar in vračarica. Poglavar je ukazal naj pripeljejo ujetnika in pripeljali so ju. Vračarica je takoj, ko je ugledala Tartosa, vstala in zakorakala proti njima.

„Hadesove oznake imaš,“ je takoj rekla. Tartosove rumene oči so se zableščale, a že hip zatem ugasnile.

„Imam.“

„In ona?“

„Z menoj je.“

„Zakaj si zašel v naš svet? Liam pravi, da iščeš žezlo moči. Je to res?“

„Res je,“ je pokimal.

„Genaziji so me v sanjah opozorili nate,“ je odvrnila.

„Potem veš, da tvojemu plemenu nisem nevaren.“

Antea je vrgla glavo vznak, da so se ji črni dolgi lasje razsuli po ramenih. Bila je ženska kakih petdesetih let, na njej so še vedno odsevali sledovi mladostne lepote. Imela je črne, ognjevite oči in velike čutne ustnice.

„Moje pleme," se je zapeljivo nasmehnila, „potrebuje takšne moške, kot si ti."

Maeve se je stresla ob tej pomisli, vendar ni rekla nobene. Toda vračarica je začutila njen nemir. Stopila je k njej in med prsti pobožala njene dolge bele lase.

„Lepo dekle si, tujka," je rekla. „Primerno darilo za boga Genaseja."

Maeve se je zagledala v njene oči.

„Genaseja?"

„Naš bog je. Genasej bo rad sprejel tvojo žrtev."

„Žrtev?"

„Genasej vsako leto zahteva devico," je odvrnila. „Letos je leto zraka."

Nič jo ni razumela.

„Leto zraka?"

„Vsako leto se bog spreobrne v drug element. Letos si je nadel podobo zraka … In kadar nosi podobo zraka, je takšen kot ti."

„Me mislite žrtvovati?"

„Surove besede iz tvojih ust. Darovanje device ni obred žrtvovanja ampak obred poroke."

Maeve se je nevarno zagugala.

„Kaj? Kakšen obred poroke?"

„Leto dni preživiš v Genasejevem templju. Če rodiš sina, si svobodna, drugače te Genasej vzame k sebi."

„Ubiti me hočete!" je zdaj bruhnila Maeve. Njena mlada duša je utonila v grozo nedoumetja. Da jo takole skušajo prisliti v nekaj.

Začela si je gristi ustnice. Potem ji je iz neznanega vzroka pred oči priplavala Stavrosova podoba. In že se je zaslišala, kako je rekla.

„Tvoj načrt ni izvedljiv, ker sem vajenka čarovnika Stavrosa. Kolikor vem jih vrači zelo spoštujete."

Antea se je zdrznila.

„Vidim, da imaš čarovniško palico, to je res, vendar pa mi lahko zdajle tudi lažeš."

„Ne laže!" se je zdajci oglasil Tartos. „Maeve je Stavrosova učenka. Saj se nočeš zameriti tako velikemu čarovniku, kot je Stavros, ne?"

Vračaričin zmagovalni apetit je popustil.

„Ni moj namen, da se zoperstavljam čarovnikom," je rekla.

„Potem naju izpusti, da odideva naprej."

Antei je ušel skrivenčen nasmešek.

„Duhovi so nocoj nemirni," je odvrnila. „Posvetovala se bom z njimi. Če bodo z vama zadovoljni, vaju jutri izpustim. Predvsem tebe, Hadesov sin."

„In Maeve? Brez nje ne grem."

Antea se je namuznila.

„Veliko ti je do nje," je rekla.

Tartosu so se divje zableščale oči.

„Mar poskušaš Hadesu, bogu podzemlja odvzeti tisto, kar mu je drago? Če to storiš bo preklel tebe in tvoje duhove."

Antea se je za trenutek zmedla. Tega, da bi bogovom jemala kar je njihovega, še pomislila ni. Vendar je občutila, da bo tokrat morala popustiti.

„Prav, tvoja je," je odvrnila z odrezavim rezkim glasom.

Tartos si je oddahnil. Z Maeve sta z lažjo pridobila na času.

Vendar ni nameraval čakati, niti do zore ne. Brž, ko se bo pokazala priložnost za to, bosta pobegnila. Zdaj je komaj čakal, da ju odvedejo nazaj v votlino.

Vendar ju niso.

Z ostalimi sta morala prisostvovati slavju.

Slavje se je umirilo šele proti jutru, ko so fantje in dekleta prenehali plesati in se prebujali iz ekstaz. Zdaj so ju odpeljali v zemljeno votlino. Maeve je bila utrujena in nemirna. Nikakor se ni mogla sprijazniti z pomislijo, da jima doslej še ni uspelo pobegniti.

„Kaj bo zdaj z nama?" je zasukala oči v Tartosa, sedla in si z rokama objela kolena.

Tartos jo je gledal navzdol.

„Rešila se bova, kaj pa."

„Kako? Bova čakala, da naju Antea blagovoli izpustiti?"

„Ne," je zanihala temna glava. „Bodi pripravljena, da udarim."

Maeve je gledala njegovo mogočno pojavo.

„In hvala ti, ker si se potegnil zame," je rekla.

Tartosu je na blede ustnice sedel bežen smehljaj.

„Tudi ti bi zame storila isto."

„Ja, bi," je pokimala.

Pozneje so jima prinesli jesti nek brozgast in grudast močnik. Maeve je jedla z odporom. Potem je prišel Liam in ju odpeljal k poglavarju plemena.

Starec, ki je sedel na visokih stopnicah svoje koče, je vstal.

„Antea je odločila," je rekel.

Tartos ga je pogledal. V njegovih očeh je poblisnilo.

„Kako se je odločila?" je vprašal.

„Svobodna sta. Genasejevi duhovi Genaziji bi se na nas jezili, če bi vaju zadrževali."

Liam je stopil k poglavarju.

„Naj ju izpustim, Varnek."

„Izpusti ju," je pokimal poglavar.

Liam je pogledal Maeve in nato Tartosa in rekel.

„Pojdita! Svobodna sta!"

Maeve in Tartos sta se spogledala.

„Pojdiva," je rekel Tartos.

Maeve je molče pokimala.

Zunaj tabora sta si šele zares oddahnila. Maeve ni skrivala veselja, da se je vse tako dobro izteklo, Tartos pa je bil zamišljen in odsoten.

„Te kaj bega?" ga je vprašala.

Tartosova glava je trznila. Prihajal je iz nekega oddaljenega skrivnostnega sveta.

„Izgubila sva dva dneva," je rekel. „Zasledovalci so nama vse bližje. Čutim."

„Če pohitiva …!"

„Pridi," je rekel in stekel mimo poslednjih na gosto poraslih dreves. Stekla je za njim.

Bila sta zopet svobodna in ves čas sta polagoma tekla.. Maeve so se bolečine v mišicah znova začele pojavljati, vendar je stisnila zobe in ni tarnala ali ju upočasnila.

Zdaj so se začenjale pojavljati nove zaplate gozda, podrastje in pot jima je zaprla počasna reka Srebrna dlan.

Preplavala sta jo in se na sosednjem bregu ob ognju za silo posušila.

„Ko bi vsaj lahko jezdila," je zdaj rekel Tartos.

Maeve, ki si je pravkar sušila tuniko in jo je držala proč od sebe in bližje ognju, ga je pogledala.

„Da bi jezdila? Žal ne znam jezditi."

„Ne?"

„Ne."

„Škoda. Bilo bi ti všeč."

„Tega se nisem nikoli naučila."

„Moraš se."

„Sama se tega ne morem naučiti," je rekla."Ampak zdaj je itak prepozno. Samo bogovi vedo, kdaj se bom lahko spet vrnila domov."

„Pogrešaš dom, kajne?"

„Včasih," je priznala. „Vendar pa do konjev lahko vseeno prideva."

„Kako?"

„Gotov jih ima tu kako pleme."

„Naj ga ukradeva? Ali pa misliš, da nosim s seboj celo premoženje."

„Saj ga ne bi ukradla," je nagnila glavo malce postrani in je nanjo sedla prešerna nagajivost. „Samo sposodila bi si ga. Za dalj časa, seveda. Hades nama tega gotovo ne bi zameril."

Tartosu je na obrazu zaigral nasmeh.

„Hadesu ni mar kaj počenjava," je odvrnil. „Njemu je samo do tega, da dobiva žezlo moči nazaj."

„No, vidiš."

„Kar pomeni, da morava nekomu ukrasti konja."

„Ja."

„In kdo ga bo ukradel? Ti?"

„Ti si spretnejši."

„Se mi je kar zdelo," je nagubal čelo. „Vendar se ne bi rad zapletel še z kakšnim plemenom."

„Potem bova ostala brez konja."

„Zdi se že tako."

Slabo uro kasneje sta nadaljevala pot. Pogasila sta ogenj in zopet enakomerno v blagem tempu tekla. Visoki zasneženi orjaki gora so prihajali vse bližje, zrak se je malce ohladil in začel je pihati mrzel severozahodnik, ter s seboj prinašal prve dežne kaplje. Zdaj sta še pravi čas morala najti kritje.

Potem se je obzorje pooblačilo. Razbesnela se je nevihta. Mogočne ognjene strele so udarjale v zemljo, ki je bobnela. Izpod neba je lil dež v velikih debelih curkih.

Maeve in Tartos sta našla zavetje pod košato smreko z gostimi vejami, toda zaradi vetra, ki je upogibal veje, je dež plal tudi nanju.

„Tu ne moreva ostati," je rekel Tartos. „Pa še kmalu se bo zmračilo."

„Najti morava drugo zavetje."

Tartos se je strinjal. Stekla sta v nevihto.

Tu ob vznožju masivnih velikanov so se že razpredale deževne meglice. Vedno, ko je zemlja v novem gromu zadrhtela, je vztrepetala tudi Maeve. Čeprav jo nikoli ni bilo strah neurij, pa je tega dne narava udarila silovito po presušeni zemlji.

Toda imela sta srečo. Naletela sta na veliko skalo, ki je ležala poševno nad tlemi. Zlezla sta pod njo tesno skupaj.

„Ne bova mogla kuriti," je rekla Maeve. „Vse je preveč mokro."

„Vem," je zamomljal Tartos.

„In lačna sem že."

Tartos je iz popotne malhe potegnil zadnje ostanke hrane.

„To je vse, kar imava."

Maeve je vzela kos že napol plesnivega kruha in kos posušenega mesa.

„Jutri bova morala kaj uloviti."

„Ja, morala bova."

„Ne boš jedel?"

„Bom."

Prelomila je kos kruha na pol in pretrgala meso.

„Na!"

Tartos je vzel ponujeno in zagrizel v kruh.

„Ob zori se bova začenjala vzpenjati na goro," je rekel. „Morala boš biti zbrana in pazljiva."

Toda Maeve ni skrbel samo vzpon sam, ampak tudi to, kako bosta našla kamnitoglavce. Se jima bodo sploh želeli razkriti?

„Kaj če jih ne najdeva?" je vprašala z zaskrbljenim glasom.

Tartos je zasukal glavo k njej.

„Morava jih."

Potem sta izmenjavajoč stražila.

Bilo je že skoraj jutro, ko je Maeve čepe dremala svoj krhek sen. Počasi, čisto počasi, je odprla oči. Bolele so jo vse kosti in zeblo jo je, da je drgetala. Z vso muko je zlezla izpod skale in se dvignila. Potem jo je zadel sunek. Tartos jo je nenadoma objel in potisnil k tlom.

„Ššššt," ji je rekel.

Maeve je odrevenela. Priostrila je vsa čutila. Pred njima so bili, onkraj visokega grmovja, kraljevi vitezi. Obšla jo je groza. Tartos se je prihulil k tlom. Tudi sama je storila tako. Potem jo je potegnil za seboj. Odplazila sta se za skalo in za nekaj sekund občepela.

„Iščejo naju," je rekel.

„Pa misliš, da bodo odšli?"

„Ne vem. Pridi!"

Splazila sta se med ostale skale, ki so se privalile z pobočij strmih gora, skozi grmovje in naprej v strm hrib. Od spodaj so se še vedno slišali močni, odrezavi glasovi.

„Pojdi naprej," je zdaj rekel. „Dohitel te bom."

„Kam greš?"

„Poskušal jih bom speljati proč," je odvrnil.

„Previden bodi, Tartos."

Njegove zlato rumene oči so jo ožgale do srca.

„Vedno sem."

Potem je stekel od nje.

Maeve se je začela previdno vzpenjati. Srce ji je divje utripalo. Upala je, da jih bo Tartos z lahkoto zavedel in da vitezi ne bodo prišli za njo.

Tartos se je medtem odplazil daleč na drugo stran, se za trenutek prikazal in spet izginil. Toda vitezi so ga opazili in pognali so konje.

Toda Tartos je naredil velik lok in se vrnil.

Maeve se je mučila hoditi navkreber že kako slabo uro. Pot je bila zdrsna in polna zdrobljenega kamenja in suhih polomljenih vej. Drselo ji je in enkrat ji je spodrsnilo in odneslo jo je nekaj metrov nazaj. Komaj se je ujela.

„Prekleto, no," je zaklela sama pri sebi. „Saj se bom še ubila."

Oprijela se je skrivenčenega grma, ki je poganjal kvišku izpod sive suhe skale in se potegnila navzgor. Poiskala je mesto udobnega koraka in poravnala hrbtenico, ter pogledala okrog sebe. Od tu se ji je nudil razgled čez vso dolino. Ta se je zdela kakor suho morje. Tu in tam so se kakor safirji svetlikala jezerca.

Potem jo je dohitel Tartos in povedal, da je zmedel njune sledi, da pa ne verjame, da ne bodo prišli za njima. Potem sta spet plezala navkreber. Maeve se je oprijemala golega grmovja, toliko da se povleče naprej in najde stabilno oporo po nogami. Vsake toliko se je ustavila, toliko da zajame zrak in nadaljevala pot. Tartos jo je vso pot priganjal. Ni jima dovolil oddiha, dokler ne bosta na vrhu.

Potem se ji je odkrušila skala, katere se je oprijela. Maeve je vrglo vznak. Začela je padati na hrbet. Zadnji hip jo je ujel Tartos. Pridržal jo je v pasu.

„Oba naju boš ubila," je rekel z mehkim glasom.

„Bila sem neprevidna. Oprosti."

Izpustil je njen ozek pas. Ta spontan dotik mu je bil všeč. In ugajalo mu je to, kar je bil občutil.

Vrh sta dosegla pet ur zatem. Pravzaprav to ni bil nikakršen vrh gore, ampak prostrana planjava posejana z visokimi kamnitimi megaliti. Onkraj planote se je v nebo pel zasnežen vrh očaka.

Tartos je razprl oči in dahnil.

„Tu sva. Tu so kamnitoglavci."

Maeve se je sklonila in se z rokami uprla na kolena.

„Nikjer ne vidim nikogar," je odvrnila.

„Tu so. Čutim jih."

„In zdaj?"

„Razkrili se bodo sami."

„Si prepričan?"

„Ja."

Stekla sta proti prvim megalitom.

Po planoti je bilo posejanih na desetino takšnih megalitov. Vsi so bili enaki in vsi so bili iz sivega kamna. Maeve je občudovala te mogočne spomenike. Ni se mogla načuditi temu, da so jih pred stoletji zgradili kamnitoglavci z svojimi rokami. O kamnitoglavcih ni imela izdelane predstave, zato tudi ni vedela, kaj in koga naj sploh pričakuje.

Potem sta počivala, z hrbti naslonjena na enega od takšnih megalitov in opazovala orla, ki je v koncentričnih krogih krožil nad njima.

Vendar jima usoda ni dopustila počitka. Čer rob navzgor so priplezali prvi vitezi. Tartos se je zganil in planil kvišku. Zdrsnila sta za megalit in skrivaje opazovala prišleke. Bilo je pet vitezov. Vsi so bili oboroženi z meči in v lahkotnih bojnih opremah.

„Boj bo," je rekel Tartos. „Pripravi se."

Stopil je izza megalita.

Maeve je zajela zrak. Srce ji je tolklo kot ponorelo. Njeni členki so se zajedli v ebenovinasto palico. Potem je stopila k Tartosu.

Proti njima je teklo pet postav. Čakala sta.

V Maeve je zaledenela kri. Še nikoli v življenju se ni bojevala, vendar je zavihtela palico in udarila prvega viteza, ki je obstal pred njo. Vitez se je opotekel majčkeno nazaj in se zarežal.

„Misliš, da si mi kos?" je izzivalno navrgel.

Maeve se je skoraj do krvi ugriznila v ustnico. Bolečina jo je streznila in povsem prebudila. Njeni čuti so se izostrili.

Medtem se je Tartos spopadel z štirimi vitezi, ki so ga obkrožili kakor mrhovinarji svoj plen. Bliskovito se je izmikal in še spretneje napadal. Enega je zadel v prsa in trdo usnje lahkotne bojne opreme se je preklalo na pol. Izpod tkanine je pricurljala kri.

V Maeve se je zaganjal širokopleč moški, surovega pogleda in razbrazdanega obraza. Maeve se je uspešno ubranila dvema udarcema, toda tretji jo je oplazil in opotekla se je nazaj v megalit in treščila vanj. Možakar je dvignil meč. Maeve je počepnila in se vrgla na tla, ter se zakotalila možakarju pod noge. Kovina meča je zadela siv kamen, od kamna so prsknile iskre.

Maeve ga je skušala spodnesti, toda možakar je bil gibek in hiter. Sunkovito se je pobrala in čakala. Potem se je zgodilo. Kamniti megalit je nenadoma oživel. Iz trdne enovite kamene skorje je vstala najprej glava, nato trup in zatem noge. Trup se je vrtinčasto zavrtel, kamnite roke so se kakor elastika stegnile proti vitezu, sledil je strahovit udarec, možakar je spustil meč in se sesedel.

Maeve je vrisnila in stekla proč od megalita. Toda megalit je zakorakal proti bojujočim se možem. Vsak njegov korak je zabobnel in zemlja se je stresla.

Tartos je za las ušel vitezovemu meču, dvignil se je v zrak, naredil helikopter in pristal v prahu zemlje na enem kolenu. Njegove rumene oči so zažarele zlato. Potem se je dvignil in znova zavihtel meč. Kovina je zasikala po zraku in zadela živo tkivo. Vitez se je opotekel nazaj in padel, ter izpustil meč. Tartos se je pognal nanj kakor divja črna mačka, kosti so zahreščale in življenje je steklo v minljivost.

Tretji vitez je prišel Tartosu za hrbet. Tartos se je zasukal nazaj in ga premeril z surovim pogledom.

„Se predaš?" je hladno vrgel vanj.

„Umri!" je v odgovor siknil vitez.

Tartos je napadel, a moški je bil hiter in okreten. Zadel je Tartosa v roko, začutil je bolečino mesa. Roke kamnitega velikana so poskočile kakor elastika. Sunek, ki je zadel viteza je bil strahovit, vrglo ga je več metrov stran, kjer je nemočen obležal med dvema skalama.

Četrti vitez je v grozi pred kamnitim možem zbežal.

Tartos je ves divji poravnal hrbtenico in z nosnicami surovo zajel zrak.

„Konec je," je rekel. Žar v njegovih očeh je ugasnil.

Kamniti velikan, visok kake tri metre, se je vrtinčasto vrtel na mestu. Samo glava je mirovala.

Tartos je pogledal navzgor.

„Pozdravljen, prijatelj," je rekel.

Kamnitoglavec je dolgo molčal, preden je prvič spregovoril. Njegov glas je bil počasen, votel in doneč.

„Kdo je zmotil moj mir?“ je vprašal.

„Tartos sem … Hadesov sin.“

„Poznam tvoje oznake. Ampak že zelo dolgo je od tega, ko nas je kdo obiskal.“

Maeve se je naposled otresla čudne paralize in stekla je k Tartosu. Kamnitoglavec je čisto počasi zasukal glavo.

„In kdo si ti, malčica?“

Maeve je že izgubljala strah.

„Maeve sem .... iz dežele Magnolija,“ je skoraj zavpila v odgovor.

Tartos je pospravil meč v nožnico.

„Iščeva pomoč kamnitoglavcev,“ je rekel z jasnim močnim glasom. „Zato sva tu.“

„Pomoč kamnitoglavcev?“ je zahreščal kamnitoglavčev glas.

„Ja. Čarovnik Titen je ukradel Hadesovo žezlo moči. Vrniti ga moram v svet bogov.“

Kamnitoglavec se je zasmejal z donečim – hja, hja, hja, hja, – ki je gromoglasno zadonel po planjavi. Njegov trup se je prenehal vrteti.

„In zakaj misliš, da bomo pomagali?“

„Ne boste pomagali iskalcu izmed bogovskih vrst?“

„Dolga stoletja so že od takrat, ko je kdo potreboval našo pomoč.“

„Zdaj sva z Maeve tu in prosiva vaju za pomoč.“

Kamnitoglavec je zatrobil skozi kamniti nos. Vsaj slišalo se je kakor basovska trobenta. Potem so oživeli tudi drugi megaliti in se začeli približevati z dolgimi počasnimi koraki.

Maeve je vsa očarana opazovala ta velikanska kamnita starodavna bitja, ki so se zbirala.

Zraven je prišel drug kamnitoglavec. Njegov glas je oživel.

„Aj, zakaj si nas prebudil?“

„Okrogloglavci so tu,“ je odvrnil Aj.

Kamnitoglavec je malce počepnil.

„Vidim. Res so tu,“ je rekel.

Aj je uprl kamnite roke v kamniti bok.

„Nas želita. Prišla sta, da jim pomagamo.“

„Hmmmmm.“

Tartos je znova povedal, zakaj sta z Maeve sploh prišla. Drugi kamnitoglavec je zbrano poslušal.

„Slišal sem že za žezlo moči,“ je rekel kamnitoglavec. „Ampak, da je tu v našem svetu … tega nisem vedel.“

„Titen ga je ukradel,“ je ponovno spregovorila Maeve. „Tartos mora dobiti žezlo.“

„Spomnim se zadnjega boja,“ je zahreščal Aj. „Takrat pred stoletji je k nam prišel jezdec iz dežele Rdečih križev. Iskal je kamen večne mladosti.“

„In? Ste mu ga pomagali iskati?“

„Ne.“

„Ne?“

„Zadeve okrogloglavcev se nas ne tičejo.“

„Ampak žezlo moči ni samo zadeva okrogloglavcev, ampak zadeva bogov. Mar njim nočete pomagati? … Poleg tega pa ste opevana starodavna bitja, ki posedujejo čarovne moči.“

Aj se je zasmejal s tistim – hja, hja, hja, hja. –

„Da imamo čarovne moči? Bo že držalo.“

„No?“

„Kaj praviš Tiar?“

Tiar je zganil roko in se pogladil po bradi. Vsaj tako se je zdelo.

„Nekaj resnice je v njenih besedah,“ je odvrnil.

„Bomo pomagali?“

„Zdaj ko sta že tu ...“

„Aaaa, že dolgo nisem okusil boja,“ se je pretegnil Aj in dvignil kamnite roke visoko kvišku in jih spet spustil.

Tartos je postal nemiren.

„Kaj to pomeni? Da boste pomagali?“

Aj ga je pogledal navzdol.

„Tako je, malček. To pomeni, da bomo kamnitoglavci pomagali.“

Tartos si je oddahnil. Naposled preboj.

Maeve je pozneje, ko so počivali, Tartosu očistila rano. Iz spodnje tunike je natrgala trakove in jih povila okrog rane.

„Tako,“ je rekla,“gotovo je.“

Tartos je opazoval njene gibe in začutil, kako mu notranji ogenj ogreva vse čute. Čeprav je čutil fizično bolečino rane, je le to zatrl in rekel.

„Maeve, zakaj si mi v vasi Stiks pomagala?“ je vprašal.

Povedala je da zato, ker se ji je zasmilil. Že mnogim jetnikom, ki so jih kraljevi vitezi prignali skozi vas, je rada ponudila hrane in vode. Tako so se vitezi sčasoma navadili nanjo.

„Drzno,“ je pripomnil, ko je nehala pripovedovati. „Pogrešaš domačo vas, kajne?“

Zavzdihnila je.

„Včasih. Rada bi vedela, kako gre očetu in materi. Zdaj sta sama.“

„Tudi sam sem že predolgo v vašem svetu. Skoraj sem že pozabil, kakšen je moj dom.“

Dvignila je oči k njemu.

„Pripoveduj mi o tvojem domu.“

„Nima smisla, ker mi ne boš verjela,“ je odvrnil. „V svet ljudi sem prišel z namenom, da bogovom vrnem žezlo moči.“

Maeve je ob njegovem jantarnem pogledu občutila majčkeno zadrego. Toda njegove oči so bile mehke in tople, kakor da v njih žari sonce.

„Tvoje oči,“ je rekla. „Žive so kot sonce.“

Nasmehnil se je.

„Takšne oči imamo vsi v moji deželi.“

„In znamenja na tvojem čelu? Kaj pomenijo?“

„Označujejo enega od Hadesovih sinov.“

„Ampak Hades je bog podzemlja!“

„Je in ima kar nekaj sinov in hčera.“

„Ahm.“

„Je v tem kaj nenavadnega?“

„Ne, ne, ni,“ je brž odkimala.

„Kar nekaj bogovskih sinov in hčera se potika med vami,“ je dejal. „In vsi so nekaj posebnega.“

„Ampak, zakaj ti potem ne pomagajo tvoji bogovski

bratje in sestre?“ je vprašala.

„Ne smejo. Bogovski rodovi se neradi vtikamo v zadeve ljudi,“ je odvrnil. „Ampak tokrat je drugače. Hadesovo žezlo moči je bilo ukradeno in prinešeno v ta svet.“

„Ukradeno? Kdo ga je ukradel? … Titen?“

„Tako je. Pred mnogimi leti. Našel je prehod, vrata do nas. Moj oče ga je sprejel kot prijatelja.“

„A Titen je izdal njegovo zaupanje.“

„Tako je.“

„Od takrat iščeš žezlo moči?“

„Ja. Od takrat.“

„Zakaj je žezlo tako pomembno? Mislim reči, kakšne magijske moči ima?“

„Žezlo odpira vrata med svetovi,“ je odvrnil Tartos.

„Aha, razumem. Žezlo je torej v nepravih rokah nevarno.“

„Ljudje še niste dorasli rokovanju z magijskimi močmi,“ je rekel. „Preveč ste sebični in pohlepni.“

Maeve je zavzdihnila.

„Žalostno.“

Njena odkritost ga je ganila.

„Ti si … drugačna.“

„Hvala … Ampak zdaj je pomembno, da se ti rana pozdravi.“

Nasmehnil se je.

„Že jutri bom spet cel,“ je odvrnil. „Poznam skrivnost regeneriranja snovi.“

„Seveda, le kaj si domišljam. Včasih pozabim na to, da nisi navaden človek.“

Potem je k njima prišel kamnitoglavec, največji med njimi, velikanski Aj. Sivi kamni v trupu so se vrteli.

„Sta nared, da se odpravimo? Tu ni varno. Okrogloglavi se lahko vrnejo.“

Tartos je pokimal in poskušal vstati. Maeve mu je pomagala, da se je oprl nanjo in vstal.

„Nared sva,“ je rekel.

„Boš lahko hodil?“

„Lahko.“

Kamnitoglavec je svoje kamnaste roke uprl v široke sive boke.

„In ti beloglava? Boš zmogla pot?“

„Zmogla bom,“ je pokimala.

Kamnitoglavec se je čisto počasi zasukal in se odvrtinčil drugam.

„Pridi,“ je rekel Tartos. „Pot pod noge.“

Čakal jih je spust v dolino.

Zjutraj so že hodili po pokrajini raznolikih trav, skozi dolge prostrane travnike in mimo majhnih jezer, ki so se modro svetila kakor velikanske luže. Tartos in Maeve sta hodila prva. Za njima so se valile grmade v podobo izoblikovanega vrtečega se skalovja. Bilo je pet takšnih kamnitoglavcev in vsi so puščali za seboj široko raz polegle trave. Prvi in največji med njimi se je vrtel najhitreje in vsake toliko je kaj zarobantil s svojim kamnitim raskavim glasom, ki je votlo donel.

Dolgo so hodili in dolgo so se kotalili kamni po razsežni pokrajini. Ko se je na zemljo spustil mrak so taborili na jasnini, pod velikansko luno, ki je priplavala na obzorje. Zaslišalo se je zavijanje volkov in skovikanje nočne sove.

Maeve je ob zvokih zveri spremljal hlad.

„Strah te je,“ je zdaj spregovoril Tartos, ko je začutil tako napeta je in ves čas na preži.

Skomignila je z rameni.

„Majčkeno me je res, ampak ne bojim se volkov in sove. Tu blizu so naju prejšnjič ujeli Zaporožci. Ne bi se rada ponovno srečala z njimi.“

„Zdaj nisva sama,“ je odvrnil. „Z nama so kamnitoglavci. Zaporožci si ne bodo upali, da naju napadejo.“

„Upam,da res ne.“

„En kamnitoglavec zaleže za dvajset njih.“

„Pa vendar so tudi kamnitoglavci umrljivi,“ je odvrnila.

„So, vendar jih ni tako lahko pobiti. Kamnitoglavci imajo nečloveško moč, moč granitne skale.“

„Pa vendar se bojim, da smo vsi skupaj še vedno prešibki napram kraljevim vitezom in Titenovimi podrepniki.“

„Iskati bova morala pomoč še kje drugje, vendar pa se Titen ne bori z mečem, ampak z magijo.“

Maeve je privzdignila obrvi.

„Le kako se boš boril z njimi?“ je vprašala. „Mečevalec si.“

Tartos se je skrivnostno nasmehnil.

„Znam tudi še marsikaj drugega,“ jo je pomiril. „Vendar tega ne razkrivam.“

„Skrivnosti imaš.“

„Kaj jih nimamo vsi?“

„No ja, res jih imamo.“

Potem so polegli in počivali.

Sredi noči je Maeve zbudil mraz. Odprla je oči in pogledala v ogenj, ki je še brlel. Že si je prek glave hotela potegniti pregrinjalo, ko je otrpnila. Vanjo so z drugega konca gledale fluorescentno modre oči. Kriknila je in planila pokonci. Njen krik je prebudil Tartosa, ta je vstal in izvlekel meč.

„Kdo si?“ je rekel bitju.

Bitje na oni strani je molčalo. Nepremično je upiralo pogled v Maeve.

„Kdo si?“ je ponovno vprašal Tartos.

Zdaj se je bitje premaknilo.

„Genazi sem,“ je odvrnil prišlek z blagim valujočim glasom.

Tartos je privzdignil obrvi.

„Genazi? Hm, spomnim se. Vračarica iz plemena Zaporožcev vas je omenila … Ampak, razumel sem jo, kakor da ste duhovi.“

„Nismo duhovi.“

Genazi je iztegnil roko in izprožil kazalec, ter pokazal na Maeve.

„Ona. Takšna je kot mi.“

Tartos je trznil.

„To je Maeve … in ni Genazi.“

„Ne?“

„Ne. Iz človeškega rodu je.“

„Ne verjamem ti.“

„Res je,“ je zdaj pokimala Maeve. „Iz človeškega rodu sem.“

Prišlek pred njo je res spominjal nanjo. Imel je bele

dolge lase, bledo belo kožo in fluorescentno modre oči. Bil je velik in suh. Oblečen je bil v turkizno obleko, ki mu je segala do tal.

„Kdo so Genazi?“ je vprašala.

„Več rodov nas je. Jaz sem Tarik, Genazi zraka.“

„Več vas je?“

„Smo bitja ognja, zraka, vode in zemlje.“

„In ti si bitje zraka.“

„Ja.“

„In kaj počenjaš tu?“

„Mislim sem, da si Genazi. Sledil sem vam.“

„Sledil si nam?“

„Že vse od Kamnitih gora.“

„Nisem Genazi,“ je odvrnila. „In pravzaprav sem ti zelo malo podobna.“

„Genaziji se že od nekdaj pečamo z ljudmi. Lahko bi bila mešanka.“

„Mešanka?“

„Ja. Je v tem kaj čudnega?“

„Oprosti, ker sem te razočarala.“

Zdaj se je Genazi nasmehnil. Imel je prijeten in skrivnosten nasmeh.

„Ah, je že dobro. Sem se pač zmotil.“

„Res si se.“

„Ampak še vedno mi je skrivnost zakaj sta vstopila v dolino Genazijev. Samo zaradi kamnitoglavcev?“

„Videl si jih z nama, kajne? … Ampak ne, ne samo zaradi kamnitoglavcev. Iščeva vsakršno pomoč.“

„Pomoč?“

„Za boj proti črnemu čarovniku Titenu.“

„Titen? Nisem še slišal zanj.“

„Temu se niti ne čudim. Titen je zloben in mračen. Ukradel je Hadesu žezlo moči … Tole z mano je Tartos, Hadesov sin. Žezlo mora dobiti nazaj.“

„Pogumna sta, da se bosta takole spopadala s čarovnikom.“

„Morava.“

„Zmotil sem vajin sen, za kar se vama globoko opravičujem,“ je zdaj rekel Tarik.

„Nič hudega, tako ali tako imam plitek sen.“

„Torej se ne hudujeta name?“

„Ne. Kajne, Tartos, da nisva jezna?“

Tartos je odkimal.

„Ne, nisva. Ampak lahko bi prišel vsaj podnevi.“

„Genaziji se pred drugimi redko razkrijemo. Razkrijemo se samo tistim, ki vstopijo v naš tempelj.“

„Razumem. Vaš bog Genasij.“

„Ja … Zdaj pa je čas, da odidem.“

„Kot želiš.“

Tarik je sklenil roke in se jima priklonil, potem pa se razblinil. Tartos in Maeve sta še nekaj časa strmela v točko na drugi strani. Prvi se je nastale spremembe ovedel Tartos.

„Hm, bila si mu všeč,“ je rekel Maeve.

„Komu? Genazeju?“

„Ja.“

„Ah, daj no. Bil je samo radoveden ali sem Genazi.“

„In? Ti je žal, da nisi.“

„Ne sramujem se človeškega izvora.“

„Tako je prav. Tudi človeštvo ima svoj smisel.“

* * * * *

Kralj Koros je sedel na svojem kamnitem prestolu in čakal novic. Njegov obraz je bil mrk in hladen. Ko je zagledal pred seboj enega svojih vitezov, je pomignil z roko naj pride bližje. Vitez se je premaknil in pristopil. Kralj ga je namrgodeno gledal.

„No, Armin, kaj novic?“

Vitez se je globoko priklonil.

„Blagohotni kralj,“ je začel z malce tresočim glasom., “Prinašam vam neugodne novice.“

„Koliko neugodnih?“

„Ubežnika nismo ujeli.“

Kralj je planil.

„Kaj? Kako pobegnila?“

„Spretna sta bolj, kot sem mislil.“

Na kraljev obraz je padla mrtvaška senca.

„S seboj si imel dovolj mož, da bi ju lahko ujeli. Ali pa naj zdaj ocenim, da ste vsi po vrsti povsem nesposobni?“

„Kamnitoglavci jima pomagajo?“

„Nemogoče!“

„Kaj ukazujete, moj gospod?“

Koros je nemarno zamahnil z roko.

„Spravi se mi izpred oči!“

Vitez se je globoko priklonil in se ritenski umaknil.

Kralj Koros je poklical svojega osebnega svetovalca in mu ukazal naj pripelje čarovnika Titena.

* * * * *

Bilo je jutro in zopet so bili na poti. Pred njimi se je razprostirala grbinasta zemlja. Bila je vlažna in brozgasta. Vsak korak ki je vtisnil vanjo, je kakor sled še dolgo ostajal za njimi. Maeve je zamišljeno štela korake in vsake toliko pogledala Aja, ki se je vrtel za njo. Že mu je hotela nekaj reči, ko je zemlja pod njenimi stopali nenadoma oživela. Maeve je kriknila in stekla daleč naprej. Aj je obstal in se prenehal vrtinčiti.

Iz tal je vstajala velikanska gmota zemlje in trave. Vstajala je počasi, čisto počasi. Ko se je kake dva metra dvignila visoko v zrak, se je oblikovala v podobo.

„Kdo si drzne hoditi po meni?“ je vprašal cmokljav glas.

Aj se je umaknil malce nazaj.

Prvi se je ovedel Tartos, ki je dvignil obraz kvišku.

„Nismo te videli,“ je rekel gmoti zemlje.

„Videli, videli,“ je jezno odvrnila zemljena prikazen. „Zmotili ste moj miren sen.“

„Oprosti. Ni bilo namenoma.“

„Namenoma, namenoma … sami izgovori.“

Aj se je začel znova vrtinčiti.

„To je Močvirnik,“ je kamnasto rekel.

Tartos ga je pogledal.

„Močvirnik?“

„Starodavno bitje zemlje in vode.“

„Aaaa, poznate me,“ je dejal Močvirnik. Od njega sta pršela blato in voda.

Tartos je dvignil dlan.

„Hoteli smo se umakniti Zaporožcem,“ je rekel. „Nismo vedeli, da smo zašli na tvoje območje.“

„Poznam Zaporožce," je z nosljavim in počasnim glasom odvrnil Močvirnik. „Kadar so na velikem lovu, vedno zmotijo moj mir, da se moram umakniti."

„Ne maraš jih," je zdaj rekla Maeve.

Močvirnikove zemljene oči so se povesile k njej.

„Da jih ne maram? Nak! Močvirniku, ki je star kot zemlja je vseeno kdo živi z njim. Močvirnik pa sovraži hrup in vpitje. To ga razbesni … Ko so Zaporožci na lovu vedno divjajo in vpijejo.

„Obžalujem."

„Ooo, je že v redu. Sčasoma se navadiš na to."

„Praviš, da si star kot zemlja."

„Zelo star. Močvirnik je zelo star, a se ne spomni koliko."

„Si starejši od tehle jezer tule?"

„Ko je bil Močvirnik še mlad, to ti je bila tišina, jezer še ni bilo. O, ne, prav res jezer še ni bilo. Prišla so kasneje z velikimi vodami izpod neba … Močvirnik se dobro spominja velikih voda."

„Velikih voda?"

„Eee, kako pa … velikih voda. Vse kar ti je lahko videlo oko je bilo ena sama velika voda."

„Pa se nisi utopil?" je zdaj prav naivno bleknila Maeve.

„Utopil? Močvirnik ima rad vodo. Brez vode težko živi. Prav res, Močvirniku voda zelo ugaja."

„Maeve," se je zdaj vzdramil poslušljivi Tartos, "Močvirnik je pradavno bitje. Včasih so Močvirniki živeli bližje ljudem, potem so se umaknili v samoto."

„Zakaj?"

„Ljudje so pozabili nanje. Ne potrebujejo jih več."

„Smo ljudje res zapustili vsa ta čarobna bitja?" je zavzdihnila.

„Ja, ste. Odtujili ste se vsemu."

„Žalostno."

Največji od kamnitoglavcev, velikanski Aj se je veselo kotrljal na mestu. Dvignil je kvišku svoje iz kamnov sestavljene roke in se pretegnil. Vsaj zdelo se je tako.

„Moji kamni se spominjajo, kako je bilo nekoč," je zadonel njegov hreščeč votel glas. „Okrogloglavci so dosti hodili k nam."

„Kaj so pa hoteli?"

„Kaj so hoteli? Raznorazne reči so hoteli."

„In zdaj ste pozabljeni."

„Zdaj smo pozabljeni."

„Ampak, ne!" je vzkliknila Maeve. „Niste čisto pozabljeni. S Tartosom sva prišla k vam. Kaj to ne šteje?"

„Silno redki so tisti, ki še zaidejo k nam."

„Z Tartosom sva prišla … In zdaj smo srečali še Močvirnika. Toliko starodavnih bitij na kupu."

„Hmmmmm."

„Boste videli, da bomo iztrgali žezlo moči iz rok čarovnika Titena."

Močvirnik se je čisto počasi premaknil.

„Žezlo … moči," je zavaloval njegov zemljeni glas.

„Ja, žezlo moči. Titen ga je ukradel Hadesu."

„Joj, joj, poznam to žezlo."

Maeve je bila presenečena.

„Poznaš žezlo moči?" je nejeverno vprašala.

„Še iz časa davnih bogov."

„Titen ga je ukradel bogu Hadesu. Dobiti ga moramo nazaj."

„Težko bo, težko," je z vso težo vlažne zemlje zavzdihnil Močvirnik. „Poznam Titena. Velik čarovnik je."

Zasukala je obraz visoko kvišku.

„Močvirnik, pojdi z nami," je rekla. „Pomagaj nam, da Hades dobi svoje žezlo nazaj."

Močvirnikove roke so težko vzvalovale.

„Prosite me za pomoč? Tega že dolgo nisem doživel."

„Pomagaj nam. Kajne, Aj?"

Aj, katerega trup se je vrtel na mestu in je mirovala samo kamnita glava, je votlo zapotegnil.

„Eeee, kakopak."

„No, Močvirnik? Saj se boš potem, ko zmagamo, lahko vrnil k svoji močvirnati zemlji."

Močvirnik se je poravnal in še bolj zrastel. Dolgo je pomišljal.

„E, naj bo," je odvrnil, ko je prenehal premišljevati. „Že dolgo nisem videl ljudskega sveta."

„Odlično."

Tartosove oči so jantarno poblisnile in ugasnile.

„Vesel sem, da imamo novega bojevnika," je rekel. „Močvirnik je močan. Težko ga je premagati."

„Močan sem, to je res," je zagodrnjal Močvirnik. „Včasih sem vzbujal spoštovanje."

„Še vedno vzbujaš spoštovanje," je rekla Maeve. Tartos se je strinjal.

„In še vedno si mogočen."

„Počasen sem," je odvrnil Močvirnik. „Minula stoletja so me upočasnila."

„Ljudski svet ti bo dobro del."

„Ljudski svet je poln hitrosti in borb."

„Že tisočletja je tako."

Njihovi mali četici se je pridružil Močvirnik. Hodil je počasi in z gotovostjo. Pravzaprav je vsak njegov korak drsel, kakor da ima na vlažnih zemljenih nogah nevidne drsalke.

„Ena, dve, ena, dve," je momljal sam pri sebi. „Ena, dve, ena, dve."

V daljavi so se risale travnate gomile, nekakšni mali grički, ki so kakor hlebci prekinjali enoličnost pokrajine. Na vzhodu se je zrcalila jezernata gladina z nekaj drevesi, naprej na sever se je videla drobna črta gozdov, na vzhodu pa je tekla pokrajina v neskončno ravnino.

Sonce se je nagibalo v pozen popoldan.

„Kmalu bomo taborili," je dejal Tartos.

Aj je zvrtinčil trup.

„V mraku je moj korak počasnejši," je zakotrljal. „Dobro je, da se ustavimo."

„Ja, počakali bomo jutra."

Slabi dve uri pozneje se je četica ustavila in se utaborila. Tartos je zakuril ogenj, kamniti velikani so se strnili in obmirovali. Spremenili so se v kamnite megalite, kakor da jih je velikanska nevidna roka zasadila globoko v zemljo. Močvirnik se je umaknil malce stran in legel na zemljo, ter se povsem spojil z njo.

„Lepo pomoč sva dobila," je zdaj rekel Tartos. „Vendar

za Močvirnika nisem vedel ali sploh še živi.“

Maeve ga je pogledala.

„Tudi sinovi bogov ne morete vedeti vsega,“ je odvrnila.

„Ne, vsega res ne vemo.“

„Kaj bova storila, ko se vrneva k čarovniku Stavrosu?“

„Izdelati moramo načrt, kako poraziti Titena.“

„Kljub vsej pomoči, ki jo imava, ne bo lahko.“

„Vem. Titen se bo boril do zadnjega.“

„Ampak tudi Stavros bo pomagal. Ne bo nas pustil vnemar.“

„Stavros je moder. Nanj se lahko zaneseva.“

Te noči ni stražil nihče, zato sta lahko brezskrbno legla tudi Maeve in Tartos. Maeve je spodvila kolena, ko je legla na travnato zemljo in se tesneje ovila v volneno pregrinjalo, Tartos pa je nadeval na ogenj suhih vej, ki so ležale v bližini in legel tudi sam.

V jutru je bil Tartos prvi pokonci, zbudil je Maeve in ji naročil naj prebudi ostale. Maeve si je pretegnila odrevenelo telo in odšla zbudit najprej kamnitoglavce, nato Močvirnika.

Že dobro uro kasneje so bili spet na poti. Dolgo so hodili skozi visoko posušeno travo.

Močvirnik, ki je ves čas hodil malce zadaj, je nenadoma pohitel in pristopical bližje.

„Tu nekje je ruševinasto svetišče,“ je rekel.

Tartos je dvignil pogled.

„Svetišče?“

„Močvirnik se še spominja tistih dni, ko je svetišče še stalo. Nekajkrat sem bil tam.“

„Čigavo pa je bilo svetišče?“

„Močvirnik se spominja hiše boginje Artemide.“

„Artemida,“ je zamrmral Tartos. „Ampak to je že davno tega.“

„Ne tako zelo davno.“

Kasneje so res naleteli na ruševine svetišča.

Svetišče se je raztezalo na površini četrt kvadratne milje. Glavni sestop so bili visoki marmornati stebri v jonskem slogu. Ta arhitekturni slog je nastal po navdihu graditelja, katerega je navdihnil koder ženskih las. Posebnost svetišča je bila že napol razrušena rotunda z kupolo, strop ponekod je bil še kasetiran z krožno odprtino na vrhu.

Maeve se je z občudovanjem sprehodila med visokimi stebri. Po zapuščenih umazanih marmornatih tleh se je vleklo robidovje, med režami je poganjala trava, povsod je bilo nasmeteno listje in posušene veje.

Nenadoma se je dvignil veter. Silovit veter. Listje na tleh se je zvrtinčilo in dvignilo v zrak. Maevini dolgi lasje so zafrfotali. Z vsem telesom se je uprla tej sili, ki je butnila vanjo.

Tartos, ki je od daleč zagledal nenavaden vrtinec s katerim se je borila, je stekel k njej.

„Stoj!“ je zavpil vetru. „Stoj, sem rekel!“

Vrtinec se je pognal v Tartosa.

„Stoj, pri bogu Hadesu!“ je zavpil.

Vrtinec se je za spoznanje umiril.

Maeve je napela oči. V vrtečem se zraku je opazila prozorno bitje podobno oblaku.

Bitje se je napihovalo in usihalo.

„Hej!“ je zavpila vanj. „Nič ti nočemo.“

Vrtinec se je odmaknil od Tartosa, in se polagoma začel umirjati. Lebdeče bitja se je spustilo malček navzdol.

„Zakaj ste tu?“ je vprašal z jeznim glasom.

„Šli smo mimo,“ je odvrnil Tartos.

Maeve si je opomogla od prvega presenečenja. Stopila je pred vetrnega duha.

„Kdo si?“

Vetrni duh, ki je lebdel nad njo je zaplesal v krogu.

„Kdo sem? Kako nemarno, da me kdo to vprašuje … Vetropihec sem.“

„Vetropihec?“

„E, ja.“

„Duh vetra si.“

„Vetropihec je veter,“ jo je popravil.

„Ah, oprosti! Nisem vedela.“

„No ja.“

„In kaj počenjaš tu?“

„Vetropihec je tu doma.“

„Tu si doma?“ se je začudila.

„Kje pa naj bi bil?“

„In zakaj si naju z Tartosom tako zlobno napadel?“

„Vetropihec ne mara obiskov.“

„Saj naju ni potrebno imeti rad, pa vendar ti ni bilo potrebno takole pihati.“

„Vetropihec ne obžaluje ničesar.“

„Tudi prav.“

Tartos, ki je doslej molče poslušal razgovor, je oživel.

„Verjetno Vetropihca zanima, kdo smo vsi skupaj,“ je rekel. „No, jaz sem Tartos, Hadesov sin. Z mano je Maeve, človekova hči iz dežele Magnolija. Potem so tu še kamnitoglavci in Močvirnik.“

Vetropihec je napihnil glavo.

„Videl sem vas.“

„No, sedaj nas poznaš.“

„Poznam, poznam … in ne poznam.“

Maeve je nagubala čelo.

„Vetropihec, si že slišal za Hadesovo žezlo moči?“

Vetropihec se je zagugal levo, desno.

„Slišal sem … slišal. In tudi videl.“

Njene oči so se razširile.

„Videl si že žezlo moči?“

„Sije … sije kakor sonce.“

„Si ga videl pri čarovniku Titenu?“

„Videl sem … videl. Vetropihec včasih potuje zelo daleč. Marsikaj ve, marsikaj vidi.“

„Zakaj si bil prejle tako jezen?“

„Vetropihec je rad sam … sam.“

„Čuvaš razvaline svetišča?“

„Vetropihec rad v njem počiva.“

„Aha, razumem. Zmotili smo te pri počitku.“

„Vetropihec rad počiva med kamni.“

„Ampak, če si veter, potem res veliko potuješ in veliko veš. Kaj se je zgodilo z svetiščem?“

Vetropihec je naredil v zraku preval.

„Čarovnik ga je uničil.“

Maeve je privzdignila obrvi.

„Čarovnik?“

„Črni čarovnik Titen.“

„Si jezen nanj?“

Vetrni duh je napihnil prozorna lica in naredil nov preval.

„Vetropihec je zelo jezen na črnega čarovnika.“

Maevini lasje so zaplapolali v blagem vetru.

„Pojdi z nami,“ mu je rekla. „Lahko nam pomagaš premagati črnega čarovnika.“

Vetrni duh se je znova zagugal sem in tja.

„Vetropihec je zelo jezen nanj. Uničil mi je dom. Tu sem vedno počival.“

K njima se je prikotrljal Aj.

„Mislil sem, da si odšel od tod,“ je rekel.

Vetropihec je vanj uprl svoj modrikasto steklen pogled.

„Vetropihec je vedno med temi porušenimi zidovi.“

Maeve je dvignila obraz k Aju.

„Vidim, da se poznata,“ je rekla.

Aj je nekajkrat obrnil trup.

„Svoj čas je Vetropihec precej zahajal k nam. Vsepovsod ga je bilo dovolj.“

„Dovolj, dovolj,“ je odvrnil duh vetra. „Še vedno me je tu in tam dovolj.“

„Pa vendar te že dolgo ni bilo v Kamnitih gorah.“

„Eh, Kamnite gore. Tam so zdaj drugi vetrovi.“

„Pozabil si na nas.“

„Eh, pozabil. Vetropihcu ni več do divjanja sem in tja. Utrudil se je.“

„Nisem vedel, da se vetrovi lahko utrudite,“ se je vmešal v pogovor Tartos.

Vetropihec je napihnil obraz.

„Vetropihec je včasih utrujen … zelo utrujen.“

„Zakaj ne odpotuješ k drugim vetrovom? Gotovo ti je včasih, dolgčas.“

„Rad sem sam. Popolnoma sam.“

„Nisi družaben, kajne?“

„Svoj čas sem bil … radoživ. Svoj čas sem bil vihrav.“

„Zdaj ne več.“

„Utrudil sem se.“

„Potem si pa res že častitljivo star.“

Oblakasto telo se je prekopicnilo na glavo in zopet na komaj opazne nožice.

„Star … star kakor sama zemlja.“

K njim se je privrtel Tiar.

„Razglabljate?“ je zašklopotal s trdimi usti.

Vetropih je napihnil lica, da je bil videti kakor kaka velika žoga.

„Kamnitoglavci ste tako radovedni. Že od zore časov naprej.“

Tiarov trup je obmiroval.

„Smo takšni in smo takšni,“ je čisto počasi rekel.

Aj je gledal svoje tri sotovariše, ki so se malček stran odpravljali v stanje mirovanja. Kmalu zatem so postali trije kamniti megaliti.

„Hmmmm,“ je zamomljal. „Vetropihec je staro godrnjalo.“

Duh vetra je zaplesal gor in dol.

„Pa sem, pa sem.“

„Pa bodi!“ Potem je zatrobil v globokem basu. „Ne boste zdaj dremali, bratje. Na pot je treba. Alo!“

Eden od kamnitih pokončnih kamnov se je premaknil.

„Hm, kaj? … Na pot? Že?“

„Že!“

Maeve je pogledala Vetropiha.

„Boš odšel z nami, Vetropih?“

Duh vetra se je zagugal, kakor da leži na nevidni gugalnici.

„Če bom šel, bom šel,“ je zapihljal. „Če pa ne bom šel, pa ne bom šel.“

„Če se ti ne ljubi zdaj, pa pridi za nami.“

Vetropihec se je prekucnil.

„Mogoče bom prišel ... mogoče ne bom prišel.“

„Razmisli.“

„Vetropihec ne bo razmišljal. Vetropihec ve.“

„No prav.“

„Čas je, da se odpravimo naprej,“ je zdaj rekel Tartos.

Maevina suha postava se je premaknila v korak. „Pa zbogom, Vetropihec“

Vetropihec je zalebdel še višje, potem pa prhnil drugam.

Krenili so dalje.

Pozneje jih je pot vodila mimo dveh jezer skozi močvirnat predel. Močvirnik je poznal vse skrite poti in varno jih je vodil mimo vseh pasti. Ko je takole stopal in je vsak njegov korak čmoksnil, sta od njega zapršala vlažna zemlja in kapljice vode.

„Močvirnik se še spominja teh poti,“ je rekel. „Svoje dni sem veliko hodil naokrog.“

„Če si pa starejši od teh jezer,“ je povedala Maeve. „Seveda poznaš vse te poti.“

„Ampak ne glej predolgo v jezera. Tam so Kvarki.“

„Kdo?“

„Kvarki. Bitja vode. Zelo srboriti so, če kdo zmoti njihov mir.“

„Bi nas napadli, če bi se približali jezeru?“

„Potegnili bi te v globine.“

„Oh!“

„Ampak Močvirnika so se že navadili.“

Maeve se je vseeno hotela jezeru bolj približati in si ogledati te Kvarke, vendar jo je Tartos odvrnil od tega.

„Ne bomo te reševali, če te kak Kvark zgrabi,“ ji je dejal.

„Ampak saj ne bi šla povsem do vode,“ se je uprla.

„Ne,“ je ognjevito odkimal. „Ne bomo se po nepotrebnem izpostavljali nevarnosti.“

„Pa nič!“ je malce jezno pihnila.

Vendar se ni vdala.

Pozneje je stekla do jezerca, katerega gladina je mirovala, vsake toliko jo je nakodral veter. Dolgo je strmela v te majčkene valove. Opazovala je ribe, ki so se poganjale proč od obrežja in iskale hrano in mulj, ki je prerasel obrežje.

„Tu ni ničesar,“ je zamomljala.

Že se je zasukala proč od obrežja, ko je za njo močno pljusnilo. Najprej je mislila, da se je iz vode za muho pog-

nala riba, zasukala se je in ostrmela. Vanjo je gledala glava čudne prikazni. Vodno bitje je imelo ploščato glavo polno bodic, izbuljene oči so ždele točno na sredini glave, v obraz je bil rožnat in naguban. Imelo je velikanska usta.

„Kvark?“ je rekla z negotovim glasom.

Kvark se je dvignil malček iz vode, bil je luskinast. Po hrbtu je imel ostre bodice. Imel je roke podobne lovkam.

„Pridi bližje,“ je rekel mil, sanjav glas.

Maeve je odkimala.

„Ne, tu mi je čisto dobro.“

„Se me bojiš?“

„Rada sem v varni razdalji,“ je odgovorila. „Močvirnik me je opozoril, da ste Kvarki nevarni.“

Kvark je zapotegnil velika usta v zapeljiv nasmeh.

„Močvirnik? Močvirnik se vedno huduje nad vsemi.“

„Zakaj?“

„Takšen pač je.“

„Bi me res potegnil v globino?“

Kvark je priplaval malce bližje.

„Prijazna si. Ne bom ti storil žalega.“

„Ne verjamem ti.“

„Pa nič,“ je skomignil z rameni. „Ampak najprej povej, zakaj si tu?“

„Z Tartosom, Hadesovim sinom iščeva pomoč.“

„Hadesov sin je tu?“

„Ja.“

„Hm, ne vidim ga.“

Dvignila je roko in jo zasukala nazaj.

„Tam zadaj je.“

„In zakaj je v tem svetu?“

„Ker išče žezlo moči. Hadesovo žezlo.“

„Prismojena reč.“

„Prismojena?“

„Seveda. Bogovi vedno nekaj hočejo.“

„Ampak žezlo je Hadesovo!“ je vzkliknila. „Čarovnik Titen mu ga je ukradel.“

Kvark se je zavrtel okrog svoje osi.

„Si rekla Titen?“

„Ja, sem.“

„Pred leti je šel tod mimo. Iskal je vhod v drugi svet.“

„Našel ga je … in ukradel Hadesu žezlo moči.“

„Prismojeno, da greš krasti bogovom.“

Kvark je priplaval še malce bližje in se dvignil iz vode. Tedaj je odjeknil Tartosov glas.

„Stoj, kjer si!“

Kvark je štrbunknil nazaj v jezero in jezno udaril z luskinasto plavutjo.

„In kdo si ti, da mi ukazuješ?“

Tartos je stopil k Maeve.

„Tartos sem … Hadesov sin.“

Kvark se je malce pomiril.

„Aha, ti si ta.“

„Kaj?“

„S tole deklico sva malce kramljala o tebi. Žezlo moči iščeš.“

Tartos je pogledal Maeve.

„Nisi me poslušala. Zakaj?“ je vrgel vanjo z očitajočim glasom.

„Ker me je zanimalo, kdo so Kvarki. Zato.“

„Radovednost bi te lahko drago stala.“

Kvark je zavaloval po gladini z lovkastimi rokami.

„Sem res tako nevaren?“

„Molči!“

Kvarku ni bil všeč ton Tartosovega glasu in jezno se je potopil, a se kmalu zatem spet prikazal.

„Zaman se ježiš,“ je rekel. „Nič hudega ji nisem storil.“

„Vendar si nameraval. Videl sem te.“

Kvark je jezno zamahnil z lovkami po gladini.

„Zmotil si naju!“

„Še dobro, da sem vaju.“

K jezeru je pridrsal Močvirnik. Takoj ko je zagledal Kvarka je obstal.

„Kvark!“ je zazemljal.

Kvark se je čisto majčkeno oddaljil.

„Močvirnik? Hm, lepa druščina ste.“

„Lepa, lepa,“ je odvrnil Močvirnik. „Lepa druščina smo.“

„In vsi iščete to žezlo?“

„Vsi,“ je zdajci pribil Tartos.

„Zanimivo,“ je zamomljal Kvark z velikimi usti.

Močvirnik se je prekucnil v jezero. Voda mu je dobro dela.

„Mmmmmm,“ je zamrmral.

„Hej, to je moje jezero!“ je zdaj z zloveščim glasom vzkliknil Kvark. „Najdi si drugega.“

A Močvirnik se ni zmenil zanj. Veselo se je preobračal v vodi.

„Jezero je dovolj veliko za oba,“ je dejal Tartos.

Kvarkove oči so se še bolj izbuljile.

„Kaj pa ti veš?!“

„Vem, kaj vidim.“

„V tem jezeru sem že stoletje dolgo.“

„Nihče ti ga ne misli prevzeti. Malce vljudnosti pa lahko imaš.“

Lovke so jezno vzvalovale.

„Tu mi ne moreš ukazovati.“

Maeve je zavzdihnila.

„Lepa reč! Zdaj se že prepiramo za prazen nič.“

Kvark je zaplaval bližje Maeve.

„Ti si vsaj prijazna,“ je rekel.

„Res je nesmiselno, da se prepiraš Kvark. Tako ali tako bomo odšli.“

Kvark se je potopil in se spet prikazal.

„Saj vas ne odganjam. Rad imam družbo … Tu je tako samotno.“

„Kaj nimaš v jezeru tovarišev?“

„Čisto sam sem.“

„To je pa res osamljeno življenje.“

„Sam si kriv!“ je iz vode zaprhal Močvirnik. „Kolikor vem si doslej vsakega odgnal.“

Kvark je zasukal bodečo glavo.

„Kaj pa ti veš?!“

„Močvirnik marsikaj ve.“

Tartos je postala vse bolj nemiren.

„Oditi moramo,“ je rekel. „Pred nami je še dolga pot.“

Maeve je pokimala.

„Ja, seveda.“

Kvark je iz vode dvignil rožnate roke.

„Spet bom sam.“

„Se boš že znašel,“ mu je odvrnil Tartos, preden se je zasukal. „Pejmo!“

Kvark je usmeril pogled v Maeve.

„Boš še kdaj prišla?“ je vprašal.

Skomignila je rameni.

„Tega pa ne vem.“

„Pridi.“

„Uživaj v jezeru, Kvark.“

Kvark se je veselo zasukal okrog svoje osi.

Močvirnik je počasi lezel na breg. Od njega so tekli curki vode.

„Na pot … na pot,“ je zamomljal samemu sebi.

Potem so zapustili jezersko nabrežino. Odpravili so se naprej.

Kmalu so dosegli reko Srebrna dlan, jo prečkali in se utaborili blizu rečnega obrežja.

Z neba je sijala luna. Še vedno je spominjala na odgriznjen kolut sira. Kamnitoglavci so se odpravili k počitku in obmirovali. Močvirnik se je najprej malce povaljal v reki, potem pa se zlil z pokrajino.

Tartos je iz kamnov naredil krog, zakuril ogenj in nanj nadeval suhega ločja in suhih vej. Ogenj se je poganjal kvišku z ozkimi in dolgimi rdečimi jeziki.

Maeve je v želodcu krulila lakota. Bila je lačna, toda z Tartosom več nista imela hrane.

Ulovila pa nista čez dan ničesar.

„Jutri bomo pri Stavrosu,“ je rekel Tartos.

Maeve je obrnila dlani k ognju.

„Ja bomo. In lahko se bova najedla.“

„Lačna si.“

„Kaj ti nisi?“

„Vzdržal bom.“

Maeve se je zleknila po suhih tleh in si glavo podprla z rokami. Strmela je v temno zvezdnato nebo in bledorumeno luno. Obšlo jo je čudno hrepenenje po domu. Pa ne po domu iz vasi Stiks, ampak po domu, ki je še daleč in zavit v tančico skrivnosti. Ni vedela čemu jo zdaj obhajajo takšne pomisli.

Dvignil se je na komolce.

„Po čem hrepenijo otroci bogov?“ je vprašala in razgibala prijetno tišino.

V Tartosa je zdrsnilo začudenje.

„Po čem hrepenijo otroci bogov?“

„Ja.“

„Ne vem.“

„Mar ti po ničemer ne hrepeniš?“

Tartosu so se skrivnostno zasvetile oči.

„Zakaj te to zanima?“

„Zanima me pač.“

„Te skrivnosti ti ne morem razodeti.“

„Zakaj ne?“

„Ker bi te to zmedlo.“

„Misliš?“

„Vem, Maeve.“

„Pa naj bo po tvoje.“

Zleknila se je nazaj na suho travo in zaprla oči. Kmalu zatem je zaspala.

KJE JE LORDKONA?

IZ KNJIGE MODRA DROGA IN DRUGE ZGODBE

Matjaž Štrancar

<BobiBwanaXI – 21. 4. 2159, 12.20> Na podlagi številnih novih zahtevkov smo v razdelku potovanj odprli novo prilepljeno temo, v kateri lahko težite s svojimi zgodbami s potovanj v preteklost in sprašujete izkušene stare mačke. Zato smo za moderatorja določili poznavalca historičnega portaljenja LordKona, ki tudi sicer dela na Uradu za konsistenco časa Republike Slovenije ter je tudi predsednik slovenskega društva Wikihis. Splošna pravila poznate, v kolikor kaj ni jasno, se obrnite na LordKona.

<Dolgacura25 –21. 4. 2159, 12.25> Super! To smo rabili.

<LordKona – 21. 4. 2159, 12.30> Prosim, da se vzdržujete enovrstičnih prispevkov, ker bodo v bodoče brisani. Poleg tega poskusimo zadržati kakovost te izbe na visoki ravni, da se ne bo zgodilo kot pri konkurenci, kjer je moderator samo še popravljal zgodovino za kreteni.

<Dolgacura25 – 21. 4. 2159, 17.56> Ok, ok. Eno vprašanje. Zakaj potem na uradu dovoljujete vsakemu kretenu, da gre v preteklost in naredi, kar se mu sprdne?

<LordKona – 21. 4. 2159, 18.31> Dovolimo vsakemu, da gre v preteklost, ker v demokraciji tega nimamo pravice prepovedati. Seveda pa sankcioniramo vse, ki zgodovino spremenijo, in jim naložimo plačilo vseh stroškov, ki nastanejo s čiščenjem njegovega sranja. Ker nas je premalo, se zanašamo tudi na prostovoljce Wikihisa, ki jih v glavnem porabimo za čiščenje manjših vandalizmov.

<Jan1888 – 23. 4. 2159, 12.30> Včeraj sem šel v leto 1944 v Vzhodno Prusijo in von Staufenbergu pomagal sestaviti boljšo bombo. Kul, ali kaj?

<Dolgacura25 – 23. 4. 2159, 12.40> Vau. Kateri datum točno je to? Čakaj, se ti pridružim.

<LordKona – 24. 4. 2159, 7.30> Samo kot opozorilo drugim. Dolgocuro25 sem za uha odvlekel nazaj, preden je šel delat škodo, Jan1888 pa je plačal za uspavalo za von Staufenberga in ekipo naših najboljših pirotehnikov. Častili smo tudi izlet v „Banovce". Fantje in dekleta, ne zajebavajte se s preteklostjo.

<Endivija – 25. 4. 2159, 18.59> Torej, a kdo ve, kako bi najlažje ubil Hitlerja?

<Dolgacura25 – 25. 4. 2159, 22.25> Po moje, če ga vržeš iz Orlovega gnezda tik pred vojno. Mogoče lahko prikažeš kot nesrečo.

<LordKona – 26. 4. 2159, 00.02> Ja pa dobro, no. Spet dva šaljivca skrbita, da imam vedno dovolj dela. Dolgacura25 – tebi drugo opozorilo. Endivija pa je bil benan.

<Dolgacura25 – 26. 4. 2159, 11.24> V redu. Ne bit hud. Itak, da hoče vsak noob fentat Hitlerja. Eni so ga že večkrat, jaz ga pa sploh še nisem.

<Antikona – 28.4.2159, 4.10> Pa saj ga ni treba fentat. ☺ Piši mi na zasebna sporočila. ☺

<Endivija2 – 29. 4. 2159, 1.20> Pa kaj ima smisel hodit v preteklost, če ti ne pustijo fentat Hitlerja?

<LordKona – 30. 4. 2159, 16.55> Kaj vam ni jasno? Z neodgovornim poseganjem v preteklost jo lahko spremenite do te mere, da bi sedaj lahko komunicirali samo še s feromoni. Lahko ste srečni, da imamo znanje in prostovoljce, ki čistijo vaše napake in izpade. Ampak vedno manj jih to hoče delat zastonj. Odkar se je lani uparilo pol ustanoviteljev Wikihisa, težko dobimo sredstva od sponzorjev. Saj se nam folk smeji, ker še sami ne znamo poskrbeti zase. Res je, da smo jih večino dobili nazaj, toda še vedno iščemo, kdo je omamil in posilil programerjevo babico na dan pred randijem z njegovim dedkom. Res ni časa, da bi lovili še mladoletne vandale okrog, je preveč resnega kriminala. Poleg tega bi rabil pomočnika tudi za to temo. Res ne morem vse sam.

<Dolgacura25 – 8. 5. 2159, 9.59> Hehe. Evo, končno je prišel moj trenutek. Sem bil zraven, ko je Hitler leta 1905 delal sprejemne izpite za dunajsko akademijo lepih umetnosti. Endivija je ponaredil rezultate sprejemnega izpita in je tako Dolfe doštudiral slikarstvo. Kupil sem dve sliki od njega. A kdo ve, koliko je to tu okrog sedaj vredno?

<EnForXXXer – 9. 5. 2159, 6.45> Uradno nič, ker je prepovedno trgovat z umetninami iz alternativnih svetov. Na črnem trgu pa tudi ne boš kaj dosti dobil, ker je trg zasičen. Itak da je ceneje, če gre vsak sam iskat svojo kopijo alternativne Mone Lize.

<Dolgacura25 – 9.5. 2159, 9.22> No ja. Bom pa obesil v kopalnico. ☺

<LordKona – 10. 5. 2159, 12.33> Ma ne spet. Dolgacura25 – zadnje opozorilo pred izključitvijo, in če te še enkrat srečam na 200 metrov stran od Hitlerja, ti bom kastriral fotra, ko je še v plenice scal. Antikona, tebi opozorilo, ker daješ neprimerne nasvete preko ZS-jev. Endivija – ti se kar skrivaj, ne moreš ubežat razpizdenemu LordKonu …

<Dolgacura25 – 10. 5. 2159, 13.49> A smo malo živčni zadnje čase? Saj ga nisem fental. Sem se samo hotel rokovat z njim. ☺

<LordTotalKoma – 16. 5. 2159, 10.00> Hitlerja ni več. Včeraj sem bil na šolski ekskurziji po poteh prve svetovne vojne in sem videl, kako se je „po nesreči" znašel na trajektoriji plinske granate.

<Dolgacura25 – 16. 5. 2159, 12.25> Yesss!

<nj00bilak – 23. 5. 2159, 12.30> Ej, a kdo ve, kako bi bilo najlažje ubiti fotra od Hitlerja?

<Eena Divja – 23.5. 2159, 12.38> Been there. Done that. Ampak to ni tak zabavno, kot fentat samega Dolfija. ☺

<Eena Divja – 23.5. 2159, 12.45> Fantje, a koga zanima, koliko ga Hitler nese. Imam načrt, kako ga spravit na oktoberfest v letu 11. Rabim še dva pomočnika. Pa nič se ne bojte. Ona mona Kona bo dal mir nekaj časa. ☺

<LordTotalKoma – 1. 6. 2159, 12.30> Kako je šlo? Se mi zdi, da se ti ni posrečilo? Eena divja, a si ti moški ali ženska? Ne morem razbrat iz tvojega pisanja.

<Eena Divja – 1. 6. 2159, 13.48> Ni bilo nobenega za s sabo, bo treba poskusiti naslednje leto. Grem ta čas na pivo s Himlerjem. In te nič ne briga, kaj imam med nogami.

<Dolgacura25 – 8. 6. 2159, 8.25> A je kdo videl LordKona zadnje čase?

<Eena Divja – 8. 6. 2159, 22.20> Lorda koga? ☺

<nj00bilak – 9. 6. 2159, 17.37> Prav ste meli. Fotra od Hitlerja res ni težko fentat. Je pa zato njegov ded pravi kerlc. Šest zamahov z lopato ga je šele spravilo na kolena.

<LordKona – 12. 6. 2159, 18.00> Dovolj mi je vsega. Eno je, če se spravite na Hitlerja, drugo, če se name. Ne samo, da mi nihče noče priskočiti na pomoč, ker ne morem sam tako hitro čistiti za vami, kolikor mi delate štale. Še mojim prednikom ne daste mira. Ducatkrat sem moral posredovati samo zanje in še tolikokrat za Hitlerja v zadnjih dveh mesecih. Proti Eeni Divji sem vložil in dobil tožbo, tako da nima več dostopa do historičnih portalov. Zgodovino lahko gleda samo še po TV. Na up. Dolgacura25 pa nima več dostopa sem, dokler se javno ne opraviči. Naj bo to opozorilo tudi ostalim vročekrvnežem.

<nj00bilak – 12. 6. 2159, 22.31> Ste vedeli, da je tudi deda od LordKona še kar odporen na lopate. Dobro, da sem imel s seboj še fazni daljinski defibrilator.

<Antikona – 12. 6. 2159, 22.39> Aha. Defibrilator je kul. ☺ Fino se obnese tudi na Stalinu.

<Pyrogasmus – 13. 6. 2159, 00.52> Fantje, en nasvet bi prosil. A kdo ve, kako bi pretihotapil brener skozi portal? Hitlerju bi dal malo njegovega židovskega zdravila za poskusit.

<Antikona – 13. 6. 2159, 7.50> Pa saj ga lahko tam kupiš, asshole.

<Strfotr TM TMI – 13. 6. 2159, 9.51> Sram vas bilo. Današnja mladina nima več nobenega spoštovanja do zgodovine. V mojih časih mi na misel ne bi prišlo kaj takega.

<boohoo jonazy – 14. 6. 2159, 7.59> Tiho oldtajmer. Ej, tudi sam nameravam jutri poslat enga firerja pod rušo. Gre kdo z mano?

<Antikona – 14. 6. 2159, 8.50> Postavi se v vrsto, butec.

<BobiBwanaXI – 14. 6. 2159, 16.21> Glede na to, da nam je spet mrknil moderator in nimamo nikogar, ki bi ga nadomeščal, bom to temo zaprl, preden bo povsem zrela za uradne tožbe. Zahvalite se *nj00bilaku*, *endivija* in podobnim cepcem, ki smrdijo po pomanjkanju onegavljenja in zaradi katerih imajo historični portali tako zanič sloves. Zaklepam.

<>

VRNITEV NA DOMAČI SVET

PODOBE PRIHODNOSTI

Vid Pečjak (ekskluzivno za Jašubeg en Jered)

Galaktično vozilo Solaris je prebilo mejo osončja. Drvelo je s hitrostjo 200.000 km na sekundo proti tretjemu planetu od Sonca. Prešlo je Oortov oblak in vstopilo v Kuiperjev pas. Registrator je zabeležil sončni veter in prihod v heliosfero, vendar potniki niso čutili ničesar. Niti postopnega zmanjševanja hitrosti.

»Da ne bomo trčili?« je napol v šali vprašal kapitan Hornovsky. »V tem pasu kar mrgoli nebesnih teles. Mnoga so manjša od kocke sladkorja, a pri tej hitrosti bi nas razbile.«

»Brez skrbi,« je odgovoril navigator Bell. »V tem osončju je več nevarnejših asteroidov.«

Osemčlanska posadka se je zbrala pred ekranom. Štiri žene s svojimi možmi. A ni videla ničesar razen grafikona, ki je kazal moč sončnega vetra.

Organizatorji poleta so se odločili, da pošljejo v vesolje samo poročene pare, ker so domnevali, da bodo tako zmanjšali trenja med moškimi člani posadke. V vozilu je zares vladala solidarnost, če izvzamemo manj pomembna koketiranja med pripadniki obeh spolov.

»Ko pomislim, da je tod bežala nazadnje zemeljska odprava, me prime groza,« je dejala Bellova žena Helena. »Ni vedela, ne kod ne kam. 188 ljudi, Izgubljenih v vesolju.«

»Mislim, da je dobro vedela, kod in kam potuje,« je dejal Bell. »Skušal bom poiskati kakšno večje telo v bližini, da vidite, da nismo tako osamljeni, kot mislite.« je dejal in preusmeril iskalca. Prikazalo se je drobno, a bleščeče nebesno telo. »Sedna,« ga je imenoval navigator in pojasnil, da je tako svetla zaradi ledu, ki prekriva ves planet.

Solaris se je začel hitreje zavirati vožnjo. Postopoma je zavrl na 300 km na sekundo, nato na 200, česar pa posadka ni čutila. V daljavi se je prikazala drobna, svetla, modrikasta pika

»Zemlja,« je dejal navigator Bell, »Zibelka človeštva in končni cilj našega potovanja. Rojstni kraj vseh Hermežanov.«

»Dežela, ki je rodila Aristotela, Aleksandra, Cezarja, Leonarda, Einsteina, Mižeka…« je dodal Filip.

»Dobro si si zapomnil imena,« je dejala zdravnica Karmen. »V šoli si moral imeti odlične ocene. Kaj pa Džinginskana, Hitlerja, Stalina …? Zgodovina jih ne ceni visoko.«

»To so iztrebki zgodovine.«

»Kjer so živa bitja, tam so tudi iztrebki,« ga je zavrnila Karmen.

Bell je povezal ekran z gravitacijskim teleskopom in prikazala se je ploščica. »Zemlja,« so dahnili gledalci. Videle so se modre, zelene in sive lise.

»Morje, rastline in gore s puščavami. Tam je Amerika,« je pokazal Filip v daljavo.

»Ti pa veš,« se je razhudila Marja. »Pa ne znaš imenovati niti najdaljše reke na rojstnem Hermesu.«

»Seveda jo znam. Donava.«

»Donava je reka na Zemlji.«

»Tudi na Hermesu. Kmalu bomo videli zemeljsko Donavo.«

* * * * *

S takimi razgovori je mineval čas, včasih pa je kdo od posadke vključil internet in skušal zvedeti čim več podatkov o Zemlji. Toda zaradi večletnega potovanja so bile novice zastarele.

»Poglejte, poglejte,« si je pridušala Zvezdana, »v dvaindvajsetem stoletju so še vihrale vojne!«

»Še v triindvajsetem!« se je oglasil Pavle Potokar, ki kar ni mogel verjeti naivnim ženskam. »Triindvajseto stoletje je naredilo več škode kot vsa prejšnja stoletja skupaj. Nemara so se prebivalci prav zaradi vojn poslej držali končnega mirovnega sporazuma. »

Solaris se je hitro bližal Zemlji. Potniki so z golimi očmi razločili morje in kopno, gore in doline, puščave in zelene pasove. Mimo je švignilo ogromno svetlo telo. Gledalci so osupnili.

»Luna,« je dejal Bell, Pavle pa je zapel: »Luna, luna bela, vrh gore se dela, da boš Lenco vzela, ker prav nič ne dela, ker prav nič se ne uči, čakaj, čakaj Lenca ti.«

»Znaš vse to, česar ne potrebuješ,« je užaljeno dejala Helena.

»Kdo pa ve, kaj vse bomo potrebovali?«se je oglasil Filip, njegova žena Meri pa je naštela: »Razdalja od Lune do Zemlje znaša 384.400 kilometrov, premer 3476 kilometrov in masa 7,35 kilogramov.«

Na Zemlji so se že razločile obale, reke, doline, le mest ni bilo videti. Geograf Filip je osvetlil zemljevid.

»Vse se je spremenilo. Morja so večja, marsikje je voda zalila kopno, razdalje so se skrajšale … težko se bomo znašli.«

»Kje naj pristanemo?« je vprašal Hornovsky.

»Tam, kjer je čim manj zelenja, »je odgovoril Bell.

Izbrali so sivo zaplato sredi gozdov. Filip je povedal, da so blizu nekdanjega milijonskega mesta Rim na Apeninskem polotoku. A zdaj to ni bil več polotok, temveč otok.

* * * * *

Še dvakrat so zaokrožili planet, nato so pristali. Piš je dvignil oblak prahu in metrske skale so se kotrljale na vse strani. Grmičasta ploščad pa je bila prazna. Nihče jim ni zaželel dobrodošlice, kot so jo pričakovali v upanju, da je nekaj ljudi, ki so bili ostali na Zemlji, preživelo in se ohranilo do današnjice. Utaborili so se kar zraven plovila, da so imeli prtljago pri roki. Ponoči jih je prebudil robotski stražar z imenom Duck.

»Kaj pa je?« je vprašal Hornovsky.

»Nekdo se plazi okoli taborišča,« je odgovoril Duck.

In čeravno je bil njihov robot vrhunec robotske tehnologije na Hermesu, ni ugotovil, kdo jim krati nočni mir. Spraševali so ga: »Si videl ljudi v bližini? Kaj pa živali? Si slišal nevihto? Veter? Morske valove?« Robot je odgovarjal: »Ne vem. Imam premalo podatkov.«

Zjutraj pa so se zgrozili. Njihova oprema je ležala razmetana po tleh, blago raztrgan, leseni deli pa odlomljeni. Hornovsky je začel kričati na robota, Pavle pa mu je predlagal, naj rajši kriči na kobilico, ki se je zibala na travnati bilki.

»Učinek bo enak. Nihče od njiju ne razume, zakaj rohniš.«

Izkrcali so zložljivi helikoper Bumbar ter po več urah robotanja, vijačenja in znojenja poleteli v vis. Ker jim je manjkala energija, so sestavili majhno, prenosno sončno elektrarno. Čakali so ves dan, da se je napolnila z električnim tokom.

Zjutraj so se odpravili na pot. Le Meri je ostala, da varuje tabor. Stopicali so po mehkih tleh, polnih igličevja in suhega listja, prečkali potoček in zašli v močvirju, poraslem z gostim grmičevjem.

»Kam si nas pa zapeljal?« se je Pavle pritoževal Bumbarju, ki je izbral smer.

»Kdo pa je vedel, da je tod močvirje?« se je oglasil Filip in lopnil z dlanjo po komarju, ki mu je prilepil na vrat. »Vsepovsod mrgoli golazni.« Sklonil se je in prijel majhnega kožokrilca. »Poglejte, te žuželke pri nas na Hermesu ne letajo okoli. Jih nimamo. Očitno je šel tukaj razvoj drugo pot.«

»Misliš, da nas bodo napadli dinozavri?« je porogljivo vprašal Pavle. »Ali pa jamski medvedi, sabljasti tigri ali druga zemeljska svojat. Morda ljudožerski deževniki?«

Potniki so se zasmejali. Pavle je bil velik šaljivec in jim je pogosto postregel s takimi prispodobami. Prispeli so do vrtače, nastlane s skalami in porasle z grmovjem. Na dnu lijaka so zagledali kosmate in plečate ljudi z nizkim čelom in brez koščene brade.

»Mejduš!« je vzkliknil Pavle.

Ko so nenavadna človeška bitja zagledala raziskovalce s Solarisa, so zavreščala in se razbežala na vse strani. Zaradi grmovja jim ni bilo mogoče slediti z očmi, avtomatični sledilec pa je bil zaprt v ročni torbi Hornovskega. Le Zvezdana je bila dovolj hitra in je sprožila kamero.

»Kaj pa so to?« je vzkliknila Helena.

»Ljudje, ki niso ljudje,« je odgovoril Pavle. »Ali vam nisem rekel, da živijo tukaj medvedji ljudje? Homo medvedicus.«

»Neandertalci,« ga je zavrnil Hornovski »Ali pa še starejši Homo Erectusi.«

»Nemogoče. Izumrli so pred več kot stotisoč leti.«

Spogledali so se. Buljili so v Zvezdanino sliko in ponavljali: »Neandertalci. Kdo bi si mislil.«

Filip je menil, da so Sapiensi izumrli, potem pa so se njim sorodne opice ponovno razvile v arhaične oblike. Pavle pa je dejal, da so nakaze pripeljali na Zemljo veso-

ljci iz kakega nam neznanega planeta.

»Zakaj?« je vprašal Bell.

»Morda so kaznjenci, ki so jih izključili iz svojega sveta. Ali niso na Zemlji prav kaznjenci naselili Avstralijo?«

»Jaz imam drugačno razlago,« je dejal Hornovsky. Se spomnite, kako so nas na poti skozi vesolje v nekem trenutku stresli električni sunki, nakar je odpovedal tok po vsem vozilu. Čez hip je prišel tok nazaj. Nikoli nismo odkrili, kaj se je zgodilo, čeprav sem že takrat menil, da smo presekali vesoljsko struno. To so ostanki vesolja, kakršno je bilo pred milijoni ali milijardami let. Vsako telo, ki jo preseka, se povrne v preteklost. Imeli smo srečo, da smo tako hitro zdrknili skozi, sicer bi se vrnili v dobo dinozavrov ali čas nastajanja Zemlje.«

»Ne verjamem,« je dejal Pavle. »To bi se dogodilo le plovilu, ne pa bližnjim planetom in morda vsej galaksiji. Ali se nisi nekoč ukvarjal z znanstveno fantastiko?«

»Napisal sem knjigo Kako se je začelo, je odgovoril Hornovsky, »kar pa ni bila fantastika in je od tedaj preteklo že veliko vode.«

Sklenili so, da bodo skušali enega od Arhajikov ujeti in ga prepeljati na Hermesa. Ker pa so se razbežali, so se zgodaj zjutraj vrnili k vrtači. A jih ni bilo. Naperili so v kotlino elektronskega iskalca, ki pa ni odkril nobenega toplokrvnega bitja. Nato so se podali po klancu navzdol. Niso prišli niti do dna, ko se je Heleni nenadoma vdrlo pod nogami, nakar je jim je izginila izpred oči. Raziskovalci so za hip videli njene prestrašene oči in pritajen vzklik.Najbolj pa je bil prizadet njen mož Bell. Skakal je kot zver po kotlini in kričal:

»Helena! Helena! Kje si?«

Tedaj se je iz vseh strani vsula nanje toča kamenja. Trije iskalci so bili takoj ranjeni. Kamenje je bilo debelo in grobo in deževalo je tako na gosto, da se mu ni bilo mogoče umikati. Preostali iskalci so začeli bežati navzgor, le Bell je ostal na dnu in klical svojo Heleno.

Zasopli so prispeli na rob vrtače. »Saj se bomo vrnili in poiskali Heleno,« je dejal Hornovsky. »Toda najprej moramo v tabor po elektronskega iskalca in lasersko orožje. Ne bomo je pustili na cedilu. Obljubljam.«

Bell se je hotel nemudoma vrniti v vrtačo, a so ga drugi pregovorili, da morajo najprej po orožje. Nazadnje se je vdal in zatrdil:« Bogve, kaj počenjajo z njo. Nazadnje jo posiljujejo in mučijo, tako kot primitivci vedo in znajo. Bojda so vesoljke zelo privlačne zanje.««

Nihče mu ni odgovoril. Stekli so k vesoljskemu vozilu in poiskali orožje: laserske puške, ročne bombe in ognjemetalec.

»Najbrž so jo že odvlekli v kakšno skrivališče,« je sopel Bell, ki ni bila vajen teči po kamnitih tleh. »Iz jame so jo spravili ven skozi rov, pa na plan, in potem v svojo votlino. Tam se nad njo izživljajo.«

»Misliš, da so začeli kopati jamo in rov, ker so vnaprej vedeli, da bomo takoj po prihodu pogledali v vrtačo,« je godrnjal Pavle.

»Ne verjamem.«

»Take zverine nimajo nobenega obzira,« je dejala Karmen.

»Še dobro, da niso ujeli tebe,« je odgovoril Pavle. »Njim je vseeno, koga ugrabijo, samo da je ženska.«

»Pohotni divjaki!« je dodala Zvezdana. »Gotovo jo posiljujejo. Grozno! Moramo jo čim prej rešiti.«

Dosegli so vrtačo in se previdno spustili vanjo. Luknja je bila prazna. Noben rov ni peljal iz nje.Na tleh so našli Helenin robček, sledi Heleninega čeveljčka in stopala.«

»Eden od njih je bil gotovo skrit v jami in ko je ona padla, jo je ujel. Mi smo se pa zaradi kamenja umaknili,« je rekel Hornovsky. »To je bila napaka.«

»Napaka, da, napaka!« se je zadrl Bell. »Hotel sem se vrniti v vrtačo, pa ste mi preprečili! Zato ste krivi!«

»Našli jo bomo,« je dejal Hornovsky. »Imamo učinkovite iskalne inštrumente in ni vrag, da je ne odkrijemo. Primitivni Neandertalci nas ne bomo vlekli za nos!«

Hodili so čez grmovja in praproti, mimo orjaških dreves, a zaman. Zdelo se je, kot da bi se ugrabitelji in njihova žrtev vdrli v zemljo. Na poti so odkrivali starinske in napol porušene zidove nekdanjih hiš. Šli so celo mimo razvalin nekakšnega nebotičnika. Tako so jo iskali več dni. Četrtega dne je Hornovsky rekel:

»Kaj pa zdaj? Bomo še kar naprej hodili po tej razrašČeni planjavi?«

»Jaz jo bom iskal, pa čeprav do sodnega dne,« je odločno rekel Bell.

»Svojega človeka ne smemo pod nobenim pogojem pustiti na cedilu. Tako piše tudi v priročniku,« je dodal Hornovsky.

Nenadoma so naleteli na kamnito steno, ki se je strmo spuščala v globino. Ustavili so se. Pavle je spustil velik kamen navzdol. Zabobnelo je in čez nekaj sekund prenehalo bobneti.

»Več kot sto metrov,« je presodil. »Neandertalci se skrivajo v votlinah. V tej steni mora biti tudi njihova votlina.«

A je niso našli. Videli pa so dve osebi, ki sta tekli skozi gozd in Bell je sprožil bazuko ter ju zadel. Bila sta povsem razmesarjena.

»Gotovo imajo kje v bližini skrivališča,« je menil Hornovsky. »Pregledali bomo steno.«

A ni bilo treba. Na jasi so zagledali Neandertalce, ki so se brž razbežali na vse strani. Med njimi je bila tudi Helena.

»Stojte!« je zakričala proti njim.

»Ne streljajte! Pustite jih, da zbežijo!«

Približala se jim je. Bila je prav taka, kot so jo poznali, le njena vesoljska obleka je bila strgana in zamazana, gledala je prestrašeno.

»Ali te niso posiljevali?« je vprašal Bell.

»Kaj pa še! Neee!« je zatrdila Helena.

»Imeli so me za boginjo. Dolgo smo hodili po gozdni stezi, dva Neandija pred menoj in trije za menoj. Nisem vedela, kaj naj storim, in sem prižgala komunikator. Slišala se je neka popevka, nekdo pa je nekaj blebetal.«

»Zakaj nisi poklicala nas?«

»Hotela sem odkriti, kam me peljejo, kje in kako živijo. Saj smo prišli zato sem, ali ne? Spremljevalci niso bili

nesramni ali napadalni, niti pretipali me niso. Ko je zadonela pesem, so popadali po tleh in začeli mahali z rokami. V brlogu so me posadili na kamnit prestol, se mi klanjali in mahali z rokami. Prinesli so mi hrano, nekakšno pečeno divjačino. Cmokaje so jo požirali, jaz pa se je nisem dotaknila, ker je smrdela kot mrhovina.

»Saj je tudi bila mrhovina!« je pripomnil Pavle.

»Arhaični junaki jedo mrhovino, ker nimajo hladilnikov in zamrzovalnikov. Tisti, ki živijo bolj na jugu, niti snega in ledu.«

»Vpili so 'Kale alala!' Ni dvoma, da so me imeli za boginjo. Eden od pa mi je podaril rožo. Poglejte.« Pokazala je cvet, ki ga je držala v roki.

»Tukajšnji Neandertalci so kavalirji,« je dodala. Niso živi hladilniki kot vi. Govorili niso, čeprav so brbrali nerazumljive glasove. Zapomnila sem si: »Kale, kale kuku lele!«

»Bogve, kaj pomenijo?« je dejal Filip.

»Nemara boga ali boginjo,« je menil Hornovsky.

Vrnili so se k mrtvima Neandertalcema. Obračali so ju na vse strani, bila sta moški in ženska.

»Vidiš, taki so bili tvoji predniki,« se je pošalil Pavle in namignil Zvezdani. »Nobene obleke, povsod samo dlaka.«

Hornovsky je menil, da bi morali enega zamrzniti in odpeljati s seboj na Hermesa, kjer bi ga analizirali in vtaknili v muzej. Vendar je bila Helena proti.

»Oni pokopujejo svoje mrtve,« je dejala. »Imajo grobove. Niso živali, kot morda misliš.«

Karmen si je natančno ogledala trupli. Pretipala ju je čez in čez ter zarezala v mišico.

»Ljudje so,« je dejala. »Čeprav drugačni od nas.«

Na Helenin predlog niso nobenega odnesli v vesoljsko vozilo, odrezali so samo nekaj kože in mišice. »Mislim, da bomo oboji zadovoljni. Analiza DNA bo pokazala, koliko sta si naši vrsti v sorodu.«

»Ali niso Neandertalci naši predniki?«

»Znanstveniki mislijo, da verjetno niso, čeprav oboji izviramo iz enake zgodnejše vrste, Homo Erectusa.«

»Poznam ljudi, ki so jim podobni,« se je oglasil Pavle.

»Ti vedno vse veš,« ga je zavrnila Zvezdana. »Že na Hermesu si trobil naokoli, da obstaja veliko vrst ljudi, nas pa si imenoval Homo Sapiens Prelestus. Imaš se za vzvišenega. Čas je, da se zaveš, da si samo eden od Sapiensov. Ali pa ne. Sapiens pomeni razumni, kar pa pri tebi pogrešam«

»Ne briga nas vajin zakonski spor,« se je vmešal Filip. »Toda na potovanju in na Zemlji bi morala upoštevati tudi nas, sopotnike. Pogodbo sta podpisala.«

Helena je predlagala, naj pustijo Neandertalce poslej pri miru.

»Ljudje so,« je poudarjala.«Čutijo tako kot mi.«

* * * * *

Še istega večera je vesoljsko vozilo zapustilo Zemljo. Potniki skorajda niso govorili. Vsak pri sebi je premleval izkušnjo. Ni in ni jim šlo v glavo, da so na Zemlji ostali samo ljudje ki jih takrat, ko so se njihovi predniki odpravili iskat nov svet, še ni bilo. Kljub temu niso nehali premlevati, od kod neandertalci na Zemlji.

»Domnevam, da so se opice ponovno razvile v bitja, podobna Neandertalcem,« se je oglasila Zvezdana.

»Tudi opice so že zdavnaj izumrle. V Arhivu sem odkril, da so Zemljani tik pred pobegom v vesolje klonirali ostanke Neandertalca. Ti pa so njihovi potomci,« je dejal Filip.

»Kaj pa če so prišli iz vesolja?«

»Beži, beži! Neandertalci naj bi prišli iz vesolja? Saj še govoriti ne znajo,« je pribil Hornovsky.

»Morda pa so jih privedli kot delavno silo kakšni inteligentni vesoljci, ki so kasneje izumrli, Neandertalci pa so ostali.«

»Zanimiva misel,« je rekel Hornovsky, »a tega ne bomo nikoli zanesljivo odkrili.«

<>

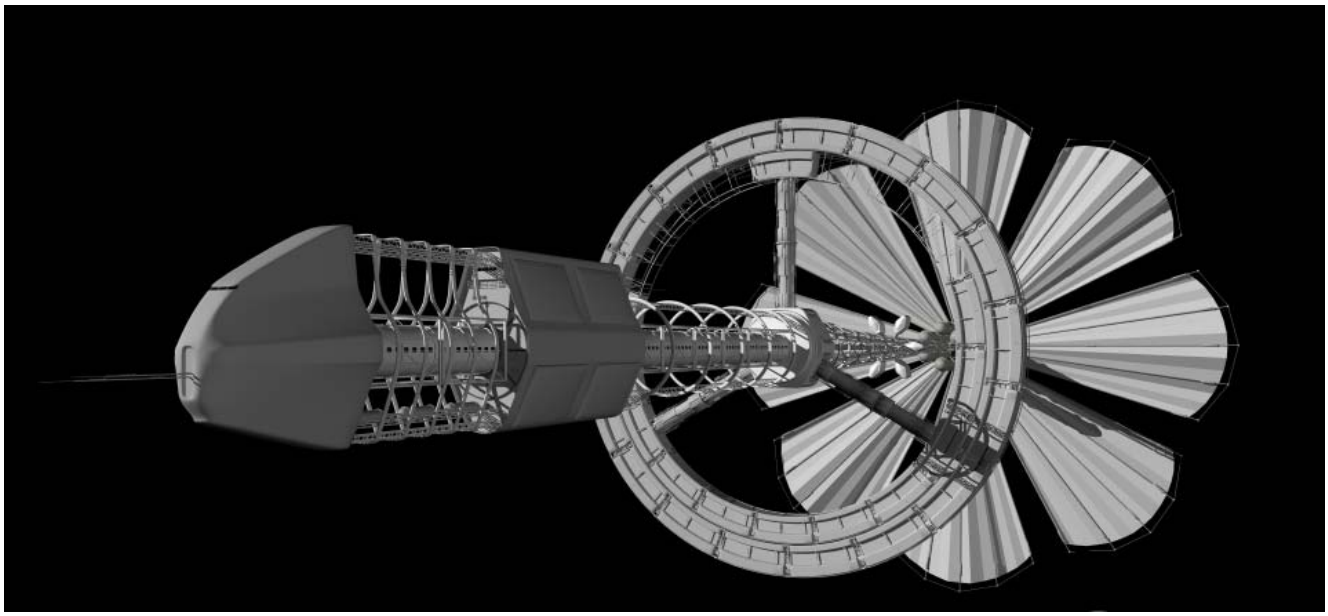

PREGLED LETNIKA 5 / LETO 2012

Štiri številke od 22 do 25 in dve posebni izdaji - EUROCON Zagreb SLO in ENG

UVODNIK

- Konca sveta ne poskušajte delati doma, BEK 22/3
- Temna stran slovenske književne krajine, BEX EKS/3
- Dark Side of Slovenian Literature (p. Kolenik), BEX EXE/3
- Uvodna kraja pasovne širine, BEK 23/3
- Pišite!, BEK 24/3
- Preživeli smo apokalipso, BEK 25/3

NOVICE SPEKULATIVNE

- 27. slovenski knjižni sejem, 22/4
- Knjiga Oprostite vaše življenje ne obstaja, 22/4
- V letu 2011 izšlo po COBISSu, 22/5
- Pesnica Neža Maurer, 22/6
- Premiera filma Iron Sky, 22/6
- Najava Eurocon 2012 Zagreb, 22/7
- Poročilo s festivala Fabula, 23/4
- Knjiga Varuhi(4) - Potovanje k cilju, 23/4
- Poročilo s prvega večera Drugotnosti, 23/5
- Miha Remec ima novo spletno stran, 23/6
- Martin Vavpotič objavil svojo novelo na Amazonu, 23/6
- Bogastvo na asteroidih, 23/6
- Razstava Zvitorepec, Lakotnik in Trdonja se vračajo domov, 23/7
- Douglas Adams: zabava za navidezni 60. rojstni dan, 23/7
- Google Glas - očala na kubik, 23/7
- Kratke novice iz filmskega sveta, 23/7
- Grossman, 24/4
- Novo pri Ph-Red, 24/4
- Tin Tin je vreden 1,3 milijona evrov, 24/5
- KSEVT, 24/5
- COBISS, prva polovica 2012, 24/5
- Avatar 2, 3 in 4, 24/6
- O življenju, vesolju in sploh vsem, 24/6, 25/5
- Umrl je Boris Natanovič Strugackij, 25/4
- Fanzin Jashubeg en Jered v angleščini, 25/4
- Hobit na filmu, 25/4

POROČAMO

- Misija Eurocon 2012 Zagreb, BEK EKS/4-7
- Znova v šolskih klopeh, Martin Vavpotič EKS/8
- Iskalci poti, znova, JIV EKS/9
- GOH (častni gostje), BEK EKS/10-14
- Con-trivia, ANI EKS/15
- Tea Pećnik in beebit, BEK EKS/16
- European SF Society, ANI EKS/17
- Foto Sesion, EKS/18
- Mission Eurocon 2012 ZG (p. Katja Bergles), BEK EXE/4-7
- Once More in a Lecture Hall (p. Martin Vavpotič), Martin Vavpotič EXE/8
- Pathfinders, replay (p. Martin Vavpotič), JIV EXE/9
- GOHs (p. Martin Vavpotič), BEK EXE/10-14
- CON-trivia (p. Martin Vavpotič), ANI EXE/15
- Photo Session, EXE/16, 17
- Istrakon 2012, poročali JIV, BEK, ANI 23/8-10
- Eurocon 2012 Zagreb (kratko poročilo), ANI 23/10, 11
- Hudi mački (8. Grossmannov festival), ANI 24/8, 9
- 'Efefkastični' Pazin, BEK 24/10-12
- Sončni Liburnicon, Opatija, JIV 24/13
- SI.CON 2012, misija slovenska kovencija, BEK 25/6-9
- ZFF ilustratorji na SI.CON 2012, ANI 25/10, 11

FILMI, KINO, DVD

- Vitez in sitnež (Your Highness), BEK 22/8
- Odklenjen (Limitless), BEK 22/9
- Bojna ladja (Battleship), BEK EKS/22, 23; BEK EXE/22,23
- Lovec na trole (Trolljegeren), BEK EKS/24, BEK EXE/21
- John Carter (John Carter), BEK 23/12
- Nesmrtni (Immortals), BEK 23/13
- Podzemje: prebujenje (Underworld: Awakening), BEK 23/14
- Bes Titanov (Wrath of the Titans), BEK 23/15
- Jekleno nebo (Iron Sky), BEK 23/16, 17
- Najstrašnejša noč (The Darkest Hour), BEK 24/14
- V imenu kralja (In the Name of the King), BEK 24/15
- Kronika (Chronicle), BEK 24/16
- Igra prestolov (Game of Thrones), BEK 24/17
- Apollo 18 (Apollo 18), BEK 25/12
- Nibelunški prstan (Curse of the Ring), BEK 25/13
- Nevidno zlo—povračilo (Resident Evil—Retribution), BEK 25/14
- Konan Barbar (Conan the Barbarian), BEK, 25/15

PREBRANO ZA VAS

- Terry Pratchett in Neil Gaiman: Dobra znamenja, BEK 22/10
- Dr. Zoran Živković: Dvanajst zbirk in čajnica, BEK 22/11
- Tanja Mencin: Varuhi - Viharna princeza, BEK 22/13, 14
- Bojan Ekselenski: Vitezi in Čarovniki (2) - Indigo novi svet, ANI EKS/25
- Miha Remec: Mitrejin koder, BEK 23/20
- George R.R. Martin: Pesmi ledu in ognja - Igra prestolov, BEK 24/20, 21
- Sarah Jerebic: Kraljestvo noči, BEK 24/21, 22
- Aleš Oblak: Hiša dobrih Gospodov, ANI 24/24

NOVOPEČENI

- Nejc Kavka: Spopad Frenglov, ocenil BEK 22/28, 25/24
- Majda Arhnauer Subašič: V iskanju navdiha, ocenil BEK 25/37

PRVI POGLED NA ...

- Vitezi in Čarovniki(2): Indigo novi svet, ANI 22/18,19
- Knights & Wizards(2): indigo New World, ANI EXE/24,25
- Vitezi in Čarovniki: Votlina skrivnosti, ANI 25/20, 21
- Zvezdni prah 2012, letni zbir slovenske fikcije, ANI 25/22, 23

RETROMANIJA

- Total Recall (1990), ANI 24/18, 19
- Moje ime je Bond, James Bond, ANI 25/16-19

NOSTALGIJA

- Smiljan Rozman: Čudežni pisalni strojček, ANI 22/17
- Miki Muster: Zvitorepec in drugi, ANI 23/21

PORTRETI

- Tanja Mencin in Varuhi, BEK 22/12
- Aleš Oblak: dobitnik ESFS nagrade, pripravili Aleš Oblak, Quattro, BEK in ANI 22/22, 23

Opomba:
*22/4 = JeJ številka 22, stran 4 * EKS = posebna številka slovenska * EXE = posebna številka angleška * p. = prevod*
*JIV = Jani Ivanuša * BEK = Bojan Ekselenski * MRS = Mara R. Sirako * AML = Amedeja M. Ličen * ANI = Andrej Ivanuša*

PREGLED LETNIKA 5 / LETO 2012

Štiri številke od 22 do 25 in dve posebni izdaji - EUROCON Zagreb SLO in ENG

INTERVJUJI

- Tanja Mencin, pogovor vodil BEK 22/15, 16
- Tim Powers, pogovor vodil BEK EKS/19-21
- Tim Powers (p. Martin Vavpotič), by BEK EXE/18-20
- Sarah Jerebic, BEK 24/28, 29
- Zeuss Bezany alias Vinko Škraban—zaznavanje energije, ANI 25/25-27

POGLEDI

- Fundacija Isaaca Asimova, BEK 22/22-25
- Metropolis in Fritz Lang, ANI 23/24-27
- Zakaj potrebujemo društvo ustvarjalcev, BEK 24/25
- Legenda o sanjelovcu, ANI 24/26, 27
- Mavgli, deček iz džungle (Joseph Rudyard Kipling, portret), ANI 25/28, 29

IZOBRAŽEVANJE

- Andrej Ivanuša: Filmske medzvezdnice (1), 22/24-27
- Bojan Ekselenski: Od ideje do fantazijske knjige, 23/28-33
- Andrej Ivanuša: Filmske medzvezdnice (2) - Star Trek, 23/34-37
- Andrej Ivanuša: Filmske medzvezdnice (3) - najgrša in najbolj resnična, 24/30-34
- Andrej Ivanuša: Filmske medzvezdnice (4) - najboljše iz Star Wars, 25/30-35

PESMI

- Edo Rodošek: Edino prava resnica, 24/47
- Joseph Rudyard Kipling: Cold Iron (Železo hladno, p. ANI), 25/47

DRAŽILNIK

- Nejc Kavka: Spopad Frenglov, 22/29-33
- Mara R. Sirako: Mag in Mafalda, 22/34-37
- Bojan Ekselenski: Votlina skrivnosti (11. pogl.), 22/38-43
- Martin Vavpotič: Bojevnik zobatega kolesa, EKS/26, EXE/26
- Bojan Ekselenski: Votlina skrivnosti (12. pogl.), 23/38-41
- Tanja Mencin: Vampirjeva izpoved, 24/34, 35

ZGODBE

- Andrej Ivanuša: Uvideni svet, 22/44, 45
- Amedeja M. Ličen: Plečnikovo zadnje pismu Janu Koteri, 22/46, 47
- Andrej Ivanuša: Šemačkino jutro, EKS/27, Nocat Morning, EXE/27
- Vid Pečjak: Trije tenorji, EKS/28, 29
- Frank Roger: Smrtna nevarnost (prevod iz angleščine BEK), EKS/30, 31, EXE/30, 31
- Bojan Ekselenski: Time Credit, EXE/28, 29
- Andrej Ivanuša: Danes ni torek, 23/42, 43
- Tine Kolenik: Odpirači za konzerve, 23/44, 45
- Andrej Ivanuša: Vile, 24/36
- Andrej Ivanuša: Nanah je bil zvit, 24/37
- Andrej Ivanuša: Knjiga prednikov, 24/37
- Vid Pečjak: Gospod Nikdo, 24/38, 29
- Edo Rodošek: Cirkus, 24/40-45
- Bojan Ekselenski: Zvezdni otrok, 24/45, 46
- Miha Mazzini: Vstajenje, 25/36
- Majda Arhnauer Subašič: V iskanju navdiha, 25/36, 37
- Vid Pečjak: Podobe prihodnosti - Štampiljki, 25/28, 39
- Vid Pečjak: Podobe prihodnosti - Kmetija 1267B, 25/40, 41
- Andrej Ivanuša: Stražarnica, 25/41-46

PLANET HUMORJA

- JEJ 22/7
- JEJ 24/7

ZADNJA STRAN

- 3D robnik—Star Wars, BEK 22/48
- Vabilo na 1.st SI.CON 2012 CELJE, EKS/32, EXE/32
- Razpis za Drejčkove nagrade, 23/48
- Vabilo na 1.st SI.CON 2012 CELJE, 24/48
- V znamenju hladne suše, BEK 25/48

RAZNO

- Društvo Zvezdni prah se predstavi; 24/23

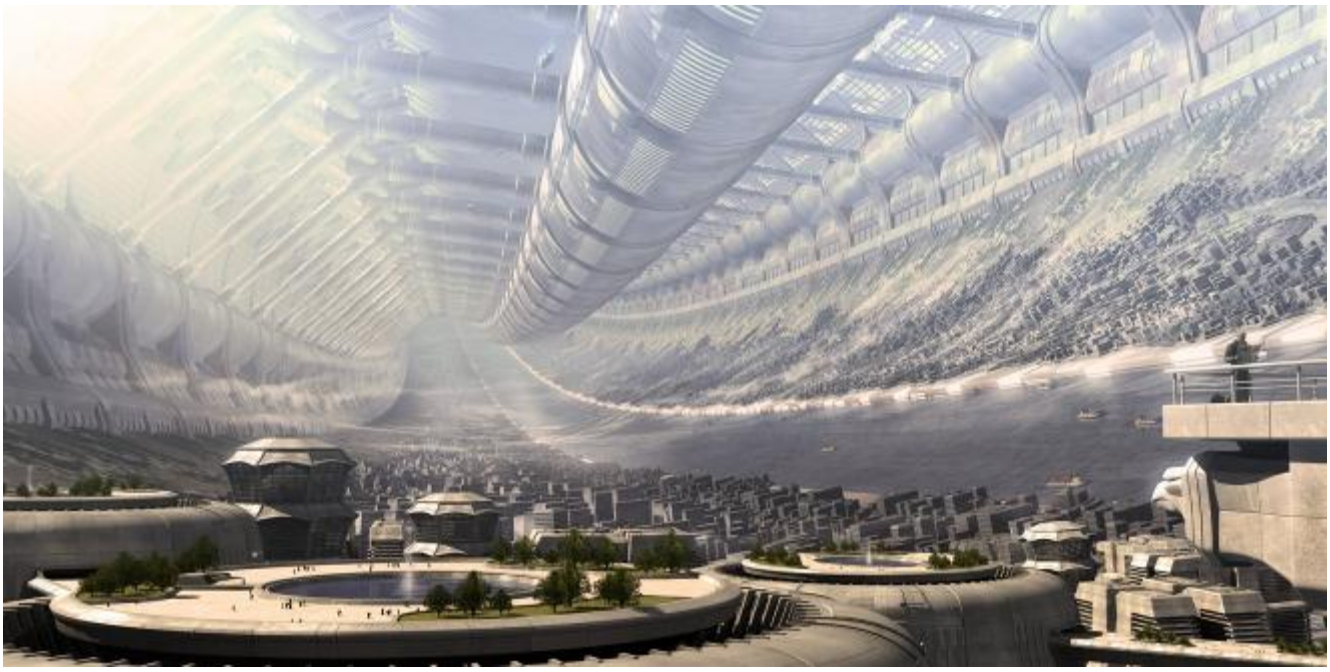

Jašubeg en Jered

novice iz Drugotnosti

VITEZI IN ČAROVNIKI
www.vitezicarovniki.com

JAŠUBEG EN JERED
NOVICE IZ DRUGOTNOSTI
www.drugotnost.si

DRUŠTVO ZVEZDNI PRAH
www.zvezdni-prah.si

DRUŠTVO PRIZMA
www.prizma.si

TOLKIENOVO DRUŠTVO GIL-GALAD
www.drustvogil-galad.si

FUTURUM
www.futurum.si

VODNIK PO ZF
vodnik-zf.info

MARA R. SIRAKO
www.marasirako.info

MARTIN VAVPOTIČ
martinvavpotic.wordpress.com

BOJAN EKSELENSKI
www.pisatelj.net

ANDREJ IVANUŠA
www.andros.si

MIHA REMEC
www.miha.remec.si

MIHA MAZZINI
mihamazzini.com

MIKI MUSTER
www.muster.si

IVAN SIVEC
www.ivan.sivec.net

VID LEGRADIČ
www.vtine.org/nr.html

SLOVENSKA WIKIPEDIJA
sl.wikipedia.org/wiki/
Slovenska_znanstvena_fantastika

ZADNJA STRAN

V letu 2012 je pri nas po podatkih iz COBISS izšlo le 14 del domačih avtorjev, ki so jih bibliotekarji NUK označili kot ''(znanstveno) fantastična proza'', in dva ponatisa. Seznam obsega le tista dela, ki so označena kot knjiga. V kolikor določeni romani niso bili ocenjeni na straneh našega fanzina, jih bomo pregledali v naslednjih številkah. Vabimo pa tudi vas, da napišete sami kakšno mennje o slovenskih avtorjih in delih.

1. **Godec Schmidt, Jelka: Potovalnik** * Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012 * 254 str.; ilustr.; 21 cm * ISBN 978-961-01-2244-9
2. **Gombač, Žiga: Kompanjoni in bojevniki časa** * Ljubljana: Mladika, 2012 * 176 str.; 21 cm * ISBN 978-961-205-184-6
3. **Več avtorjev: Zvezdni prah 2012 - letni zbir slovenske fikcije** * Maribor: Društvo Zvezdni prah, 2012 * 238 str.; 20 cm * ISBN 978-961-269-817-1
4. **Ekselenski, Bojan: Vitezi in čarovniki - Votlina skrivnosti** * Maribor: Pro-Andy, 2012 * 223 str.; 22 cm * ISBN 978-961-93373-0-
5. **Vitas, Marko: 2084** * Borovnica: samozaložba, 2012 * 118 str.; 21 cm * ISBN 978-961-276-541-5
6. **Artiček, Daniel: Kozjansko morje - futuristični roman o Slivniškem jezeru** * Kamnik: samozal., 2012 * 200 str.; 22 cm * ISBN 978-961-91908-3-8
7. **Barši Palmić, Hana: Nokranka** * Bevke: Smar-team, 2012 * 208 str.; ilustr.; 21 cm * ISBN 978-961-6875-85-1
8. **Hren, Gaja: Pokora Luciferjevega odposlanca** * Ljubljana: Ekslibris, 2012 * 191 str.; 18 cm * ISBN 978-961-6838-38-2
9. **Nanevska Đuričić, Natalija: Otroci Avalona** * Bled: Ph RED, 2012 * 424 str.; 24 cm * ISBN 978-961-6849-04-3 (trda vezava), ISBN 978-961-6849-06-7 (broširano)
10. **Osojnik, Iztok: Svinje letijo v nebo** * Vnanje Gorice : Kulturno-umetniško društvo Police Dubove, 2012 * 175 str.; 20 cm * ISBN 978-961-92946-9-7
11. **Žorž, Danila: Čarni angel** * Bled: Ph RED, 2012 * 443 str.; 24 cm * ISBN 978-961-6849-03-6 (broširano), ISBN 978-961-6849-05-0 (trda vezava)
12. **Vrhovec, Iztok: Veliki mojster magnetov** * Ljubljana: Ved, 2012 * 224 str.; 21 cm * ISBN 978-961-6814-60-7
13. **Tomšič, Marjan: Uroki polne lune** * Ljubljana: Študentska založba, 2008-2013 * 3 zvezki; 21 cm * ISBN 978-961-242-156-4 (zv. 1), ISBN 978-961-242-263-9 (zv. 2), ISBN 978-961-242-546-3 (zv. 3)
14. **Karlin, Alma M.: Isolanthis - roman o potopu celine** * iz nemščine prevedla Mateja Ajdnik Korošec * Ljubljana: Sanje, 2012 * 460 str. ; 25 cm * ISBN 978-961-274-130-3 (trda vezava), ISBN 978-961-274-147-1 (broš.), ISBN 978-961-274-145-7

Ponatis:

1. **Blažič, Mateja: Obzidano mesto - prvi del trilogije Varuhi skrivnosti** * Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012 * 222 str.; 19 cm * ISBN 978-961-01-1825-1
2. **Blažič, Mateja: Otok vračev - drugi del trilogije Varuhi skrivnosti** * Ljubljana: Mladinska knjiga, 2012 * 287 str.; 19 cm* ISBN 978-961-01-1826-8